

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

вул. Панаса Мирного, 28, м. Київ, 01011, тел. (044) 365 40 00
поштова адреса для листування: вул. Симона Петлюри, 15, м. Київ, 01032
E-mail: info@dbp.gov.ua, web: www.dbp.gov.ua, ідентифікаційний код 41760289

ПОВІДОМЛЕННЯ про зміну раніше повідомленої підозри та про нову підозру

м. Київ

«21» червня 2024 року

Старший слідчий в особливо важливих справах першого відділу Управління з розслідування злочинів, вчинених у зв'язку із масовими протестами у 2013-2014 роках, Державного бюро розслідувань Рубан Андрій Геннадійович, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42014000000001048 від 10.10.2014, встановивши наявність достатніх доказів для зміни раніше повідомленої підозри та повідомлення про нову підозру, керуючись статтями 40, 42, 276, 277, 278, 279 Кримінального процесуального кодексу України,

ПОВІДОМИВ:

РАТУШНЯКУ Віктору Івановичу,
16 жовтня 1959 року народження, уродженцю села Адамівка Гайсинського району Вінницької області, українцю, громадянину України, який зареєстрований та на момент скоєння злочинів проживав за адресою: місто Київ, вулиця Микільсько-Слобідська, будинок 6-Б, квартира 28,

про зміну раніше повідомленої 17.11.2015 підозри та про нову підозру:

- в участі у злочинній організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого **частиною 1 статті 255** Кримінального кодексу України (в редакції Закону № 2341-III від 05.04.2001);

- у незаконному перешкоджанні організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, яке було вчинено службовою особою із застосуванням фізичного насильства та у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого **частиною 4 статті 28**

(стаття 28 зі змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), **статтею 340** Кримінального кодексу України;

- в організації перевищення влади та службових повноважень, тобто в умисному вчиненні службовою особою – працівником правоохоронного органу дій, які явно виходять за межі наданих їй прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, за відсутності ознак катування, що спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, інтересам юридичних осіб, вчиненими у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), **частиною 3 статті 365** Кримінального кодексу України (стаття 365 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3207-VI від 07.04.2011);

- в організації спричинення умисного тяжкого тілесного ушкодження, тобто умисного тілесного ушкодження, небезпечного для життя в момент заподіяння, і такого, що спричинило втрату будь-якого органу, його функцій, інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, вчиненого способом, що має характер особливого мучення, з метою залякування потерпілого та інших осіб, у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), **частиною 2 статті 121** Кримінального кодексу України (стаття 121 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1707-VI від 05.11.2009);

- в організації умисного вбивства, тобто умисного протиправного заподіяння смерті іншій людині, двох і більше осіб, вчиненого способом, небезпечним для життя багатьох осіб, за попередньою змовою групою осіб, у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), **пунктами 1, 5, 12 частини 2 статті 115** Кримінального кодексу України (стаття 115 із змінами, внесеними згідно із Законами № 270-VI від 15.04.2008 та № 1707-VI від 05.11.2009);

- в організації вчинення закінченого замаху на умисне вбивство, тобто умисного протиправного заподіяння смерті іншій людині, двох і більше осіб способом, небезпечним для життя багатьох осіб, за попередньою змовою групою осіб, у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною четвертою статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), **частиною 2 статті 15, пунктами 1, 5, 12 частини 2 статті 115** Кримінального кодексу України (стаття 115 із змінами, внесеними згідно із Законами № 270-VI від 15.04.2008 та № 1707-VI від 05.11.2009).

Зазначені злочини вчинені **Ратушняком В.І.** за таких обставин.

Так, **Ратушняк В.І.**, займаючи посаду заступника Міністра внутрішніх справ України у період з 13.01.2012 (Указ Президента України від 13.01.2012 № 13/2012) по 04.03.2014, будучи працівником державного озброєного органу виконавчої влади, здійснюючи координацію та контроль підрозділами громадської безпеки та внутрішніх військ всієї міліції України, відповідно до Закону України «Про міліцію» № 565-ХІІ від 20.12.1990, з наступними змінами та доповненнями (далі – Закон), мав наступні права і обов'язки:

- захищати життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань (Стаття 1 Закону);

- забезпечувати особисту безпеку громадян, захищати їх права і свободи, законні інтереси; охороняти і забезпечувати громадський порядок, участь у розкритті кримінальних правопорушень та розшуку осіб, які їх вчинили, у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством (стаття 2 Закону);

- у випадках і в порядку, передбачених Законом застосовувати підрозділами міліції заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю (статті 12-15 Закону);

- виконувати свої завдання неупереджено, у точній відповідності з законом. Ніякі виняткові обставини або вказівки службових осіб не можуть бути підставою для будь-яких незаконних дій або бездіяльності міліції. Поважати гідність особи і виявляти до неї гуманне ставлення, захищати права людини незалежно від її соціального походження, майнового та іншого стану, расової та національної належності, громадянства, віку, мови та освіти, ставлення до релігії, статі, **політичних та інших переконань** (стаття 5 Закону).

Крім того, відповідно до розподілу обов'язків між першим заступником Міністра, заступником Міністра – керівником апарату, заступником Міністра, затвердженого наказом МВС України від 25.10.2012 № 956 (далі – Розподіл), заступник Міністра внутрішніх справ **Ратушняк В.І.** у вищевказаний період часу мав наступні права і обов'язки:

- за дорученням Міністра представляти МВС у відносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронними органами громадянськими організаціями України та іноземних держав (пункт 1 Розподілу);

- виявлення та припинення адміністративних правопорушень, а також здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, розгляд яких законом покладено на МВС (підпункт 2 пункту 2 Розподілу);

- рятування людей, забезпечення їх безпеки, охорони майна в разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф, а також щодо ліквідації їх наслідків (підпункт 2 пункту 3 Розподілу);

- затвердження порядку придбання, видачі громадським формуванням з охорони громадського порядку і державного кордону спеціальних засобів індивідуального захисту і самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої і подразнюючої дії, а також пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу

патронів споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії та їх зберігання (пункт 8 Розподілу);

- підписання наказів МВС організаційно-розпорядчого характеру, організація та контролює їх виконання; віддання обов'язкових для виконання працівниками і службовцями апарату Міністерства та ОВС доручень (підпункти 1, 2 пункту 9 Розподілу);

- визначення пріоритетних напрямків роботи підрозділів Міністерства, діяльність яких координує та контролює (пункт 10 Розподілу);

- вживання в межах компетенції заходів щодо зміцнення дисципліни і додержання законності в підрозділах міліції, діяльність яких координує та контролює, несе персональну відповідальність за вказаний напрямок роботи (пункт 11 Розподілу);

- забезпечення взаємодії і співробітництва з Міністерством оборони, з Міністерством надзвичайних ситуацій та іншими (пункт 15 Розподілу);

- координація і контроль діяльності Департаменту громадської безпеки, Головного управління внутрішніх військ та інших підрозділів міліції (пункт 16 Розподілу).

Таким чином, Ратушняк В.І. у період виконання ним обов'язків заступника Міністра внутрішніх справ України був представником органу виконавчої влади та особою, яка постійно обіймала посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій, у зв'язку з чим, відповідно до положень пункту 1 примітки до статті 364 Кримінального кодексу України, був службовою особою.

Перебуваючи на посаді заступника Міністра внутрішніх справ України, Ратушняк В.І. сумісно із Азаровим М.Я., Пшонкою В.П. Захарченком В.Ю., Якименком О.Г., Лебедєвим П.В. брав активну участь у діяльності злочинної організації під керівництвом Януковича В.Ф.

Так, 07.02.2010 за результатами проведеного повторного голосування на виборах Президента України Центральна виборча комісія 14.02.2010 оголосила офіційні результати, згідно з якими Янукович Віктор Федорович (далі – Янукович В.Ф.) одержав перемогу.

Проте, зайнявши зазначену посаду, Янукович В.Ф., вирішив використати повноваження Президента України для реалізації особистих планів щодо захоплення державної влади та особистого збагачення, а саме в порушення конституційно-правових засад поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6 Конституції України) позбавити самостійності органи державної влади, що належать до усіх гілок влади, здійснивши їх підпорядкування у власне розпорядження на якомога тривалий термін, тобто узурпувавши державну владу.

При цьому, Янукович В.Ф. усвідомлював, що узурпація влади можлива лише у спосіб створення стійкого ієрархічного об'єднання осіб (злочинної організації), діяльність яких була б тісно пов'язана із ним та між собою, а також шляхом призначення цих осіб в органи державної влади, що належать до усіх гілок державної влади: Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, в міністерства та відомства, правоохоронні органи, судову систему, прокуратуру,

органи безпеки, Збройні Сили України, місцеві державні адміністрації та інші установи, організації і підприємства.

Янукович В.Ф., після 25.02.2010 реалізуючи вказані злочинні наміри, залучив до створення злочинної організації осіб зі свого оточення, які мали досвід роботи в органах державної влади, правоохоронних органах, займались підприємницькою діяльністю, а саме: Азарова Миколу Яновича (далі – Азаров М.Я.), який був його політичним соратником, одним з засновників політичної партії «Партія регіонів», мав великий політичний досвід та досвід управління в органах державної влади, Пшонку Віктора Павловича (далі – Пшонка В.П.), як представника правоохоронних органів, свого сина – Януковича Олександра Вікторовича (далі – Януковича О.В.), який займався підприємницькою діяльністю та Захарченка Віталія Юрійовича (далі – Захарченка В.Ю.), який також входив до кола оточення Януковича О.В. та працював на керівних посадах у структурі Державної податкової адміністрації України.

При цьому, основною вимогою для осіб, призначених на найбільш важливі посади у вищих органах влади, було служіння особисто Януковичу В.Ф. та готовність виконати його протиправні та злочинні вказівки всупереч законам України та їх обов'язкам, відповідно до зайнятих посад.

Після створення злочинної організації Янукович В.Ф. та її учасники, після 25.02.2010, **розробили та узгодили план спільної злочинної діяльності**, розподілили між собою загальні злочинні ролі та функції, структуру злочинної організації та її ієрархію, визначили конкретні способи та напрями здійснення злочинної діяльності, чітко передбачили підстави та умови відповідальності за невиконання злочинних завдань, а також за діяльність, яка не сприятиме або перешкоджатиме діяльності злочинної організації.

Відповідно до розробленого Януковичем В.Ф. та зазначеними учасниками злочинної організації **плану спільної злочинної діяльності основними завданнями** визначені:

1. У максимально стислий термін **захоплення всієї повноти влади** в країні, безумовна та повна **узурпація** Януковичем В.Ф. та учасниками злочинної організації **усіх гілок державної влади** в Україні, протиправне створення системних законодавчих засад та політичних передумов для збереження за Януковичем В.Ф. та учасниками злочинної організації **владних повноважень на необмежений термін**.

2. Системне безперешкодне привласнення, заволодіння Януковичем В.Ф. та учасниками злочинної організації шляхом зловживання своїм службовим становищем **державного та іншого майна в особливо великих розмірах**, одержання з використанням службового становища неправомірної вигоди, вчинення інших тяжких та особливо тяжких злочинів, спрямованих насамперед на **незаконне збагачення Януковича В.Ф.** та учасників злочинної організації як в Україні, так і за її межами, а також створення **значного фінансового підґрунтя для збереження** за собою та учасниками злочинної організації державної влади **на необмежений термін**.

3. Створення із протиправним використанням усіх владних повноважень та незаконного впливу на правоохоронні органи і судову систему України **безальтернативних умов для уникнення Януковичем В.Ф. та учасниками злочинної організації передбаченої законом відповідальності** за вчинені кримінальні правопорушення, у тому числі відвернення їхнього кримінального переслідування як в Україні, так і за кордоном.

4. **Забезпечення постійного та системного захисту злочинних інтересів** злочинної організації та усіх її учасників, їхніх особистої недоторканості та майна, насамперед із протиправним використанням наявних владних повноважень, а також правоохоронних органів та судової системи України.

Керівником злочинної організації безумовно та безальтернативно визначено її злочинного лідера **Януковича В.Ф.**, на якого покладено загальне керівництво злочинною організацією та виконання усього комплексу організаційно-розпорядчих функцій стосовно злочинної організації в цілому, у тому числі кадровий підбір та розстановка у подальшому на ключових державних посадах її учасників, планування та координація злочинної діяльності учасників злочинної організації, вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів структурними підрозділами та окремими учасниками злочинної організації.

Керівниками вищих органів державної влади Янукович В.Ф. визначив членів злочинної організації **Азарова М.Я., Пшонку В.П., Захарченка В.Ю., Якименка О.Г. та Лебедєва П.В.**, на кожного з яких відповідно до розробленого спільного плану злочинної діяльності покладено виконання організаційно-розпорядчих функцій стосовно конкретних структурних підрозділів, внесення кадрових пропозицій керівнику організації – Януковичу В.Ф. та затвердження ним учасників злочинної організації, забезпечення реалізації конкретних напрямів злочинної діяльності та протиправних дій окремих учасників злочинної організації, спрямованих на досягнення спільної злочинної мети.

Також передбачалось, що особи, які будуть призначатися на найвищі керівні посади в органах державної влади та правоохоронних органах, будуть визначатися як керівники відповідного структурного підрозділу у складі злочинної організації.

У подальшому Янукович В.Ф. протягом 2010-2014 років, виконуючи функцію керівника злочинної організації, використовуючи повноваження Президента України для особистих та очолюваної ним злочинної організації цілей, організував системне призначення цих осіб в органи державної влади, що належать до усіх гілок влади, з подальшим підпорядкуванням їх діяльності головній меті злочинної організації.

Для цього, на керівні посади в органи державної влади стали призначатися особисто Януковичем В.Ф., чи з використанням впливу членів злочинного угруповання, найбільш віддані йому особи, які входили у верхівку керівництва злочинної організації.

У подальшому, в період діяльності злочинної організації, такі особи, на виконання вказівок керівника злочинної організації - Януковича В.Ф.

призначали на посади у правоохоронні органи та органи державної влади (міністерства, відомства та організації) відданих їм осіб, які лише створювали видимість законної діяльності, і фактично діяли виключно в його інтересах, або їх спільних інтересах, при цьому грубо нехтуючи правами і свободами людини та громадянина, вимогами Конституції та законів України.

Ця злочинна організація мала широке структурне розгалуження – до її складу входило багато інших злочинних організацій та злочинних груп. Учасники цієї злочинної організації діяли практично у всіх державних сферах та регіонах країни (у Верховній Раді України, Кабінеті Міністрів України, в міністерствах та відомствах, правоохоронних органах, судовій системі, прокуратурі, органах безпеки, Збройних Силах України, місцевих державних адміністраціях та інших установах, організаціях і підприємствах).

Зокрема, Янукович В.Ф., після набуття повноважень глави держави Україна, як керівник злочинної організації, використовуючи у злочинних цілях повноваження та статус Президента України, прийняв особисто необхідні рішення і забезпечив прийняття підпорядкованими йому та іншими органами державної влади рішень про призначення членів злочинної організації на найвищі посади в органах державної влади та правоохоронні органи, а саме:

- **Пшонки Віктора Павловича** (далі – Пшонки В.П.) – 17.06.2010 на посаду першого заступника Генерального прокурора та 04.11.2010 на посаду Генерального прокурора України (перебував на посаді до 22.02.2014). В ієрархії злочинної організації також виконував роль керівника Генеральної прокуратури України як вищого органу прокуратури України;

- **Азарова Миколи Яновича** (далі – Азарова М.Я.) – 11.03.2010 та 13.12.2012 після відставки 03.12.2012 на посаду Прем'єр-міністра України (перебував на посаді до 28.01.2014). В ієрархії злочинної організації також виконував роль керівника Кабінету Міністрів України, як вищого органу виконавчої влади;

- **Захарченка Віталія Юрійовича** (далі – Захарченка В.Ю.) – 16.06.2010 на посаду першого заступника начальника податкової міліції Державної податкової адміністрації України, – 21.07.2010 на посаду першого заступника Голови Державної податкової адміністрації України 25.12.2010 на посаду Голови Державної податкової служби України та 07.11.2011 на посаду Міністра внутрішніх справ України (перебував на посаді по 21.02.2014). В ієрархії злочинної організації також виконував роль керівника Міністерства внутрішніх справ України, як центрального органу виконавчої влади;

- **Якименка Олександра Григоровича** (далі – Якименка О.Г.) – 17.03.2010 на посаду начальника Управління Служби безпеки України в Севастополі, 05.08.2011 – начальника Управління Служби безпеки України в Донецькій області, 05.07.2012 – першого заступника Голови Служби безпеки України – начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України, 09.01.2013 – Голови Служби безпеки України (перебував на посаді по 22.02.2014). В ієрархії злочинної організації виконував роль керівника Служби

безпеки України, як державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України;

- **Лебедева Павла Валентиновича** (далі – Лебедева П.В.) – 24.12.2012 на посаду Міністра оборони України (перебував на посаді по 27.02.2014). В ієрархії злочинної організації виконував роль керівника Міністерства оборони України, як центрального органу виконавчої влади і військового управління.

- **Януковича Олександра Вікторовича** (далі – Януковича О.В.) – у період з 25.02.2010 по 20.02.2014 років не обіймав посад в органах державної влади, однак як син Януковича В.Ф. та учасник злочинної організації мав вплив на підбір та призначення посадових осіб, зокрема інших учасників злочинної організації, на керівні посади в органах державної влади та надавав їм вказівки з метою їх діяльності в інтересах цієї організації.

Також, з наміром швидкого та ефективного досягнення спільних злочинних намірів, на виконання злочинного плану та відповідно до розподілу злочинних ролей Януковичем В.Ф. та вказаними вище членами очолюваної ним злочинної організації, у період 2010-2014 років, з використанням владних повноважень, до участі у керівництві структурних підрозділів злочинної організації та вчинення у її складі тяжких і особливо тяжких злочинів залучено наступних учасників, призначивши їх на керівні посади, а саме:

- **Іл'їна Юрія Івановича** (далі – Іл'їна Ю.І.) – 27.07.2012 на посаду командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України, 19.02.2014 на посаду начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України (перебував на посаді по 28.02.2014).;

- **Тоцького Володимира Володимировича** (далі – Тоцького В.В.) – 30.10.2013 на посаду першого заступника Голови Служби безпеки України, 12.11.2013 – керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України (перебував на посаді по 26.02.2014);

- **Ратушняк Віктора Івановича** (далі – Ратушняк В.І.) – 17.03.2010 та 13.01.2012 на посаду заступника Міністра внутрішніх справ України (перебував на посаді по 04.03.2014);

- **Шуляка Станіслава Миколайовича** (далі – Шуляка С.М.) – 31.05.2012 на посаду начальника Головного управління - командувача внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України (перебував на посаді по 28.02.2014);

- **Мазана Валерія Борисовича** (далі – Мазана В.Б.) – 19.11.2012 на посаду начальника ГУМВС України в Київській області, 01.12.2013 – тимчасово виконувача обов'язків начальника Головного управління МВС України в місті Києві (перебував на посаді по 14.03.2014);

- **Федчука Петра Миколайовича** (далі – Федчука П.М.) – 14.04.2010 на посаду начальника управління громадської безпеки Головного управління Міністерства внутрішніх справ у місті Києві, 05.07.2011 – начальника управління охорони громадського порядку Головного управління Міністерства внутрішніх справ у місті Києві, 18.05.2012 – начальника управління громадської безпеки Головного управління Міністерства внутрішніх справ у місті Києві, 25.07.2013 –

заступника начальника Головного управління – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві (перебував на посаді по 07.03.2014);

- **Кусюка Сергія Миколайовича** (далі – Кусюка С.М.) – 20.06.2013 на посаду командира полку міліції особливого призначення (далі – ПМОП) «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві (перебував на посаді по 26.03.2014);

Також до складу злочинної організації входили інші особи, які призначались за сприяння Януковича В.Ф. та інших членів очолюваної ним злочинної організації і керівників її структурних підрозділів на керівні посади в органах державної влади, правоохоронних органах, народні депутати України, бізнесмени та учасники інших злочинних угруповань.

Унаслідок указаних призначень досягнуто стабільного складу та стійкого ієрархічного об'єднання вказаних осіб з високим рівнем організованості, тісними стосунками між собою, їх централізованого підпорядкування, з єдиними для всіх правилами поведінки щодо беззастережного виконання завдань очільника злочинної організації Януковича В.Ф., який керував діями вищевказаних осіб та контролював виконання ними його наказів, з чіткими планом дій та розподілом функцій, встановлення корупційних зав'язків в органах влади, з метою безпосереднього вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, а також керівництва та координації злочинної діяльності, забезпечення функціонування як самої злочинної організації так і інших злочинних груп, утворених на базі очолюваних ними органів, установ та відомств з метою реалізації цілей вказаного ієрархічного об'єднання осіб.

Таким чином, Янукович В.Ф. отримав можливість використовувати в особистих інтересах повноваження зазначених державних органів шляхом прийняття ними на виконання його вказівок обов'язкових для виконання рішень (у межах їх компетенції) та застосування державного примусу.

При цьому, кожен керівник очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації та її структурної частини був обізнаний із її загальним планом діяльності щодо сфер та напрямів вчинення злочинів, усвідомлював, які конкретно функції згідно з єдиним планом покладаються безпосередньо на нього та підконтрольний йому підрозділ (групу осіб) злочинної організації (очолюваний державний орган), а також те, що інші очевидні та обов'язкові пункти плану виконуються іншими учасниками цієї злочинної організації.

Крім того, керівники таких підрозділів були уповноважені Януковичем В.Ф. також самостійно планувати вчинення окремих тяжких та особливо тяжких злочинів відповідно до напрямів діяльності підпорядкованого їм органу державної влади, підшукувати та залучати до участі у злочинній організації інших учасників, організовувати згуртованість, стійкість організації шляхом встановлення тісного взаємозв'язку між учасниками, узгодженість їх дій, перешкоджання виходу учасників зі складу організації.

Як наслідок злочинна організація Януковича В.Ф. у період з 25.02.2010 по 20.02.2014 безперешкодно існувала на території України, що дозволило її керівникам спланувати та організувати вчинення низки тяжких та особливо тяжких злочинів щодо захоплення державної влади, заволодіння чужим майном,

в особливо великому розмірі, отримання неправомірної вигоди, обставини вчинення яких розслідують в окремих кримінальних провадженнях.

При цьому, члени та учасники злочинної організації, які діяли у Верховній Раді України та Кабінеті Міністрів України здійснювали нормативно-правове забезпечення діяльності злочинної організації, шляхом прийняття законів і постанов, та актів Кабінету Міністрів України, а інші – з числа працівників правоохоронних органів, забезпечували прикриття незаконної діяльності злочинної організації та усунення перешкод в її діяльності, у тому числі шляхом незаконного перешкоджання громадянам в організації та проведенні зборів, мітингів, вуличних походів та демонстрацій, викликаних насамперед незаконною діяльністю діючої влади.

Так, Янукович В.Ф., члени злочинної організації, а саме: Прем'єр-міністр України **Азаров М.Я.**, Міністр внутрішніх справ України **Захарченко В.Ю.**, Голова Служби безпеки України **Якименко О.Г.**, Генеральний прокурор України **Пшонка В.П.** та інші члени цієї організації, з метою максимального строку перебування у владі, її утримання і збереження, домовилися вчиняти як особисто, так і з залученням інших членів організації та, за необхідності, інших осіб, які не входять до організації, із використанням наданої їм влади та службових повноважень незаконний вплив на громадські організації та їх активістів, опозиційні політичні сили та їх лідерів, здійснювати обмеження прав та законних інтересів в той чи інший спосіб будь-кого, хто загрожує узурпації влади Януковичем В.Ф. або можуть вплинути на виконання їх злочинних намірів і також організовувати у зв'язку з цим здійснення незаконного перешкоджання будь-яким зборам, мітингам, вуличним походам і демонстраціям громадян та вчиняти для цього інші незаконні дії.

Отже, Янукович В.Ф. узурпував усю повноту державної влади, яка дозволяла йому та його оточенню не тільки незаконно збагачуватись, а особисто визначати долю країни, не рахуючись з думкою українського народу.

Крім цього, з обранням Януковича В.Ф. Президентом України у 2010 році посилювався вплив РФ в українсько-російських відносинах з питань енергоносіїв, торговельно-економічних контактів, військово-стратегічного співробітництва та геополітики, що супроводжувалася поступовим прагненням Російської Федерації до ізоляції України у її міжнародних контактах. Натомість РФ нав'язувала Україні інтеграцію в «євразійський» простір та Митний союз.

Подальшим кроком політики Януковича В.Ф. у напрямку зближення з Російською Федерацією була зміна проєвропейського стратегічного курсу й згортання шляху до інтеграції країни в Атлантичну систему безпеки та НАТО, коли у червні 2010 року Україна оголосила про свій позаблоковий статус.

1 липня 2010 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», яким затверджувався позаблоковий статус країни і скасовувався євроатлантичний курс. Цей Закон визначав засади внутрішньої політики України у сферах розбудови державності, розвитку місцевого самоврядування та стимулювання розвитку регіонів, формування інститутів громадянського суспільства, національної безпеки та

оборони, в економічній, соціальній і гуманітарній сферах, в екологічній сфері та сфері техногенної безпеки, а також засади зовнішньої політики України.

Зокрема, Закон визначав, що основним принципом зовнішньої політики країни «є дотримання Україною політики позаблоковості, що означає неучасть України у військово-політичних союзах, пріоритетність участі у вдосконаленні та розвитку європейської системи колективної безпеки, продовження конструктивного співробітництва з НАТО та іншими військово-політичними блоками з усіх питань, що становлять взаємний інтерес». Закон передбачав також внесення змін до закону України «Про основи національної безпеки». Зокрема, з пріоритетів національних інтересів, виключено норму про інтеграцію України в євроатлантичний простір безпеки.

При цьому, Янукович В.Ф. скасував курс на євроатлантичну інтеграцію й відмовився підписувати угоду про асоціацію України з Євросоюзом. Це призвело до масових протестів в Україні, відомих як Революція Гідності, невдалих спроб припинити їх силовим шляхом, апогеєм яких став масовий розстріл активістів на Майдані Незалежності у Києві 20 лютого 2014 року.

Після цього 23.02.2014 Янукович В.Ф. втік до РФ, а військові формування держави-агресора окупували АР Крим та м. Севастополь, частину Донецької та Луганської області.

Так, починаючи з 2006 року Україна почала вести переговори з інституціями Європейського Союзу щодо намірів стати асоційованим членом цієї організації та її повноправним учасником. Ці перемовини продовжив Янукович В.Ф. після обрання його Президентом України, за результатами яких 30.03.2012 у Брюсселі була парафрована політична частина Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а 19.07.2012 усі її частини.

Після виконання Україною критеріїв, визначених у Порядку денному асоціації Україна – ЄС (реформування виборчого законодавства, вирішення проблем вибіркового правосуддя та продовження реформ у рамках Порядку денного асоціації), 15 травня 2013 року Єврокомісія схвалила проект рішення Ради Європи щодо підписання Угоди про асоціацію з Україною, згідно з яким Угода про асоціацію України з Європейським Союзом мала бути підписана до проведення 28-29.11.2013 у місті Вільнюсі Литовської Республіки саміту «Східного партнерства».

Однак восени 2013 року Янукович В.Ф., виходячи із власних міркувань, за підбурювання представників російської федерації, діючи умисно, з метою отримання преференцій від представників російської федерації, а також з інших особистих спонукань прийняв рішення про відмову від підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Прийняття такого рішення передувала зустріч 09.11.2013 Януковича В.Ф. із президентом російської федерації путіним В.В. у м. москві російської федерації, де останній гарантував Януковичу В.Ф. надання Україні грошової допомоги у разі його відмови підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, оскільки така Угода несла загрозу економіці російської федерації.

На виконання цього рішення Януковича В.Ф. Прем'єр-міністр України Азаров М.Я. забезпечив прийняття 21.11.2013 Кабінетом Міністрів України

розпорядження № 905-р, яким було призупинено процес підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

При цьому проект цього рішення у порушення Регламенту Кабінету Міністрів України не був погоджений усіма міністерствами та профільними відомствами Кабінету Міністрів України.

У відповідь на рішення Президента України Януковича В.Ф. про відмову від підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, громадяни України з 21.11.2013 почали проводити у центральній частині міста Києва (на майдані Незалежності та прилеглих вулицях) безстрокові акції протесту проти цього рішення у формі зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій на підтримку (висловлення солідарності) європейського вектору зовнішньої політики України, мета яких суперечила власним інтересам Януковича В.Ф.

Указані протестні заходи громадян проходили у центральній частині міста Києва, зокрема на майдані Незалежності, вулицях Хрещатик, Інститутській, Грушевського, Садовій, Шовковичній, Банковій, Лютеранській, Заньковецької, Богомольця, Командарма Каменєва, Липській, Круглоуніверситетській, Гусовського, Різницькій, Кріпосному провулку, Кловському узвозі, у Маріїнському парку, Європейській та Михайлівській площах, згідно з поданими у листопаді-грудні 2013 року до Київської міської державної адміністрації повідомленнями про проведення безстрокових зібрань громадян на підтримку європейської інтеграції України, а саме:

- від 30.11.2013 Володимира Чемериса, Євгенії Закревської, Михайла Лебеда та Михайла Каменєва про проведення мирної акції протесту, мирного зібрання людей на майдані Незалежності та інших вулицях міста Києва;

- депутатської фракції Політичної партії «УДАР (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка» у Верховній Раді України від 30.11.2013 щодо проведення з 30.11.2013 народними депутатами України зустрічей із виборцями та встановлення пересувних громадських приймалень народних депутатів України у формі наметів на центральних вулицях міста Києва;

- Київської міської організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» від 30.11.2013 про початок з 01.12.2013 мирного заходу – мітингу з вимогою достроково припинити повноваження Президента України у порядку, визначеному Конституцією України, та провести позачергові вибори Президента України із зазначенням вулиць міста Києва;

- голови ініціативної групи «Громадський актив Києва» Д. Кастровського від 04.12.2013 про проведення біля Генеральної прокуратури України з 05.12.2013 мирного зібрання громадян на вулицях Різницькій, Гусовського в місті Києві та прилеглий території на підтримку європейського курсу України, підписання Угоди про асоціацію з ЄС, звільнення політичних в'язнів, скасування рішень суду.

У свою чергу 17 грудня 2013 року під час протистоянь мітингувальників з представниками влади в Україні, Янукович В.Ф. в м. Москва зустрічався з президентом рф путіним В.В., після чого, цього ж дня, підписано спільний план

комплексу заходів із залучення України до євразійського інтеграційного процесу між російською федерацією та Україною.

У цей же час, Янукович В.Ф. домовився з Президентом рф путіним В.В., про отримання кредиту на 15 млрд доларів США через розміщення українських цінних паперів на фондовій біржі, які повинні були викупити рф.

У грудні 2013 року, Уряд України першу частина цих цінних паперів (єврооблігацій) на суму 3 млрд доларів США розмістив за англійським правом на Ірландській фондовій біржі, а їх викуп здійснив Фонд національного багатства рф.

При цьому, Янукович В.Ф., усвідомлюючи, що відмова від підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом суперечить державним і суспільним інтересам, а також призведе до масового зібрання людей для публічного висловлення негативного ставлення до дій органів державної влади та окремих службових осіб, не пізніше 21.11.2013 вирішив, використовуючи повноваження Президента України, здійснити дії, у тому числі незаконні, спрямовані на припинення масових зібрань людей, оскільки такі масові заходи ставили під загрозу подальшу узурпацію ним влади та існування створеної ним злочинної організації.

Для досягнення цієї злочинної мети, Янукович В.Ф., у період часу з 21.11.2013 по 20.02.2014, діючи як лідер створеної ним злочинної організації, використовуючи повноваження Президента України, прийняв рішення застосувати правоохоронні органи та Збройні Сили України для здійснення силового розгону учасників масових заходів на підтримку євроінтеграції України, які перебували у центральній частині міста Києва (на майдані Незалежності та прилеглих вулицях), доручивши здійснити організацію цих дій підконтрольним членам очолюваної ним злочинної організації – Міністру внутрішніх справ України **Захарченку В.Ю.**, Голові Служби безпеки України **Якименку О.Г.**, Міністру оборони України **Лебедєву П.В.**, Генеральному прокурору України **Пшонці В.П.** та іншим її учасникам.

При цьому, до функцій **Пшонки В.П.**, як Генерального прокурора України, який очолює єдину централізовану систему органів прокуратури, входила організація незаконного притягнення окремих завідомо невинних мітингувальників до кримінальної відповідальності, з метою залякування та примушування інших до відмови від участі у мітингах, а також вжиття заходів для непритягнення працівників правоохоронних органів за вчинення кримінальних правопорушень щодо останніх, а до функцій Азарова М.Я., як Прем'єр-міністра України, – нормативно-правове забезпечення діяльності правоохоронних органів.

На виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, з його відома та згоди, члени злочинної організації – Міністр внутрішніх справ України **Захарченко В.Ю.**, Голова Служби безпеки України **Якименко О.Г.**, Міністр оборони України **Лебедєв П.В.** залучили до участі злочинній організації та вчинення у її складі злочинів стосовно мітингувальників підлеглих працівників, а саме: **Захарченком В.Ю.**, приблизно у період часу з 21.11.2013 по 18.02.2014, залучено заступника Міністра внутрішніх справ України **Ратушняка В.І.**,

начальника Головного управління – командувача внутрішніх військ МВС України Шуляка С.М., начальника ГУМВС України в Київській області, а з 01.12.2013 тимчасово виконувача обов'язків начальника Головного управління МВС України в місті Києві Мазана В.Б., **Ратушняком В.І.** приблизно з 21.11.2013 заступника начальника Головного управління – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М. і командира ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, Кусюка С.М., **Якименком О.Г.**, у період з 21.11.2013 по 18.02.2014, залучено першого заступника Голови Служби безпеки України - керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України Тоцького В.В., а **Лебедєвим П.В.** не пізніше 19.02.2014 залучено начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України **Іл'їна Ю.І.**

У свою чергу, вказані працівники правоохоронних органів, розуміючи те, що учасники зборів, мітингів, походів і демонстрацій, що проходять з 21.11.2013 у центральній частині міста Києва (на майдані Незалежності та прилеглих вулицях) жодним чином не порушують громадський порядок та не вчиняють протиправних дій, не чинять опору працівникам правоохоронних органів та не загрожують життю і здоров'ю інших громадян та працівників правоохоронних органів, діючи з мотивів власного кар'єризму, безпідставно ототожнюючи інтереси служби з особистими, явно протиправними інтересами вищих посадових осіб, зокрема Президента України Януковича В.Ф., Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., Голови Служби безпеки України Якименка О.Г., Міністра оборони України Лебедєва П.В., дали свою добровільну згоду на участь у злочинній організації та вчинення у її складі злочинів.

У період з 21.11.2013 по 20.02.2014 члени очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації – Прем'єр-міністр України **Азаров М.Я.**, Генеральний прокурор України **Пшонка В.П.**, Міністр внутрішніх справ України **Захарченко В.Ю.**, заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.**, начальник Головного управління – командувач внутрішніх військ МВС України **Шуляк С.М.**, начальник ГУМВС України в Київській області, а з 01.12.2013 тимчасово виконувач обов'язків начальника Головного управління МВС України в місті Києві **Мазан В.Б.**, заступник начальника Головного управління – начальник міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчук П.М.**, командир ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, **Кусюк С.М.**, Голова Служби безпеки України **Якименко О.Г.**, перший заступник Голови Служби безпеки України - керівник Антитерористичного центру при Службі безпеки України **Тоцький В.В.**, Міністр оборони України **Лебедєв П.В.**, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України **Іл'їн Ю.І.**, на виконання незаконної вказівки її керівника Януковича В.Ф., діючи умисно, спільно із Секретарем Ради національної безпеки і оборони України Ключевим А.П., його заступником Сівковичем В.Л., головою Київської міської державної адміністрації Поповим О.П. та залученими підлеглими працівниками МВС України, Служби безпеки України, військовослужбовцями Збройних Сил України, а саме:

начальником ГУМВС України в місті Києві Коряком В.В., начальником Департаменту захисту національної державності Служби безпеки України Ганжою С.В., начальником ГУ СБУ України в місті Києві та Київській області Щеголевим О.Ю., заступником Міністра внутрішніх справ України Лекарем С.І., директором Департаменту матеріального забезпечення Міністерства внутрішніх справ України Зіновим П.І., начальником Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України Крикуном О.О., першим заступником начальника Департаменту громадської безпеки МВС України Поготовим С.М., заступником начальника Департаменту – начальником управління організації служби та роботи конвойних підрозділів, спеціальних установ і судової міліції Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України Гриняком В.П., начальником відділу організації служби управління організації служби, роботи конвойних підрозділів, спеціальних установ і судової міліції Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України Серединським А.П., головним інспектором відділу організації служби управління організації служби, роботи конвойних підрозділів, спеціальних установ і судової міліції Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України Бабичем І.С., начальником управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Мариненком О.І., заступником начальника управління – начальником відділу забезпечення масових заходів управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Бойко С.О., заступником начальника відділу забезпечення масових заходів управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Спасських Ю.В., заступником начальника управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Карандюком С.В., старшим інспектором з особливих доручень відділу організації служби управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Коворотним В.А., інспекторами відділу організації служби управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Сергою Д.С., Поліщуком О.Г., Перегудою О.Б., командиром БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Лукашем В.С., командиром оперативної роти № 2 БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Шаповаловим В.В., міліціонерами відділення № 1 взводу № 2 оперативної роти № 1 БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Беловим О.Ю., Гончаренком В.А., Бондаренком С.В., міліціонером відділення № 1 взводу № 2 оперативної роти № 2 БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Хандрикіним О.О., міліціонером відділення № 2 взводу № 2 оперативної роти № 2 БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Войлоковим А.О., міліціонером-снайпером штурмового взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Мастегою В.В., молодшим інспектором автомобільної служби відділення № 1 автотранспортного взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Садовниченком І.О. та іншими співробітниками БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області, командиром БМОП «Беркут» ГУМВС України у Львівській області Пацеляком Р.Я., заступником командира третьої оперативної роти БМОП «Беркут» ГУМВС України в Львівській області Лотошинським О.Б., помічником начальника штабу БМОП

«Беркут» ГУМВС України у Львівській області Старосільцем М.Є., та іншими співробітниками БМОП «Беркут» ГУМВС України в Львівській області, співробітниками РМОП «Беркут» УМВС України в місті Севастополь під командуванням Колбіна С.М., начальником штабу при ГУМВС МВС України в АР Крим Марченком С.М та іншими співробітниками підрозділів МОП «Беркут» МВС України, зведених загонів патрульно-постової служби МВС України, начальником УДАІ ГУМВС України в місті Києві Курінним А.В., його заступником Опанасенком І.Б., заступником командира полка ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві Тищенком В.В. та іншими працівниками УДАІ в місті Києві та полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, офіцером (кулеметником) 2-ї бойової групи розвідувальної групи спеціального призначення Косенком В.І. та старшим інструктором (з підготовки снайперів) групи інструкторів Хмілем Д.О. окремого загону спеціального призначення та боротьби з тероризмом 14 бригади спеціального призначення управління Північного ТрК ВВ МВС України та іншими військовослужбовцями окремих військових частин ВВ МВС України, співробітниками Центру спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів Служби безпеки України (далі – ЦСО «А» СБУ), співробітниками роти спеціального призначення ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, Аброськіним П.М., Зінченком С.П., Тамтурою С.Б., Макарцем І.П., Чумаком І.Є., Трепачовим В.М., Кишканем О.І., Цвігуном О.Ю., Таранухою Є.В., Рябошапкою В.В., Мельником В.М., Шафаренком Б.М., Шпильовим С.П., Маринченком О.М., Владикою І.В., Зарицьким Н.М., Горбиком Р.А., Пронозою Є.К., Шабашем О.О., Псарьовим П.Ю., Кравцем Ю.Г., Ісаковим Д.О., Тригубцем В.П., Деячим С.М., Панченком Р.В., Симисюком М.М. під керівництвом заступника командира полку Янішевського О.В. та командира роти Садовника Д.М., а також у взаємодії з озброєними представниками злочинних угруповань та найнятими цивільними особами, так званими тітушками, перевищуючи владу та свої службові повноваження, кожен у своїй частині, виходячи із завдань, які перебували в повноваженнях очолюваних ними відомств, вчинили та організували вчинення низки злочинів, у тому числі тяжких та особливо тяжких, спрямованих на незаконне перешкоджання організації та проведенню громадянами зборів, мітингів, походів і демонстрацій, які відбувались у центральній частині міста Києва, зокрема:

- **вчинення в ніч з 29.11.2013 на 30.11.2013 силового розгону учасників мітингу на Майдані Незалежності в місті Києві із застосуванням фізичної сили та спеціальних засобів, в результаті чого учасникам мітингу заподіяно тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості, зокрема тілесних ушкоджень середньої тяжкості 6 особам, легких тілесних ушкоджень 49 особам, та вчинено насильницькі дії, які завдали фізичного болю або що ображають особисту гідність потерпілого 41 громадянину;**

- **вчинення 01.12.2013 на вулиці Банковій у місті Києві незаконного перешкоджання проведенню мітингу та вуличного походу, в результаті чого 72 учасникам мітингу та вуличного походу заподіяно різного ступеня**

тяжкості тілесні ушкодження (тяжкі – 2 особам, середньої тяжкості – 13 особам, легкі – 44 особам), ще 13 отримали побої, зазнавши фізичного болю;

- вчинення в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 під приводом виконання ухвали Печерського районного суду міста Києва від 09.12.2013 про забезпечення позову Київської міської ради у справі №757/27190/13-ц, якою встановлено заборону адвокатам, політичним партіям та громадським об'єднанням чинити перешкоди у вільному пересуванні громадянам, вчиняти дії щодо блокування тротуарів, пішохідних переходів, автомобільних доріг на вулицях в центральній частині міста Києва (яка створювала начебто законну підставу для силового витіснення працівниками правоохоронних органів учасників мітингу), відтиснення учасників мітингу, які перебували на Майдані Незалежності, вулицях Інститутська, Михайлівська і Хрещатик у місті Києві шляхом застосування надмірного насильства та спеціальних засобів до мітингувальників, унаслідок чого отримали тілесні ушкодження **45 учасників мирної акції протесту, з яких 20 – легкі тілесні ушкодження, 3 – середньої тяжкості, 22 завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль особі;**

- вчинення у період з 29.12.2013 по 03.01.2014 працівниками УДАІ ГУМВС України в місті Києві, інспекторами полку ДПС та іншими нествановленими особами, незаконних дій щодо притягнення учасників мирної акції протесту «Автомайдан» до адміністративної відповідальності шляхом складення не менше **54 рапортів** із внесенням до них завідомо неправдивих відомостей про начебто порушення учасниками такої акції протесту правил дорожнього руху;

- вчинення у період з 19.01.2014 по 22.01.2014 із застосуванням сили, спеціальних засобів та зброї перешкоджання проведенню громадянами мітингу, а також здійснення силового розгону мітингувальників, які перебували біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського, унаслідок чого **19.01.2014 у період часу приблизно з 16 години 00 хвилин до 23 години 50 хвилин** заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень **16 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 6 особам, легких тілесних ушкоджень 52 особам; 20.01.2014 у період часу з 01 годин 00 хвилин до 24 годин 00 хвилин** заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень **4 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 3 особам, легких тілесних ушкоджень 24 особам; 21.01.2014 у період часу з 00 годин 30 хвилин до 23 годин 30 хвилин** заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень **2 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 2 особам, легких тілесних ушкоджень 12 особам; 22.01.2014 у період часу з 01 години 00 хвилин до 23 годину 00 хвилин** заподіяно тяжкі наслідки у вигляді смерті **3 осіб, спричинення тяжких тілесних ушкоджень 3 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 10 особам та легких тілесних ушкоджень 20 особам;**

- незаконне постачання 21.01.2014 та 24.01.2014 з російської федерації спеціальних засобів посиленої дії: світло-шумових гранат «Факел-С», «Заря-2», «Пламя», 40 мм пострілів акустичної та світлозвукової дії, ручних гранат

подразнюючої та світло-шумової дії «Дрофа», ручних аерозольних гранат «Дрейф-2», ручних дратівливих грант РГР, ручних дратівливих гранат підвищеної потужності та безпеки, ручних димових гранат, за відсутності запитів про надання сприяння, передбачених Угодою про співробітництво між МВС України та МВС російської федерації від 04.06.2009, та організацію їх подальшого застосування у період з 18.02.2014 по 20.02.2014 у центральній частині міста Києва стосовно мітингувальників. При цьому здійснення посадовими особами МВС України безпідставної сплати грошових коштів у сумі 1 млн. 177 тис. 203 грн. за митне оформлення поставлених російською федерацією цих спеціальних засобів, чим завдано матеріальні збитки в особливо великому розмірі Міністерству внутрішніх справ України;

- **прийняття Кабінетом Міністрів України 22.01.2014** у незаконний спосіб та видання постанови № 12 «Про затвердження Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян» та постанов № № 13 і 14 про внесення змін до Правил застосування спеціальних засобів посиленої дії та водометів при низькій температурі при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР № 49 від 27.02.1991, що надало правові підстави працівникам правоохоронних органів застосовувати вищезазначені спеціальні засоби відносно учасників мітингів, вуличних походів і демонстрацій у період січня-лютого 2014 року, які знаходились у центральній частині міста Києва, що призвело до тяжких наслідків, у тому числі отримання тілесних ушкоджень протестувальниками, **а також прийняття Кабінетом Міністрів України постанови № 18** (Для службового користування) від 27.01.2014 «Про внесення змін до Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян», якою до Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.2014 № 12, **яка надала можливість органам внутрішніх справ здійснити обмеження руху транспорту та громадян у центральній частині міста Києва (у межах Урядового кварталу, зокрема на вулицях Грушевського, Інститутській, Шовковичній та прилеглих до них вулицях, а також у провулку Музейному).**

При цьому, Генеральний прокурор України Пшонка В.П., діючи в інтересах злочинної організації та її керівника Януковича В.Ф., зловживаючи владою та службовим становищем, умисно не вжив заходів до оскарження цих незаконних актів Кабінету Міністрів України;

- **перевищення службових повноважень працівниками спецпідрозділу міліції «Беркут» ГУМВС України в Харківській, Львівській областях, в АР Крим та з інших регіонів України спільно з військовослужбовцями внутрішніх військ та зведеними загонами ППС МВС України у взаємодії з озброєними представниками злочинних угруповань та найнятими цивільними особами, так званими тітушками, 18.02.2014 в період з 10 до 16 години на вулицях Інститутській, Михайла Грушевського, Шовковичній, Садовій, Маріїнському парку, Кріпосному провулку, Хрещатику, Ольгинській, Липській, Банковій, Європейській площі, майдані Незалежності, Кловському узвозі в місті Києві під час зборів, мітингу, вуличного походу та демонстрації, в тому числі під час**

масового руху людей з майдану Незалежності до будівлі Верховної Ради (вулиця Грушевського, 5) вказаними вулицями (пішохідній та проїзній частинах), з метою публічного висловлення підтримки (солідарності) голосуванню народними депутатами України в парламенті за повернення до Конституції 2004 року, що передбачала обмеження повноважень Президента України в частині призначення та припинення повноважень Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України, керівників інших центральних органів виконавчої влади, голів місцевих державних адміністрацій, призначення та звільнення Генерального прокурора України, утворення, реорганізацію та ліквідацію міністерств та інших органів виконавчої влади, скасування актів Кабінету Міністрів України та інших, шляхом застосування до мітингувальників фізичної сили, гумових кийків, сльозогінного газу і світлошумових гранат, а також прихованого (без офіційного наказу) – вогнепальних набоїв та зброї, унаслідок чого учасникам мітингу, вуличного походу та демонстрації заподіяно різного ступеня тяжкості тілесні ушкодження, в т.ч. тяжкі, та смерть двом та більше особам способом, небезпечним для життя багатьох осіб. Зокрема, заподіяно **смерть 4 особам, вчинено замах на умисні вбивства 10 осіб, 24 особам заподіяно тяжкі тілесні ушкодження, 99 – середньої тяжкості тілесні ушкодження, 250 – легкі тілесні ушкодження та 2 особам завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;**

(обставини вчинення вказаного кримінального правопорушення розслідувались у кримінальному провадженні № 4201700000002014, в якому затверджений обвинувальний акт стосовно Януковича В.Ф., Захарченка В.Ю., Ратушняка В.І., Мазана В.Б., Федчука П.М., Кусюка С.М., Шуляка С.М., Лебедева П.В., Якименка О.Г. та Тоцького В.В. перебуває на розгляді Броварського міськрайонного суду Київської області, судова справа № 757/44453/23-к).

- спроби силового розгону співробітниками органів внутрішніх справ та Служби безпеки України, із залученням сил та засобів Збройних Сил України, мітингувальників, які перебували на майдані Незалежності в місті Києві з **16 години 18.02.2014 до 6 години 19.02.2014**, поєднаного з протиправним та надмірним застосуванням фізичної сили, спеціальних засобів, спецтехніки та вогнепальної зброї під виглядом проведення антитерористичної операції (далі – АТО), у результаті чого із числа учасників заходів протесту заподіяно тяжкі наслідки, **зокрема у вигляді:** вбивств 13 осіб, спричинення тяжких тілесних ушкоджень 47 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 76 особам, легких тілесних ушкоджень 139 особам, а серед працівників правоохоронних органів заподіяно смерть 9 особам, спричинені тяжкі тілесні ушкодження 14 особам, тілесні ушкодження середньої тяжкості 26 особам, легкі тілесні ушкодження 82 особам. Також у результаті незаконного проведення АТО у центральній частині міста Києва (на майдані Незалежності та прилеглих вулицях) працівниками правоохоронних органів виникла пожежа у будівлі Федерації профспілок України (далі – Федерація профспілок України) за адресою: майдан Незалежності, 2, внаслідок якої заподіяно смерть двом особам із числа мітингувальників та якою частково зруйновано приміщення будівлі,

пошкоджено майно юридичних та фізичних осіб, яке розміщувалось у цих приміщеннях, чим завдано матеріальні збитки юридичним і фізичним особам на загальну суму 13 мільйонів 834 тисячі 539 гривень 97 копійок, а також пошкоджена та знищена спеціальна техніка органів внутрішніх справ на загальну суму 2 мільйони 824 тисячі 192 гривні;

(обставини вчинення вказаного кримінального правопорушення розслідувались у кримінальному провадженні № 4201700000002014, в якому затверджений обвинувальний акт стосовно Януковича В.Ф., Захарченка В.Ю., Ратушняка В.І., Мазана В.Б., Федчука П.М., Кусюка С.М., Лебедева П.В., Шуляка С.М., Якименка О.Г. та Тоцького В.В. перебуває на розгляді Броварського міськрайонного суду Київської області, судова справа № 757/44453/23-к)

- вчинення із перевищенням влади та наданих повноважень співробітниками роти спеціального призначення ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, під керівництвом та з особистою участю заступника командира полку Янішевського О.В. та командира роти Садовника Д.М., а також Аброськіна П.М., Зінченка С.П., Тамтури С.Б., Макарця І.П., Чумака І.С., Трепачова В.М., Кишканя О.І., Цвігуна О.Ю., Таранухи Є.В., Рябошапки В.В., Мельника В.М., Шафаренка Б.М., Шпильового С.П., Маринченка О.М., Владики І.В., Зарицького Н.М., Горбика Р.А., Пронози Є.К., Шабаша О.О., Псарьова П.Ю., Кравця Ю.Г., Ісакова Д.О., Девятого С.М., Тригубця В.П., Панченка Р.В., Симісюка М.М., офіцера (кулеметника) 2-ї бойової групи розвідувальної групи спеціального призначення Косенка В.І. і старшого інструктором (з підготовки снайперів) групи інструкторів Хміля Д.О. окремого загону спеціального призначення та боротьби з тероризмом 14 бригади спеціального призначення управління Північного ТрК ВВ МВС України та інших не встановлених у ході досудового слідства працівників правоохоронних органів **20.02.2014 на вулиці Інститутській у місті Києві, у період приблизно з **9 до 17 години**, умисних вбивств 48 осіб беззбройних мітингувальників та замахів на умисне вбивство 85 осіб;**

(обставини вчинення вказаного кримінального правопорушення розслідувались у кримінальному провадженні № 4201700000002014, в якому затверджений обвинувальний акт стосовно Януковича В.Ф., Захарченка В.Ю., Ратушняка В.І., Мазана В.Б., Федчука П.М., Кусюка С.М., Шуляка С.М., Лебедева П.В., Якименка О.Г. та Тоцького В.В. перебуває на розгляді Броварського міськрайонного суду Київської області, судова справа № 757/44453/23-к)

- організація Міністром внутрішніх справ України Захарченком В.Ю., начальником Департаменту ресурсного забезпечення МВС України Зіновим С.М., начальником ГУМВС України в Київській області та одночасно виконувачем обов'язки начальника ГУМВС України в місті Києві Мазаном В.Б., на виконання вказівки керівника злочинної організації Януковича В.Ф., **незаконного вилучення** приблизно з **15 год. 20.02.2014** і приблизно до **02 год. 21.02.2014** працівниками ГУМВС України в місті Києві зі зберігання частини автоматичної зброї непорушного запасу ГУМВС України в місті Києві (АКС-

74У в кількості 1656 штук), та набоїв до цієї зброї (741 960 набоїв калібру 5,45 мм.), її видачу працівникам правоохоронних органів та передачу частини зброї і боєприпасів цивільним особам, які забезпечували подальшу роздачу цієї зброї найнятим цивільним особам «тітушкам» для подальшого застосування відносно учасників мітингів в центральній частині міста Києва (Майдану Незалежності та прилеглих вулиць), чим Головному управлінню МВС України в місті Києві завдано матеріальні збитки на загальну суму 2 146 713, 00 грн.

При цьому, у період з **21.11.2013 по 20.02.2014** під час організації та вчинення вказаних злочинів Янукович В.Ф., будучи керівником злочинної організації, діючи у її складі, з метою реалізації злочинних намірів на незаконне перешкоджання організації та проведенню мітингів, походів і демонстрацій громадян **сприяв зустрічам членів цієї організації та залучених представників організованих груп для розроблення планів і умов спільного вчинення вищевказаних злочинів, визначав осіб відповідальних за їх вчинення, координував дії цих осіб та здійснював контроль за виконанням ними його злочинних наказів.**

Крім того, Янукович В.Ф. у вказаний вище період часу, реалізуючи злочинні наміри на незаконне перешкоджання організації та проведенню мітингів, походів і демонстрацій, використовуючи повноваження Президента України, вживав заходи щодо матеріального забезпечення злочинної діяльності цієї організації за рахунок кошторисів установ, що фінансуються з державного бюджету України.

Внаслідок таких протиправних дій, вчинених Президентом України Януковичем В.Ф., членами злочинної організації – Прем'єр-міністром України Азаровим М.Я., Міністром внутрішніх справ України Захарченком В.Ю., заступником Міністра внутрішніх справ України – начальником Департаменту громадської безпеки МВС України Ратушняком В.І., командувачем внутрішніх військ України Шуляком С.М., Головою Служби безпеки України Якименком О.Г., його першим заступником та керівником Антитерористичного центру при Службі безпеки України Тоцьким В.В., Генеральним прокурором України Пшонкою В.П., начальником ГУМВС України в Київській області Мазаном В.Б.; заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчуком П.М., командиром ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві Кусюком С.М., Міністром оборони України Лебедевим П.В. та іншими членами цієї організації, а також залученими до вчинення конкретних злочинів службовими особами вищих органів державної влади та правоохоронних органів, представниками організованих груп, здійснено незаконне перешкоджання реалізації Конституційного права громадян України на проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій, порушено права людини на свободу зібрань та об'єднання, які супроводжувалися насильством, погрозою застосування насильства, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями, за відсутності ознак катування, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, а також спричинило тяжкі наслідки, у вигляді умисного протиправного заподіяння

смерті двом і більше особам, тяжких тілесних ушкоджень та матеріальних збитків фізичним та юридичним особам на загальну суму **16 мільйонів 658 тисяч 731 гривні 97 копійок**, які у двісті п'ятдесят і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян (примітка 4 ст. 364 КК України в редакції від 10.11.2015).

Крім того, в результаті протиправних дій Президента України Януковича В.Ф., Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., його заступників Ратушняка В.І. та Лекаря С.І., директора Департаменту матеріального забезпечення МВС України Зінова П.І. здійснено розтрату майна МВС України шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, що перебувало у її віданні на загальну суму **1 мільйон 177 тисяч 203 гривні 09 копійок**, що в шістсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину та становить особливо великий розмір (примітка 4 ст. 185 КК України в редакції від 04.06.2009).

У зв'язку із вчиненням зазначених дій Ратушняк В.І. обґрунтовано підозрюється в участі у злочинній організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 255 Кримінального кодексу України (в редакції Закону № 2341-III від 05.04.2001).

З метою збереження влади, члени злочинної організації на чолі з Януковичем В.Ф., у період з 21.11.2013 по 20.02.2014 організували незаконне перешкоджання громадянам в організації та проведенні зборів, мітингів, походів і демонстрацій, які були викликані відмовою від Європейського курсу розвитку держави, що призвело до настання тяжких наслідків у вигляді заподіяння учасникам таких мирних заходів тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, вчинення умисних вбивств двох та більше осіб за наступних обставин:

Умисне перешкоджання акціям протесту 01.12.2013 на вулицях Банковій та Інститутській в місті Києві

Починаючи з 2006 року Україна почала вести переговори з інституціями Європейського Союзу щодо намірів стати асоційованим членом цієї організації та її повноправним учасником. Ці перемовини продовжив Янукович В.Ф. після обрання його Президентом України, за результатами яких 30.03.2012 у Брюсселі була парафована політична частина Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а 19.07.2012 усі її частини.

Після виконання Україною критеріїв, визначених у Порядку денному асоціації Україна – ЄС (реформування виборчого законодавства, вирішення проблем вибіркового правосуддя та продовження реформ у рамках Порядку денного асоціації), 15 травня 2013 року Єврокомісія схвалила проект рішення Ради Європи щодо підписання Угоди про асоціацію з Україною, згідно з яким

Угода про асоціацію України з Європейським Союзом мала бути підписана до проведення 28–29.11.2013 у місті Вільнюсі Литовської Республіки саміту «Східного партнерства».

Однак восени 2013 року Янукович В.Ф., виходячи із власних міркувань, за підбурювання представників російської федерації, діючи умисно, з метою отримання преференцій від представників російської федерації, а також з інших особистих спонукань прийняв рішення про відмову від підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Прийняття такого рішення передувала зустріч 09.11.2013 Януковича В.Ф. із президентом російської федерації путіним В.В. у м. москва російської федерації, де останній гарантував Януковичу В.Ф. надання Україні грошової допомоги у разі його відмови підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, оскільки така Угода несла загрозу економіці російської федерації.

На виконання цього рішення Януковича В.Ф. Прем'єр-міністр України Азаров М.Я. забезпечив прийняття 21.11.2013 Кабінетом Міністрів України розпорядження № 905-р, яким було призупинено процес підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

При цьому проект цього рішення у порушення Регламенту Кабінету Міністрів України не був погоджений усіма міністерствами та профільними відомствами Кабінету Міністрів України.

У відповідь на рішення Президента України Януковича В.Ф. про відмову від підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, громадяни України з 21.11.2013 почали проводити у центральній частині міста Києва (на майдані Незалежності та прилеглих вулицях) безстрокові акції протесту проти цього рішення у формі зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій на підтримку (висловлення солідарності) європейського вектору зовнішньої політики України, мета яких суперечила власним інтересам Януковича В.Ф.

Указані протестні заходи громадян проходили у центральній частині міста Києва згідно з поданими у листопаді–грудні 2013 року до Київської міської державної адміністрації **повідомленнями про проведення безстрокових зібрань громадян** на підтримку європейської інтеграції України.

Право громадян на свободу мирних зібрань в Україні гарантується та захищене державою, яка зобов'язана забезпечити його ефективну реалізацію.

Реалізація права на мирні зібрання в Україні станом на листопад 2013 – лютий 2014 року регулювалося такими актами національного та міжнародного законодавства.

Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року, закріплює право кожної людини на свободу думки, мирних зборів і асоціацій, свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів (статті 18-20).

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, ратифікована Верховною Радою України згідно із Законом України від 17.07.1997 № 475/97-ВР «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції», гарантує кожній особі, серед інших прав і свобод, право на свободу вираження поглядів, зібрань та об'єднання.

Згідно зі статтею 10 Конвенції кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів.

Відповідно до статті 11 Конвенції кожен має право на свободу мирних зібрань та на свободу об'єднання з іншими, включаючи право створювати профспілки і вступати до них для захисту своїх інтересів.

Здійснення прав на свободу зібрань та об'єднання не підлягає ніяким обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Статтею 21 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ратифікованого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19.10.1973 № 2148-VIII, також визнається право на мирні збори. Згідно з положеннями вказаної статті користування цим правом не підлягає ніяким обмеженням, крім тих, які накладаються відповідно до закону і які є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах державної чи суспільної безпеки, громадського порядку, охорони здоров'я і моральності населення або захисту прав та свобод інших осіб.

Відповідно до статті 15 Конституції України суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності. Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова. Держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією і законами України.

Статтею 34 Конституції України кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Статтею 39 Конституції України передбачено, що громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної

безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Відповідно до статті 60 Конституції України ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази. За віддання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність.

Згідно зі статтею 64 Конституції України конституційні права та свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Так, після повернення 29.11.2013 з міста Вільнюса (Литва), де Президент України Янукович В.Ф. підтвердив лідерам країн-учасників Європейського Союзу своє рішення не підписувати Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, будучи обуреним діями громадян, які висловлюють свої погляди та переконання, протестуючи проти скасування євроінтеграційного курсу держави України, бажаючи перешкодити масовим зборам, мітингам, вуличним походам та іншим акціям громадського протесту і усвідомлюючи при цьому незаконність таких своїх дій, які грубо порушували вищевказані норми законодавства, Янукович В.Ф. використовуючи наявні повноваження Президента України та створену ним систему управління, згідно з якою державні, зокрема правоохоронні, органи виконували саме його вказівки, навіть якщо вони грубо порушували вимоги Конституції та законодавства України, використовуючи членів очолюваної ним злочинної організації та залучаючи для вчинення злочинів інших осіб, надав вказівку керівникам правоохоронних органів, які були членами злочинної організації та іншим залученим до вчинення злочинів особам здійснити силовий розгін учасників мирної акції за євроінтеграцію України, які перебували на Майдані Незалежності в місті Києві.

Разом з тим станом на листопад 2013 року – лютий 2014 року діяльність працівників правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку врегульовувалася такими нормативно-правовими актами.

Відповідно до положень статей 1, 2, 10 Закону України «Про міліцію» № 580-VIII (580-19) від 02.07.2015 зі змінами та доповненнями (далі – Закон про міліцію) міліція в Україні – державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань, одним з основних завдань якого є зобов'язання забезпечувати особисту безпеку громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів та громадський порядок.

Згідно зі статтею 3 Закону про міліцію діяльність міліції будується на принципах законності, гуманізму, поваги до особи, соціальної справедливості, взаємодії з трудовими колективами, громадськими організаціями й населенням.

Статтею 5 Закону про міліцію визначено, що міліція виконує свої завдання неупереджено, у точній відповідності із законом. Ніякі виняткові обставини або вказівки службових осіб не можуть бути підставою для будь-яких незаконних дій або бездіяльності міліції. Для забезпечення громадського порядку працівники міліції зобов'язані вживати заходів незалежно від свого підпорядкування.

Міліція поважає гідність особи й виявляє до неї гуманне ставлення, захищає права людини незалежно від її соціального походження, майнового та іншого стану, расової та національної належності, громадянства, віку, мови та освіти, ставлення до релігії, статі, політичних та інших переконань.

Згідно зі статтею 12 Закону про міліцію міліція має право застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю у випадках і в порядку, передбачених цим Законом.

Відповідно до статті 13 Закону про міліцію працівники міліції мають право застосовувати заходи фізичного впливу, у тому числі прийоми рукопашного бою, для припинення правопорушень, подолання протидії законним вимогам міліції, яка здійснюється із застосуванням сили щодо працівників міліції або інших осіб, якщо інші способи були застосовані та не забезпечили виконання покладених на міліцію обов'язків.

Працівники міліції мають право застосовувати заходи фізичного впливу, у тому числі прийоми рукопашного бою, для припинення правопорушень, подолання протидії законним вимогам міліції, яка здійснюється із застосуванням сили щодо працівників міліції або інших осіб, якщо інші способи були застосовані та не забезпечили виконання (стаття 1 Закону про міліцію).

Також працівники міліції мають право застосовувати наручники, гумові кийки, засоби зв'язування, слезоточиві речовини, світлозвукові пристрої відволікаючої дії, пристрої для відкриття приміщень і примусової зупинки транспорту, водомети, бронемашини та інші спеціальні і транспортні засоби, а також використовувати службових собак у таких випадках, як, зокрема, для захисту громадян і самозахисту від нападу та інших дій, що створюють загрозу їх життю або здоров'ю; для припинення масових безпорядків і групових порушень громадського порядку (стаття 14 Закону про міліцію).

Застосуванню сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї повинно передувати попередження про намір їх використання, якщо дозволяють обставини. Без попередження фізична сила, спеціальні засоби і зброя можуть застосовуватися, якщо виникла безпосередня загроза життю або здоров'ю громадян чи працівників міліції (частина друга статті 12 Закону про міліцію).

Забороняється застосовувати заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю до жінок з явними ознаками вагітності, осіб похилого віку або з вираженими ознаками інвалідності та малолітніх, крім випадків вчинення ними групового нападу, що загрожує життю і здоров'ю людей, працівників міліції, або збройного нападу чи збройного опору (частина третя статті 12 Закону про міліцію).

У разі неможливості уникнути застосування сили вона не повинна перевищувати міри, необхідної для виконання покладених на міліцію обов'язків, і має зводитись до мінімуму можливості завдання шкоди здоров'ю правопорушників та інших громадян. При завданні шкоди міліція забезпечує надання необхідної допомоги потерпілим в найкоротший строк (частина четверта статті 12 Закону про міліцію).

Перевищення повноважень щодо застосування сили, у тому числі спеціальних засобів і зброї, тягне за собою відповідальність, встановлену законом (частина шоста статті 12 Закону про міліцію).

Крім того, статтею 20 Закону про міліцію передбачено, що працівник міліції є представником державного органу виконавчої влади.

Законні вимоги працівників міліції є обов'язковими для виконання громадянами і службовими особами.

Працівник міліції при виконанні покладених на нього обов'язків керується тільки законом, діє в його межах і підпорядковується своїм безпосередньому і прямому начальникам. Ніхто інший, за винятком уповноважених службових осіб, у передбачених законом випадках не вправі втручатися в законну діяльність працівника міліції.

Ніхто не має права покласти на працівника міліції виконання обов'язків, не передбачених чинним законодавством.

Втручання в діяльність міліції тягне за собою відповідальність за законом.

Згідно із пунктом 12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку (далі – Правила), які затверджені постановою Ради Міністрів УРСР від 27.02.1991 № 49, спеціальними засобами, що застосовуються при охороні громадського порядку є:

а) засоби індивідуального захисту: шоломи (сталеві армійські, «Сфера»), каска захисна пластмасова), бронежилети, протиударні та броньові щити;

б) засоби активної оборони: гумові кийки; кийки пластикові типу «тонфа»; наручники; електрошокові пристрої; патрони і пристрої для їх вітчизняного виробництва, споряджені гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії; ручні газові гранати, а також патрони з газовими гранатами («Черемуха-1», «Черемуха-4», «Черемуха-5», «Черемуха-6», «Черемуха-7», «Черемуха-10», «Черемуха-12», «Сирень-1», «Сирень-2», «Сирень-3»); балончики, патрони, гранати та інші спецзасоби з препаратами сльозоточивої та дратівної дії на основі природних капсаїциноїдів, морфоліду пералгонової кислоти (МПК), ортохлорбензальмалонітрилу (CS) і речовини АЛГОГЕН;

в) засоби забезпечення спеціальних операцій: ранцеві апарати «Облако», світлошумова граната «Заря» та світлошумовий пристрій «Пламя», патрони з гумовою кулею «Волна-р», водомети, бронемашини та інші транспортні засоби, пристрій для примусової зупинки автотранспорту «Еж-М»;

г) пристрої для відкриття приміщень, захоплених правопорушниками: малогабаритні підривні пристрої «Ключ», «Імпульс».

При охороні громадського порядку можуть також використовуватися службові собаки.

Крім того, згідно з пунктом 16 Правил водомети застосовуються для розосередження учасників масових безпорядків при температурі атмосферного повітря не нижче 0 градусів С.

Пунктом 1 Статуту патрульно-постової служби міліції України, що затверджений наказом МВС України від 28.07.1994 № 404 (далі – Статут), передбачені основні завдання патрульно-постової служби міліції.

Діяльність патрульно-постової служби міліції будується на принципах законності, гуманізму, поваги до особи, соціальної справедливості, взаємодії з іншими державними органами, трудовими колективами, громадськими об'єднаннями і населенням (пункт 3 Статуту).

Патрульно-постова служба міліції включає: особовий склад служби охорони громадського порядку, територіальних і транспортних органів внутрішніх справ, підрозділів міліції особливого призначення «Беркут» (пункт 6 Статуту).

Ліквідація групових порушень громадського порядку здійснюються рішучими діями патрульно-постових нарядів шляхом поділу натовпу на дрібні групи, відокремлення їх одна від іншої, відтиснення і розсіяння (пункт 298 Статуту).

Під час припинення правопорушень в місцях скупчення людей, а також при затриманні організаторів та активних учасників групових порушень громадського порядку патрульно-постові наряди повинні виявляти обережність і пересторогу, враховуючи можливу негативну реакцію присутніх громадян, щоб своїми діями не викликати ускладнення обстановки (пункт 299 Статуту).

При проведенні операції по припиненню групових порушень громадського порядку патрульно-постові наряди повинні виявляти високу організованість, дисциплінованість і діяти тільки по команді керівника операції або старшого наряду (пункт 301 Статуту).

Згідно з Положенням про спеціальний підрозділ міліції громадської безпеки «Беркут», затвердженим наказом МВС України 24.10.2013 № 1011 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 11.01.2014 за № 19/24796, набрав чинності 28.01.2014), цей підрозділ є підрозділом міліції особливого призначення, який належить до структури міліції громадської безпеки та є структурним підрозділом головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (пункт 1.1 Положення).

Підрозділ у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами МВС України, а також цим Положенням (пункт 1.2 Положення).

Діяльність підрозділу організовується в межах його повноважень відповідно до принципів, визначених статтею 3 Закону України «Про міліцію» (пункт 1.3 Положення).

Підрозділ безпосередньо підпорядковується начальникам ГУМВС, УМВС, а в разі їх відсутності – заступнику, який організовує діяльність підрозділів міліції громадської безпеки. Організаційне, нормативно-методичне забезпечення підрозділу та контроль за його діяльністю здійснює Департамент громадської безпеки (пункти 1.4, 1.5 Положення).

Працівники підрозділу з метою виконання покладених на них завдань мають право застосовувати заходи фізичного впливу, у тому числі прийоми рукопашного бою, спеціальні засоби та вогнепальну зброю у випадках та в порядку, визначених статтями 12-15¹ Закону України «Про міліцію», постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.1991 № 49 «Про затвердження Правил

застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку в Українській РСР» (пункт 1.6 Положення).

Виконання службових обов'язків особовий склад підрозділу здійснює в спеціальному обмундируванні, екіпірованому знаками розрізнення та символікою «Беркут», яка є єдиною для всіх регіонів України.

Після вчинення в ніч з 29.11.2013 на 30.11.2013 силового розгону учасників мітингу на Майдані Незалежності в місті Києві із застосуванням фізичної сили та спеціальних засобів, в результаті чого учасникам мітингу заподіяно тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості, зокрема тілесних ушкоджень середньої тяжкості 6 особам, легких тілесних ушкоджень 49 особам, та вчинено насильницькі дії, які завдали фізичного болю або що ображають особисту гідність потерпілого 41 громадянину, 01.12.2013 у центральній частині міста Києва відбулась масштабна акція протесту громадян, які засудили застосування працівниками підрозділів МОП «Беркут» надмірної фізичної сили та спеціальних засобів до учасників протестної акції 30.11.2013, висловили недовіру Президенту України Януковичу В.Ф., Прем'єр-міністру України Азарову М.Я. та вимагали відставки Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю.

Обізнаний про такий захід протестувальників, Президент України Янукович В.Ф., з метою незаконного перешкоджання проведенню мітингу, залякування його учасників та інших осіб, виступаючи як керівник очолюваної ним злочинної організації та організатор перевищення влади і службових повноважень працівниками правоохоронних органів, діючи у порушення вимог ст. ст. 3, 34, 68 Конституції України, надав вказівку члену злочинної організації **Міністру внутрішніх справ України Захарченку В.Ю.** на умисне спричинення різного ступеня тяжкості тілесних ушкоджень мітингувальникам, в тому числі небезпечних для життя в момент заподіяння, шляхом застосування працівниками МВС України фізичного насильства.

З метою виконання зазначеної вказівки Януковича В.Ф. щодо незаконного перешкоджання проведенню мітингу, залякування його учасників та інших осіб, шляхом умисного заподіяння різного ступеня тяжкості тілесних ушкоджень мітингувальникам, в тому числі небезпечних для життя в момент заподіяння, Захарченко В.Ю. залучив до її виконання іншого члена злочинної організації – **свого заступника Ратушняка В.І.** та керівництво ГУМВС України в місті Києві, командирів підрозділів міліції особливого призначення «Беркут» з різних регіонів України, яким наказав провести силовий розгін учасників мітингу, що проходив на вулицях Інститутській та Банкової у місті Києві.

З цією метою 30.11.2013 у невстановлений слідством час, член злочинної організації заступник начальника ГУМВС України у місті Києві – начальник міліції громадської безпеки **Федчук П.М.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 62023000000000252 від 20.03.2023 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Печерського районного суду міста Києва, судова справа № 757/13035/24-к), діючи на виконання вказівок заступника Міністра внутрішніх справ України Ратушняка В.І. та начальника ГУМВС України у місті Києві Коряка В.В., з метою реалізації

спільного із ними злочинного умислу щодо силового розгону учасників мітингу, походу і демонстрації, перебуваючи у приміщенні ГУМВС України в місті Києві, за адресою: м. Київ, вулиця Володимирська, 15, затвердив розрахунок сил та засобів міліції, задіяних для забезпечення охорони громадського порядку в центральній частині міста Києва, складений та підписаний начальником управління громадської безпеки Головного управління МВС України в місті Києві **Мариненком О.І.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 42015000000000561 від 30.03.2015 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова справа № 761/18348/15-к), згідно з яким Мариненко О.І. 01.12.2013 поблизу Адміністрації Президента України призначений керівником нарядів зведених підрозділів МВС України та внутрішніх військ МВС України із попередньою загальною кількістю 1350 осіб, а його заступниками – заступника начальника УГБ ГУМВС України в м. Києві Бойка С.О. та керівника відділу дільничних інспекторів міліції Управління Береку С.В.

Водночас, Федчук П.М., діючи умисно, спільно та на виконання наказів **Ратушняка В.І.** та **Коряка В.В.**, з метою незаконного перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій, порушуючи вимоги ст. ст. 310, 311 розділу XV статуту ППС, не організував розроблення плану охорони громадського порядку і безпеки при проведенні масового заходу. Незважаючи на ускладнення оперативної обстановки в центральній частині міста Києва у зв'язку із силовим розгоном 30.11.2013 акції протесту на Майдані Незалежності, основні заходи з охорони громадського порядку на карті (схемі) з додатком необхідних розрахунків, графіків, таблиць, інших робочих документів і пояснювальних записок не оформлювались.

При цьому, не пізніше 30.11.2013, **Ратушняк В.І.** та **Коряк В.М.** доручив Федчуку П.М. здійснювати одноосібне керування силами та засобами, залученими на охорону громадського порядку безпосередньо біля Адміністрації Президента України без врахування наявного розрахунку.

У подальшому, починаючи о 06 год 00 хв 01.12.2013 на вулицю Банкову у місті Києві до приміщення Адміністрації Президента України почали прибувати ПМОП «Беркут», у тому числі ГУМВС України в Харківській області під керівництвом командира батальйону **Лукаша В.С.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 42015000000000970 від 26.05.2015 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Дарницького районного суду міста Києва, судова справа № 753/16876/16-к), Полтавської, Кіровоградської, Київської та інших областей, підрозділи внутрішніх військ МВС України, у тому числі військовослужбовці військових частин № 3030 та № 2260 міста Києва, № 3027 – спецпідрозділ «БАРС» с. Нові Петрівці Вишгородського району Київської області, № 3028 – спецпідрозділ «Ягуар» Вінницької області та полк патрульно-постової служби ГУМВС України в місті Києві.

Приблизно з 09 год. 01.12.2013 на вулиці Банковій, поблизу будівлі Адміністрації Президента України почали збиратися громадяни для висловлення свого обурення діями влади та з вимогами щодо її відставки.

Разом з тим 01.12.2013 з 14 год. до 16 год. на вулицю Банкову у місті Києві прибули особи у приблизній кількості 50-60 чоловік, які, бажаючи зашкодити проведенню мирної акції протесту громадян, почали демонстративно вчиняти щодо працівників правоохоронних органів умисні провокативні дії з порушенням громадського порядку для ускладнення обстановки та створення підстав для застосування працівниками міліції спеціальних засобів та фізичної сили.

Після того, приблизно з 16 год. вищевказані особи, які вчиняли протиправні дії щодо працівників МВС України та внутрішніх військ України, з метою уникнення відповідальності за їх скоєння почали покидати вулицю Банкову, а незначна їх частина (близько 20) залишалась поблизу шеренг працівників правоохоронних органів, продовжуючи вчиняти умисні провокативні дії стосовно них з порушенням громадського порядку.

Учасники мирної акції протесту, будучи свідками протиправних дій, побоюючись за особисту безпеку й очікуючи на законні дії працівників правоохоронних органів щодо припинення правопорушень та затримання правопорушників, перемістились ближче до вулиці Інститутської в місті Києві, на відстані 80–100 метрів від вказаних осіб та шеренг працівників міліції і внутрішніх військ МВС України, які перекривали рух на територію Адміністрації Президента України.

В цей же час, 01.12.2013 не пізніше 15.00 год. Федчук П.М., діючи умисно, спільно з **Ратушняком В.І.** та Коряком В.В., в порушення ст. ст. 3, 5 Конвенції, ст. ст. 19, 28, 34, 64 Конституції України, ст. ст. 1, 2, 12–14 Закону України «Про міліцію», п. п. 3, 202, 310, 311 статуту ППС, віддав вказівку начальнику управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Мариненку О.І., на силове звільнення території вулиці Банкової в місті Києві із застосуванням спеціальних засобів та заходів фізичного впливу силами і засобами підконтрольних співробітників зведених підрозділів МОП «Беркут», у тому числі БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області, від громадян, які реалізовували своє конституційне право на мирні збори.

При цьому 01.12.2013 у період із 15 год. по 16 год. 40 хв., перебуваючи на вулиці Банковій, поблизу будинків №№ 5-7 у місті Києві, начальник управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Мариненко О.І., до повноважень якого входить координація та контроль підрозділів громадської безпеки міліції, зокрема спецпідрозділів МОП «Беркут» та внутрішніх військ МВС України, попри вимоги ст. ст. 3, 5 Конвенції, ст. ст. 19, 28, 34, 64 Конституції України, ст. ст. 1, 2, 12–14 Закону України «Про міліцію», п. п. 3, 202, 310, 311 статуту ППС, усвідомлюючи незаконність своїх дій та можливість у разі їх вчинення порушення законних прав та інтересів громадян, не будучи відповідальною посадовою особою за забезпечення громадського порядку, віддав наказ на силове звільнення території вулиці Банкової в місті Києві із застосуванням спеціальних засобів та заходів фізичного впливу силами і засобами зведених підрозділів міліції, у тому числі БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській та Київській областях, від громадян, які реалізовували своє конституційне право на мирні збори.

Конституційні права та свободи людини і громадянина передбачені у розділі II Конституції України (ст. ст. 21–68). Згідно з ч. 2 ст. 22 Конституції України конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. Законний наказ не повинен містити приписи, які зобов'язують виконавця порушити право кожної людини на життя і здоров'я, на повагу до його гідності, на свободу та особисту недоторканність, на свободу думки і слова, вільне пересування, вираження своїх поглядів і переконань.

Наказ Мариненка О.І. на застосування спеціальних засобів та заходів фізичного впливу працівниками органів внутрішніх справ та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, залученими до охорони громадського порядку 01.12.2013 поблизу приміщення Адміністрації Президента України на вулиці Банковій у місті Києві, до мітингувальників та цивільних осіб відданий із порушенням встановленого (належного) порядку, приписує порушення зазначених прав і свобод людини і громадянина, у зв'язку з чим є очевидно незаконним і не може бути виправданням для осіб, які виконали його.

Водночас, командир БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській обл. Лукаш В.С., попри вимоги ст. ст. 3, 5 Конвенції, ст. ст. 19, 28, 34, 64 Конституції України, ст. ст. 1, 2, 12-14 Закону України «Про міліцію», п. п. 3, 202, 310, 311 статуту ППС, виконуючи завідомо незаконний наказ начальника управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Мариненка О.І., діючи всупереч інтересам служби, попри обов'язок забезпечення захисту прав і свобод громадян, усвідомлюючи незаконність своїх дій та можливість, у разі їх вчинення, порушення законних прав та інтересів громадян, довів незаконний наказ Мариненка О.І. до відома працівників підрозділу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області, зокрема про силове звільнення території вулиці Банкової в місті Києві із застосуванням спеціальних засобів до громадян, які реалізовували своє конституційне право на мирне зібрання.

Далі, працівники зведених підрозділів МОП «Беркут» та внутрішніх військ МВС України, у тому числі БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області, виконуючи вказаний явно злочинний наказ Мариненка О.І., 01.12.2013 приблизно в період із 16 год. 30 хв. до 17 год. 15 год. здійснили силовий розгін учасників акції протесту, починаючи з меж території Адміністрації Президента України на вулиці Банковій до перехрестя з вулиці Інститутською, а співробітники роти спеціального призначення ПМОП «Беркут» ГУМВС України в Київській області продовжили силовий розгін мітингувальників на вулиці Інститутській у місті Києві.

Під час зазначеного силового розгону працівниками підрозділів МОП «Беркут» спільно з іншими працівниками зведених підрозділів МВС України, залученими до охорони громадського порядку 01.12.2013 на вулиці Банковій у місті Києві, затримано та розміщено на прилеглий території Адміністрації Президента України (м. Київ, вул. Банкова, 11) не менше дев'яти учасників акції протесту, у тому числі Загоровка В.М., Остащенко О.А., Лазаревського М.С., Болотова Ю.П., Гарагуца В.В., Черевка Г.А. та інших.

У подальшому, 01.12.2013 у період із 17 год. 15 хв. до 19 год. молодший інспектор автомобільної служби відділення № 1 автотранспортного взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Садовниченко І.О.** (вироком Печерського районного суду міста Києва від 05.12.2022, який набрав законної сили, Садовниченка І.О. визнано винним у вчиненні стосовно Загоровка В.М. кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 41, ч. 2 ст. 365 КК України, судова справа № 757/57922/18-к), спільно з іншими співробітниками вказаного підрозділу та інших зведених підрозділів МВС України, залучених до охорони громадського порядку 01.12.2013 на вулиці Банковій в місті Києві, перебуваючи на території Адміністрації Президента України по вулиці Банковій у місті Києві, у присутності заступника начальника Головного Управління – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М., інспектора відділу організації служби управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Серги Д.С., без попередження про застосування фізичної сили та спеціальних засобів, за відсутності підстав для їх застосування, діючи з прямим умислом та явно виходячи за межі наданих йому прав і повноважень, попри вимоги ст. ст. 3, 5 Конвенції, ст. ст. 19, 28, 34, 64 Конституції України, ст. ст. 1, 2, 12-14 Закону України «Про міліцію», п. п. 3, 202, 215, 301, 310, 311 статуту ППС, усвідомлюючи характер своїх дій та їх наслідки, перевищуючи службові повноваження, застосували заходи фізичного впливу та спеціальні засоби до Загоровка В.М., Остащенка О.А., Лазаревського М.С., Болотова Ю.П., Гарагуца В.В., Черевка Г.А. та інших учасників акцій протесту, що не виявляли ознак протиправної поведінки та були під контролем співробітників міліції.

При цьому, працівниками БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області, спільно з іншими працівниками зведених підрозділів МВС України, залученими до охорони громадського порядку 01.12.2013 на вулиці Банковій в місті Києві, діючи з прямим умислом та явно виходячи за межі наданих йому прав і повноважень, незаконно здійснювали до вищевказаних осіб психологічний тиск, висловлюючись в його бік принизливими та нецензурними словами, чим завдали моральні (психологічні) страждання та принизили особисту їх гідність і честь, оскільки вказані дії вчинялись публічно, під фіксацію невстановленими особами в цивільному одязі на фото,- та відеокамеру, мали зверхній та зухвалий характер, а в подальшому були поширені у всесвітній мережі «Інтернет» шляхом викладення (завантаження) на загальнодоступні відеохостинги.

В цей же час працівники РСП ПМОП «Беркут» ГУМВС України в Київській області, під керівництвом тимчасово виконувача обов'язків заступника командира роти **Пустового Д.Л.** (обвинувальний акт стосовно якого за ч. 2 ст. 367 КК України перебуває на розгляді у Подільському районному суді міста Києва, судова справа № 758/11255/16к) у період з 16 год. 00 хв. по 17 год. 30 хв., перебуваючи на вулиці Інститутській в місті Києві, діючи на виконання завідомо незаконного наказу Мариненка О.І. та в порушення правил, явно виходячи за межі наданих їм при охороні громадського порядку прав і повноважень, застосували без попередження до учасників мирної акції протесту надмірну фізичну силу та спеціальні засоби – гумові кийки, під час силового розгону по

вказаній вулиці поблизу будинків № № 12,14 у напрямку перехрестя вулиць Інститутської та Шовковичної в місті Києві.

Водночас, вчинені на виконання наказів Федчука П.М. та Мариненка О.І., дії працівників зведених підрозділів МВС України та внутрішніх військ МВС України, задіяних для забезпечення охорони громадського порядку 01.12.2013 поблизу приміщення Адміністрації Президента України, на вулиці Банковій у місті Києві, мали умисний, організований, конклюдентний, ідентичний, злагоджений та тотожний (за алгоритмом вчинення) характер в один, достатньо тривалий, проміжок часу в одному місці, а саме спільне, жорстоке, надмірне, невиправдане та без попередження застосування фізичної сили та спеціальних засобів до громадян з метою їх залякування, коли вони не виявляли ознак протиправної поведінки або після її припинення, 01.12.2013 приблизно в період із 16 год. 30 хв. до 19 год. на вулиці Банковій та Інститутській у місті Києві.

Згадані організовані спільні та конклюдентні дії працівників міліції стосовно учасників акцій протесту, явно перевищували міру, необхідну для виконання покладених на працівника міліції обов'язків, супроводжувались проявами зверхності та зухвалості, хизуванням перед присутніми, зокрема й засобами масової інформації, провокували негативну реакцію громадян та не зводили до мінімуму можливості завдання шкоди їх здоров'ю.

Внаслідок вищевказаних злочинних дій Януковича В.Ф., Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., заступника Міністра внутрішніх справ України Ратушняка В.І., заступника начальника ГУМВС України в місті Києві – начальника міліції громадської безпеки Федчука П.М., начальника управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Мариненка О.І., командира БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Лукаша В.С., молодшого інспектора автослужби відділення № 1 автотранспортного взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Садовниченка І.О., виконувача обов'язків заступника командира роти спеціального призначення полку міліції особливого призначення «Беркут» ГУМВС України в Київській області Пустового Д.Л. та інших невстановлених на даний час працівників БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській та Кіровоградській областях, ПМОМ «Беркут» ГУМВС України в Київській області, військовослужбовців внутрішніх військ МВС України, а саме: військової частини 3028 – спецпідрозділ «ЯГУАР» Вінницької області, спільно з іншими невстановленими слідством працівниками підрозділів МВС України, незаконно здійснено силовий розгін громадян, які перебували 01.12.2013 на вулицях Банковій та Інститутській у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного застосування фізичної сили, спеціальних засобів, кидання бруківки, учасникам акції протесту заподіяно тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та фізичного болю, зокрема, у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень **2 особам**, тілесних ушкоджень середньої тяжкості **13 особам**, легких тілесних ушкоджень **44 особам**, а також вчинення насильницьких дій, які завдали фізичного болю та не спричинили тілесних ушкоджень **13 особам**, а саме:

- тяжкі тілесні ушкодження:

1. Рабченко Ірині Василівні, 10.09.1959 року народження, якій 01.12.2013 близько 16 год. 00 хв. на вулиці Інститутській в місті Києві спричинено відкриту черепно-мозкову травму: рану у ділянці перенісся; синці обох повік обох очей; крововиливи у склеру правого ока (у тому числі, у передню камеру правого ока, які супроводжувалися розвитком вторинної гіфеми, гемофтальму, сублюксацією кришталіка, яка (травма) у своєму клінічному перебігу супроводжувалася розвитком незворотного зниження зору на праве око – сліпоті); перелом кісток носа зі зміщенням уламків вліво; перелом комірок решітчастої кістки справа (з наявністю у них рідини); струс головного мозку, висновок експерта № 71/е від 18.05.2015.

2. Сушку Олександрю Вікторовичу, 07.12.1989 року народження, якому 01.12.2013 близько 17 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено відкриту черепно-мозкову травму: рани (визначені клінічними лікарями як забійні) у ділянці чола, до підлеглої кістки), у ділянці правої брови; втиснутий перелом лобної кістки (який супроводжується справа наліво); крововиливи у речовину та під оболонки головного мозку, висновок експерта № 2051/Е від 21.05.2015.

- середньої тяжкості тілесні ушкодження:

1. Аветисяну Карену Артуровичу, 29.10.1991 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту травму правого ліктьового суглоба: внутрішньосуглобовий перелом медіального надвиростка лівої плечової кістки; закриту черепно-мозкову травму; забійну рану лівої тім'яної ділянки, забійну рану, розташовану на фоні садна в тім'яній ділянці по лінії стріловидного шву та вправо від нього, струс головного мозку, синець зовнішньо-задньої поверхні правого стегна у середній та нижній третинах, висновок експерта № 966/Е від 03.06.2016.

2. Андрєєву Олексію Павловичу, 04.11.1989 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. у дворі поблизу приміщення Будинку письменників за адресою: вулиця Банкова, 2 в місті Києві, спричинено чрезнадмищелковий перелом лівої плечової кістки зі зміщенням, висновок експерта № 1973 від 09.12.2013, що заподіяні під час знаходження 01.12.2013;

3. Аніскову Валерію Євгеновичу, 25.11.1965 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту травму 5 пальця лівої кисті: уламковий перелом у дистальній третині діафізу 5 п'ясної кістки (зі зміщенням уламків), висновок експерта № 1962/е від 11.11.2014.

4. Бугусову Юрію Євгеновичу, 17.07.1976 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено відкриту черепно-мозкову травму: рану (визначену клінічними лікарями як забійна) м'яких тканин лівої лобної ділянки, з наявністю у її проекції уламкового перелому передньої стінки лобної пазухи зліва (з переходом на верхньо-орбітальний край); струс головного мозку, висновок експерта № 70/е від 03.04.2015.

5. Гарагуцу Валерію Володимировичу, 20.05.1968 року народження, 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено: закриту черепно-мозкову травму: струс головного мозку, синець (гематому) на повіках лівого ока легкого ступеня, садна обличчя; закриту травму грудної клітки: перелом 8 ребра справа по задне-пахвовій лінії зі зміщенням уламків, синець в проекції 7-8 міжребер'я справа між середне-пахвовою та передне-пахвовою лініями; синці по тильно-зовнішній поверхні правого передпліччя в середній третині, на передній поверхні правої гомілки в верхній третині, на передній поверхні лівої гомілки в середній третині, на передній поверхні лівого колінного суглобу, висновок експерта № 190/Е від 19.03.2015.

6. Гонзуру Олександрю Івановичу, 24.07.1952 року народження, якому 01.12.2013 близько 17 год. 00 хв. (більш точний час слідством не встановлено) на бульварі Шевченка в місті Києві спричинена закрита травма лівої ступні: перелом п'яркової кістки без зміщення уламків, висновок експерта № 1282/е від 02.09.2016.

7. Загоровку Владиславу Миколайовичу, 04.03.1975 року народження, якому 01.12.2013 у період з 17 год. 00 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинена закрита черепно-мозкова травма у вигляді забою головного мозку з формуванням геморагічного вогнища в базальних відділах лобної частки зліва, забійної рани лобної ділянки зліва, контузії, травматичної ерозії рогівки правого очного яблука, гематоми верхньої повіки правого ока, саден в лобній ділянці справа, в тім'яній ділянці голови, висновок експерта № 229/Е від 22.07.2015.

8. Мадичу Миколі Анатолійовичу, 22.05.1973 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту травму лівого передпліччя: перелом діяфізу лівої ліктьової кістки в дистальній третині з незначним зміщенням уламків, висновок експерта № 1069/е від 17.09.2018.

9. Муренку Сергію Олександровичу, 09.08.1976 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на розі вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено відкриту травму носа – забійну рану спинки носа в верхній третині, перелом кісток носа зі зміщенням уламків; закриту травму лівого ока – синець на повіках, гемофтальм, гіфему лівого ока; закриту травму правої кисті – синці на долонній та тильній поверхні в проекції 3-5 п'ясних кісток з переходом на проксимальні фаланги 3-5 пальців, перелом проксимального кінця діяфізу 4 п'ясної кістки без зміщення уламків; синці на зовнішній поверхні лівого плеча в середній третині, на передній поверхні лівого стегна в верхній третині, на передне-зовнішній поверхні лівого стегна в середній третині, висновок експерта № 313/Е від 03.04.2015.

10. Остащенко Олександрю Анатолійовичу, 02.07.1981 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту черепно-мозкову травму: струс головного мозку, синець на повіках лівого ока, субкон'юнктивальний крововилив лівого ока; закриту травму лівої кисті: уламковий перелом

дистального кінця діафізу 2 п'ясної кістки з незначним зміщенням уламків; садна – на тильно-зовнішній поверхні першого пальця лівої кисті, на тильній поверхні першого пальця лівої кисті, на тильній поверхні основної фаланги п'ятого пальця лівої кисті, на тильній поверхні проксимальної фаланги третього пальця правої кисті, на тильній поверхні правої кисті в ділянці п'ятої п'ясної кістки, у верхній третині передньої поверхні лівої гомілки; синці – на задній поверхні грудної клітки в надлопаткових ділянках, в лопаткових ділянках, в поперековій ділянці зліва, на правому плечі в середній третині, по зовнішній поверхні лівого плеча в верхній третині, на передній поверхні грудної клітки зліва на рівні 6 міжреберного проміжку, на передній поверхні правого стегна в середне-нижній третині, на лівій сідниці з розповсюдженням на задне-зовнішню поверхню лівого стегна в верхній третині, на задній поверхні лівого стегна в нижній третині, висновок експерта № 288/Е від 12.03.2015.

11. Перваку Олександрю Вікторовичу, 27.03.1990 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту травму правої кисті: перелом діафізу 3 п'ясної кістки правої кисті у середній третині (зі зміщенням уламків); уламковий перелом на протязі третини проксимальної фаланги 5 пальця правої кисті (з невеликим зміщенням уламків); закриту травму правого передпліччя: перелом шилоподібного відростка правої ліктьової кістки (без зміщення уламків); закриту травму лівої кисті: перелом діафізу 3 п'ясної кістки лівої кисті у середній третині (зі зміщенням уламків); садна у ділянці лівого стегна та гомілки, висновок експерта № 171/е від 21.03.2015.

12. Степанову Анатолію Миколайовичу, 09.11.1969 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено забійну рану тім'яної ділянки голови; закриту травму лівої кисті у вигляді перелому горбчатості дистальної фаланги 2 пальця лівої кисті, піднігтьову гематому; закриту травму правої кисті у вигляді перелому горбчатості дистальної фаланги 5 пальця правої кисті, висновок експерта № 875/Е від 20.07.2015.

13. Черевку Геннадію Анатолійовичу, 10.03.1972 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закритий перелом 5-ї п'ясткової кістки правої кисті, закритий перелом дистальної фаланги 4-го пальця правої кисті; закриту черепно-мозкову травму, струс головного мозку; рани, забої м'яких тканин обличчя; синці верхніх та нижніх кінцівок, висновок експерта № 781 від 16.06.2015.

- легкі тілесні ушкодження:

1. Березенку Володимиру Володимировичу, 27.04.1978 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено садна правої скроневої ділянки, висновок експерта № 1214/е від 06.07.2015.

2. Бабину Андрію Петровичу, 31.08.1991 року народження, якому 01.12.2013, у період з 13 год. 00 хв. до 16 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті

Києві спричинено забійно-рвані рани правого стегна в середній третині по задній поверхні, лівої гомілки, множинні садна нижніх кінцівок, висновок експерта № 316/Е від 06.04.2015.

3. Бурлаковій Валерії Ігорівні, 19.12.1985 року народження, якій 01.12.2013 у період з 16 год. 00 хв. до 17 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено рану (визначену клінічними лікарями як забійно-рвану) по передне-внутрішній поверхні правої гомілки у середній третині, висновок експерта № 2055/е від 01.12.2014.

4. Бількіну Олександрю Григоровичу, 05.07.1958 року народження, якому 01.12.2013 у період з 17 год. 00 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено чотири рвано-забійні рани тім'яно-потиличної ділянки голови справа, висновок експерта № 881/Е від 15.05.2015.

5. Болотову Юрію Петровичу, 26.04.1974 року народження, якому 01.12.2013, у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено синець з осадженням шкіри в ділянці верхнього та нижне-зовнішнього квадратів правої сідниці; синці на передне-зовнішній поверхні правого стегна у нижній третині з розповсюдженням на передню та передне-зовнішню поверхню правого колінного суглобу, на передній поверхні черевної стінки справа займаючи епі- та мезогастральні ділянки від серединної лінії до умовного продовження правої серединно-пахвової лінії, висновок експерта № 1239/Е від 01.10.2015.

6. Возбранному Сергію Володимировичу, 27.11.1970 року народження, якому 01.12.2013 близько 17 год. 00 хв. (більш точний час слідством не встановлено) на вулиці Банковій в місті Києві спричинено наскрізну забійну рану верхньої губи, висновок експерта № 1254/е від 01.11.2017.

7. Григоренку Анатолію Яковичу, 06.03.1937 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві, спричинена черепно-мозкова травма: струс головного мозку, забійна рана тім'яної ділянки справа, підшкірний крововилив тім'яної ділянки зліва, висновок експерта № 1011/Е від 28.07.2016.

8. Даньку Денису Миколайовичу, 08.08.1983 року народження, якому 01.12.2013, у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинені 2 забійні рани в лобно-тім'яній ділянці зліва, в тім'яно-скроневій ділянці зліва, підшкірні гематоми та садна ділянки лівого плеча, передпліччя, правого передпліччя, гомілки, висновок експерта від 17.03.2015 № 290/Е від 17.03.2015.

9. Добушовському Богдану Петровичу, 08.10.1983 року народження, якому 01.12.2013 близько 16 год. 00 хв. (більш точний час слідством не встановлено) поблизу вулиці Банкової в місті Києві спричинена рана (визначена клінічними лікарями як забійна) м'яких тканин потиличної ділянки голови зліва, висновок експерта № 114/е від 14.02.2017.

10. Жогалку Олександрю Миколайовичу, 03.01.1955 року народження, якому 01.12.2013 у період з 13 год. 00 хв. до 16 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинена закрыта черепно-мозкова травма, струс

головного мозку, забита рана правої скроневої ділянки голови, висновок експерта № 622 від 10.07.2014.

11. Жулкевичу Віктору Ігоровичу, 09.05.1982 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві, спричинені забійні рани в правій лобно-тім'яній ділянці, в середній третині лівої гомілки, лівого колінного суглобу, а також гематоми м'яких тканин обличчя справа, висновок експерта № 317/Е від 20.03.2015.

12. Загорському Михайлу Сергійовичу, 25.07.1989 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві, спричинено овальної форми синець – на ліктьовій поверхні лівого передпліччя у нижній третині на фоні якого у центральній частині садно подовженої форми; синець овальної форми на нижній повіці правого ока, з переходом в підочну та виличну ділянки справа на фоні якого у правій виличній ділянці забійна рана, висновок експерта № 548/е від 18.03.2015.

13. Заклецькому Олександрю Анатолійовичу, 19.12.1978 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 50 хв. до 17 год. 20 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинені підшкірні гематоми лівого надпліччя, лівого плечового суглобу та плеча, висновок експерта № 870/Е від 20.07.2015.

14. Зайченку Анатолію Степановичу, 14.07.1977 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинена рана (визначена клінічними лікарями як забійна) втім'яній ділянці голови, висновок експерта № 320/е від 19.07.2017.

15. Кривцуну Дмитру Андрійовичу, 20.10.1991 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинені синці в області лівої кисті і лівого стегна, висновок експерта № 1036/Е від 15.06.2016.

16. Кудимцю Максиму Володимировичу, 26.07.1990 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено синці – по передній поверхні правого колінного суглобу і правої гомілки в середній третині, в поперековій ділянці зліва, висновок експерта № 3794 від 06.12.2013.

17. Коваль Олесі Романівні, 10.07.1986 року народження, якому у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві, спричинено синець овальної форми на зовнішній поверхні лівого плечового суглоба, з переходом на зовнішню поверхню лівого плеча у верхню третину; овально-круглої форми синець – на задній поверхні правого плеча у нижній третині; овальної форми синець – на долонно-променевої поверхні правого променево-зап'ясткового суглоба, з переходом на долонно-променево поверхню кисті в проекцію 1-ї п'ясної кістки; овально-круглої форми синець – на передній поверхні правого стегна у середній третині; овально-круглої форми синець – на задній поверхні правого стегна у середній третині; овальної форми синець – на передній поверхні правого колінного суглоба, висновок експерта № 191/е від 23.03.2015.

18. Колосюку Валерію Васильовичу, 04.05.1966 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено синці у правій лобно-тім'яно-скроневої ділянці з переходом в проекцію правої брови, на повіки правого ока (з садном в ділянці чола справа), на передне-зовнішній поверхні правого плеча, правого стегна у середній та нижній третині (з садном на зовнішній поверхні правого стегна в середній третині), на зовнішнь-задній поверхні правої гомілки на межі верхньої та середньої третин (подовжено-овальної форми), на тильній поверхні правої кисті в проекції 2-5 п'ясних кісток з переходом в ділянку 2-5 п'ясно-фалангових суглобів, висновок експерта № 314/Е від 17.03.2015.

19. Купріянову Роману Олександровичу, 05.12.1978 року народження, якому 01.12.2013 у період з 17 год. 00 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту черепно-мозкову травму: забійну рану в потиличній ділянці зліва, садно в лобній ділянці справа, синець в лобній ділянці справа, синець на верхній повіці правого ока; забійну рану в ділянці бічної поверхні нігтьової фаланги 2-го пальця лівої кисті з крововиливом в м'які тканини фаланги; синець по задній поверхні лівого ліктьового суглобу, висновок експерта № 181-2015/о від 06.10.2015.

20. Кислощук Віталію Олександровичу, 13.05.1984 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перетині вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено забійну рану потиличної ділянки голови, висновок експерта № 869/Е від 15.05.2015.

21. Листопаду Володимир Ігоровичу, 14.09.1994 року народження, якому 01.12.2013 близько 16 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено рану задньої поверхні правої гомілки, правого стегна, лівого стегна (з наявністю сторонніх тіл – пластик); гематому м'яких тканин правої гомілки, висновок експерта № 880/Е від 14.09.2015.

22. Лазаревському Миколі Сергійовичу, 21.12.1989 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту черепно-мозкову травму у вигляді струсу головного мозку, перелом лівої носової кістки, забійні рани потиличної ділянки, лівої скроневої ділянки голови, синців у ділянках обох верхніх повік з розповсюдженням у ділянку внутрішніх кутів обох очей (до межі росту волосся брів), у ділянці перенісся, у верхній третині обох крилів носа, у підочних ділянках справа та зліва, множинні садна обличчя; садно на передне-зовнішній поверхні лівого колінного суглобу, висновок експерта № 292/е від 17.03.2015.

23. Логвиненку Геннадію Борисовичу, 24.10.1954 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено синець у ділянці голови, висновок експерта № 340/Е від 03.04.2017.

24. Лисенко Тетяні Михайлівні, 30.01.1989 року народження, якій 01.12.2013 у період з 16 год. 00 хв. до 17 год. 00 хв. на розі вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено забійно-рвані рани та синці навколо них: на внутрішній поверхні правого стегна у середній та нижній третинах, на

передній поверхні лівого стегна на межі середньої та нижньої третин, висновок експерта № 83 від 14.01.2015.

25. Мусієнку Павлу Миколайовичу, 12.10.1989 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 50 хв. до 17 год. 30 хв. на розі вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено забійну рану на нижній повіці правого ока біля зовнішнього кута, висновок експерта № 867/Е від 01.10.2015.

26. Міщенку Андрію Миколайовичу, 01.01.1973 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено підшкірні гематоми м'яких тканин скроневої ділянки справа, лівої потилично-тім'яної ділянки, в проекції правого плечового суглоба; поздовжні підшкірні гематоми м'яких тканин середньої третини правого плеча, на задній поверхні грудної клітки зліва та справа (в проекції правої лопатки), середньо-верхньої третини правого стегна; садна тім'яної ділянки справа, тіла, висновок експерта № 802/е від 25.06.2018.

27. Нечипоруку Віктору Васильовичу, 05.06.1964 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 16 год. 40 хв. на розі вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено рану в лівій тім'яно-потиличній ділянці; синець по зовнішній поверхні лівого плеча в верхній третині, висновок експерта № 1167/е від 04.07.2016.

28. Нужненку Сергію Миколайовичу, 20.11.1982 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту черепно-мозкову травму: струс головного мозку, забійну рану потилично-скроневої ділянки, субкон'юнктивальний крововилив правого ока, синець на повіках правого ока з переходом в підочно-виличну ділянку; підшкірну гематому правої сідничної ділянки та правого стегна, гематому м'яких тканин лівої гомілки; синці правого плеча, задньої поверхні грудної клітки, лівого плеча в верхній третині, лівого надпліччя та лівого плечового суглобу, лівої надлопаткової ділянки, на правій боковій поверхні грудної клітки від рівня 3 міжребер'я до рівня реберної дуги з розповсюдженням на праву бокову поверхню черевної стінки до мезогастрія, на задне-зовнішній поверхні правої гомілки в середне-нижній третині, висновок експерта № 192/Е від 19.03.2015.

29. Прихно Дмитру Віталійовичу, 21.05.1984 року народження, якому 01.12.2013 у період з 17 год. 00 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Інститутській в місті Києві спричинено забійну рану – в лобній ділянці зліва; садно – по внутрішній поверхні правої гомілки в нижній третині, висновок експерта № 3850 від 10.12.2013.

30. Перевознику Олександрю Миколайовичу, 18.09.1981 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено забійну рану тім'яної ділянки; забійну рану правої тім'яно-потиличної ділянки; забійну рану верхньої повіки лівого ока; синці: на спинці носа з переходом на скати його, на повіки обох очей, в підочні ділянки, в проекції 1-2 грудних хребців з переходом в проекцію правого трапецієподібного м'язу, в проекцію правої лопатки, на задньо-зовнішню поверхню правого плечового суглобу, в проекції нижнього кута правої лопатки

з переходом в проекцію 7-го ребра, на задній поверхні лівого плечового суглобу, на передньо-зовнішньо-задній поверхні правого плеча в верхній та середній третинах, в проекції 4-5 поперекових хребців між лівими прихребетною та задньо-пахвовою лініями, в проекції 4-5 поперекових хребців між правою середньо-лопатковою та лівою середньо-лопатковою лініями, на задній поверхні лівої гомілки у середній та нижній третинах, на задньо-зовнішній поверхні правої гомілки в середній та нижній третинах, на передній поверхні лівого колінного суглобу, на передньо-внутрішній поверхні лівої гомілки у середній третині, на тильній поверхні правої кисті в проекції 2-5 п'яених кісток з переходом в проекцію 2-5 п'ясно-фалангових суглобів, основних фаланг та проксимальних міжфалангових суглобів 2 та 3 пальців; садна: на внутрішній поверхні лівої гомілки в середній третині на фоні вищезазначеного синця; на тильній поверхні проксимального міжфалангового суглобу 2-го пальця правої кисті, яке розташоване на фоні вищезазначеного синця, в тім'яній ділянці по лінії стріловидного шва та вправо від нього на 7 см вище проекції ламбдовидного шва, на правому крилі носа, на шкірі верхньої губи справа, на червоній каймі верхньої губи справа, висновок експерта № 3801 від 30.12.2013.

31. Пивоварову Олександрю Юрійовичу, 11.09.1981 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено овальний багрово-зелено-жовтий синець на передній поверхні правої гомілки в середній третині, висновок експерта № 2426/е від 12.01.2016.

32. Прокопенку Олегу Леонідовичу, 15.09.1967 року народження, якому 01.12.2013 близько 16 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено забійну рану потиличної ділянки голови, висновок експерта № 715/Е від 27.04.2018.

33. Притуленку Ярославу Сергійовичу, 25.09.1992 року народження, якому 01.12.2013 близько 17 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено синець лівої підочно-щічної ділянки; синець на передній поверхні грудної клітки зліва на рівні 7-10 міжреберних проміжків, висновок експерта № 291/Е від 03.04.2015.

34. Превіру Єгору Олександровичу, 10.01.1986 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 19 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено закриту черепно-мозкову травму: струс головного мозку, перелом лівої носової кістки без зміщення уламків, синець на повіках лівого ока з переходом у ліву підочно-вилічну ділянку, субкон'юнктивальний крововилив лівого ока, садно лобної ділянки справа, садно на задній поверхні лівої вушної раковини; садна – на передній поверхні правого та лівого колінних суглобів, висновок експерта № 289/Е від 12.03.2015.

35. Пеножеку Павлу Олежковичу, 28.07.1989 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено рану (визначену клінічними лікарями як забійну) потиличної ділянки голови, висновок експерта № 1238/е від 14.08.2015.

36. Рабченюку Петру Віталійовичу, 02.09.1955 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 40 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Інститутській в

місті Києві спричинено садно в потиличній ділянці зліва; синець в потиличній ділянці зліва з переходом на ліву бокову поверхню шиї, висновок експерта № 3785 від 06.12.2013.

37. Сенько Олександр Ігоровичу, 28.06.1959 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено забійну рану на передній поверхні лівої гомілки у середній третині (спрямовану косо-вертикально, нижній кінець рани закруглений, орієнтований на 5 годин «умовного циферблату», верхній V-подібний, кінці орієнтовані на 11 та 10 годин «умовного циферблату»); садно овально-круглої форми на передній поверхні лівої гомілки у нижній третині; синець овальної форми на внутрішньо-задній поверхні лівого стегна у нижній третині, з переходом на внутрішньо-задню поверхню лівого колінного суглобу, висновок експерта № 2087/е від 01.12.2014.

38. Суржику Андрію Васильовичу, 23.05.1969 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено рану (визначену клінічними лікарями як забійну) в тім'яно-скроневій ділянці зліва, висновок експерта № 230/е від 02.04.2015.

39. Суслікову Сергію Вадимовичу, 21.11.1970 року народження, якому 01.12.2013, у період часу з 16 год. 30 хв. до 16 год. 40 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено рани задньої поверхні правої гомілки в верхній третині з наявністю стороннього тіла лівого стегна по задній поверхні, висновок експерта № 874/Е від 15.05.2015.

40. Томащуку Володимиру Юрійовичу, 02.05.1996 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинена забійна рана тім'яної ділянки зліва, висновок експерта № 315/Е від 06.04.2015.

41. Хавруку Олегу Васильовичу, 28.07.1979 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено лінійну рану з нерівними краями – в правій тім'яно-потиличній ділянці, висновок експерта № 3766 від 10.12.2013.

42. Шевченку Вячеславу Анатолійовичу, 08.07.1991 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено розлогий синець у ділянці ліктявого суглобу, з розповсюдженням на внутрішню поверхню лівого передпліччя, висновок експерта № 1973/е від 27.12.2016.

43. Шибалкову Анатолію Яковичу, 07.05.1939 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві спричинено відрив нижньої повіки від внутрішньої спайки з розривом нижнього слізозного каналця лівого ока, а також гематоми в ділянці носо-губних складок, висновок експерта № 868/Е від 16.07.2015.

44. Яневичу Олександр Валентиновичу, 10.10.1974 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на перехресті вулиць Банкової та Інститутської в місті Києві спричинено дві забійні рани в лівій лобно-тім'яній та лівій задне-тім'яній ділянках, висновок експерта № 873/Е від 15.05.2015.

Крім того, вчинено насильницькі дії, які завдали фізичного болю та не спричинили тілесних ушкоджень:

- 1. Брилінському Петру Борисовичу**, 01.04.1974 року народження (журналісту всеукраїнської газети «Удар»), якому 01.12.2013, у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв., у дворі поблизу приміщення Будинку письменників за адресою: вулиця Банкова, 2 в місті Києві, завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;
- 2. Волкову Дмитру Володимировичу**, 12.03.1977 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;
- 3. Волосянкіну Ігорю Анатолійовичу**, 21.07.1969 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій в місті Києві завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;
- 4. Головатюку Євгенію Андрійовичу**, 17.07.1983 року народження, якому 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 00 хв. на вулиці Банковій в місті Києві завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;
- 5. Демчук Ользі Романівні**, 11.04.1960 року народження, якій 01.12.2013 близько 13 години 00 хвилин (більш точний час слідством не встановлено) на вулиці Банковій в місті Києві завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;
- 6. Супинському Сергію Федоровичу**, 10.01.1956 року народження, якому 01.12.2013 (більш точний час слідством не встановлено) на вулиці Банковій в місті Києві завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль;
- 7. Чузавкову Сергію Олександровичу**, 26.08.1971 року народження, якому 01.12.2013 (більш точний час слідством не встановлено) на вулиці Банковій в місті Києві завдано насильницьких дій, які спричинили фізичний біль.
- 8. Барташуку Володимирі Сергійовичу**, 29.04.1957 року народження, заподіяно фізичного болю працівниками зведених підрозділів МВС України під час знаходження 01.12.2013 близько 17 год. 00 хв. (більш точний час не встановлено), на вулиці Банковій у місті Києві, внаслідок ударів гумовим кийком та ногами.
- 9. Тараненку Євгену Віталійовичу**, 19.05.1985 року народження, заподіяно фізичного болю працівниками зведених підрозділів МВС України під час знаходження 01.12.2013 близько 17 год. (більш точний час не встановлено), на вулиці Банковій у місті Києві, внаслідок вдихання газів від застосування гранати світлозвукової / сльозоточивої дії.
- 10. Чернишу Антону Анатолійовичу**, 14.03.1978 року народження, заподіяно фізичного болю працівниками зведених підрозділів МВС України під час знаходження 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. у дворі будинку № 2, на вулиці Банковій, у місті Києві, внаслідок ударів гумовим кийком.
- 11. Чернову Мстиславу Андрійовичу**, 03.07.1985 року народження, заподіяно фізичного болю працівниками зведених підрозділів МВС України під

час знаходження 01.12.2013 у період з 16 год. 30 хв. до 17 год. 30 хв. на вулиці Банковій, у місті Києві, внаслідок ударів гумовим кийком та ногами.

12. Харсіці Олексію Леонідовичу, 07.01.1984 року народження, заподіяно фізичного болю працівниками МОП «Беркут» під час знаходження 01.12.2013 у період часу з 16 год. до 17 год. на вулиці Банковій у місті Києві, поблизу будинку № 2, внаслідок удару гумовим кийком.

13. Макаревичу Володимирі Володимировичу, 09.01.1990 року народження, заподіяно фізичного болю працівниками зведених підрозділів МВС України під час знаходження 01.12.2013 близько 16 год. 30 хв. (більш точний час не встановлено) на вулиці Банковій, 5/7, у місті Києві, внаслідок застосування гранати світло-звукової дії.

Таким чином, унаслідок таких протиправних дій працівників правоохоронних органів – спецпідрозділів МОП «Беркут» МВС України та військовослужбовців окремих військових частин ВВ МВС України, вчинених на виконання явно злочинного наказу Президента України Януковича В.Ф. та керівників МВС України – Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., його заступника Ратушняка В.І. та керівництва ГУМВС України в місті Києві – начальника ГУМВС України у місті Києві Коряка В.В., заступника начальника ГУМВС України в місті Києві – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М., начальника управління громадської безпеки Головного управління МВС України в місті Києві Мариненка О.І., командира БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Лукаша В.С., молодшого інспектора автослужби відділення № 1 автотранспортного взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області Садовниченка І.О., командира роти спеціального призначення ПМОП «Беркут» ГУМВС України в Київській області Пустового Д.Л. грубо порушено права громадян на проведення мітингів, походів і демонстрацій, що призвело до обурення всіх верств населення України та викликало різко негативну реакцію суспільства, у результаті чого підірвано авторитет органів державної влади.

Силовий розгін учасників акції протесту 11.12.2013 на вулицях Інститутській, Хрещатик та Майдані Незалежності в місті Києві

У зв'язку з посиленням протистояння між учасниками мітингів та демонстрацій та працівниками правоохоронних органів, розуміючи, що наявними в розпорядженні МВС України силами здійснити розгін учасників мітингів та демонстрацій неможливо, 01.12.2013 **Захарченком В.Ю.** до головних управлінь МВС областей України було направлено термінову телеграму про направлення до міста Києва додаткових сил із числа підрозділів МОП «Беркут». На виконання вказаної телеграми територіальними управліннями МВС України до міста Києва було додатково відряджено регіональні підрозділи «Беркут».

Продовжуючи свої злочинні дії, не бажаючи припинити вчинення злочинів проти громадян, які висловлюють свої погляди та переконання, протестуючи

проти скасування євроінтеграційного курсу держави України і застосування насильства правоохоронними органами, Янукович В.Ф., у період з 21.11.2013 по 10.12.2013, діючи умисно, у складі злочинної організації, реалізуючи свої злочинні наміри на незаконне перешкоджання проведенню мітингів, походів і демонстрацій, із застосуванням фізичного насильства, шляхом організації перевищення влади і службових повноважень працівниками правоохоронних органів, надавав протиправні вказівки учаснику очолюваної ним злочинної організації – Міністру внутрішніх справ України Захарченку В.Ю. та іншим керівникам правоохоронних органів на вчинення будь-яких, в т. ч. злочинних, дій спрямованих на перешкоджання проведенню мітингів, походів і демонстрацій, ініціював та погоджував застосування співробітниками спецпідрозділу ПМОП «Беркут» та внутрішніх військ МВС України надмірних силових заходів, зокрема фізичної сили та спеціальних засобів відносно протестувальників.

Так, вночі з 10.12.2013 на 11.12.2013 у центральній частині міста Києва – на Майдані Незалежності, а також прилеглих вулицях Інститутській, Михайлівській та Хрещатик, відбувалась масштабна акція протесту у зв'язку з обуренням суспільства щодо розгону учасників мітингу на Майдані Незалежності 30.11.2013 та на вулиці Банковій 01.12.2013, а також скасування євроінтеграційного курсу держави Україна.

Будучи обізнаним про такий захід протестувальників, Президент України Янукович В.Ф. не пізніше 10.12.2013, більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена, діючи умисно, з особистих спонукань та інтересів очолюваної ним злочинної організації, з метою перешкоджання проведенню мітингу, виступаючи як організатор перевищення влади і службових повноважень працівниками правоохоронних органів, діючи у порушення вимог ст.ст. 3, 34, 68 Конституції України, надав, при невстановлених слідством обставинах, явно злочинний наказ Міністру внутрішніх справ України Захарченку В.Ю. про застосування працівниками органів внутрішніх справ, без дотримання передбачених законом приводів та підстав, надмірного насильства та спеціальних засобів до мітингувальників, що знаходились в центральній частині міста Києва – на Майдані Незалежності, а також на вулицях Інститутській, Михайлівській та Хрещатик, з метою незаконного перешкоджання проведенню мітингу та недопущення акцій громадського протесту в подальшому.

При цьому, Захарченко В.Ю. не пізніше 10.12.2013 (більш точна дата слідством не встановлена), діючи умисно, з особистих спонукань та в інтересах Януковича В.Ф. та інших учасників злочинної організації, усвідомлюючи незаконність своїх дій та можливість, у разі їх вчинення, порушення законних прав та інтересів громадян, розуміючи те, що учасники акції протесту жодним чином не порушують громадський порядок та не вчиняють протиправних дій, не чинять опору працівникам правоохоронних органів та не загрожують життю і здоров'ю інших громадян та працівників міліції, всупереч інтересам служби, на яку покладено обов'язок забезпечення захисту прав і свобод громадян, надав Януковичу В.Ф. згоду на виконання його явно злочинного наказу здійснити

силовий розгін учасників мітингу силами підрозділів органів внутрішніх справ шляхом застосування надмірного насильства та спеціальних засобів до мітингувальників, що знаходились у центральній частині міста Києва – на Майдані Незалежності, а також на вулицях Інститутській, Михайлівській та Хрещатик.

Для виконання явно злочинного наказу Захарченко В.Ю. залучив інших членів очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації – **заступника Міністра внутрішніх справ України Ратушняка В.І.**, заступника начальника Головного управління – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчука П.М., а також командирів підрозділів міліції особливого призначення «Беркут» з різних регіонів України, у тому числі працівників РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області, на чолі з командиром роти Калмиком А.Ю. (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000000380 від 03.02.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Подільського районного суду міста Києва, судова справа № 757/44195/17-к), та працівників ПМОП ГУМВС України в АР Крим під керівництвом заступника командира полку – начальника штабу Марченка С.М. (вироком Деснянського районного суду міста Києва від 04.03.2024 визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 4 ст. 41, ч. 2 ст. 365 КК України (в редакції Закону від 21.02.2014), ч. 4 ст. 41, ст. 340 КК України та ч. 1 ст. 111 КК України (в редакції Закону від 28.03.2014) і призначено остаточне покарання у вигляді позбавлення волі строком на 15 років), яким надав вказівку провести силове відтиснення учасників акції протесту з Майдану Незалежності, вулиць Інститутської, Хрещатик та Михайлівської у місті Києві.

Реалізуючи отриману від Януковича В.Ф. вказівку, Міністр внутрішніх справ України Захарченко В.Ю. не пізніше 10.12.2013 (більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена), перебуваючи у приміщенні Міністерства за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, перевищуючи свої службові повноваження, діючи в інтересах Януковича В.Ф., умисно вчиняючи дії, які явно виходять за межі наданих йому прав та повноважень, порушуючи вимоги Закону України «Про міліцію», шляхом надання усного явно злочинного наказу доручив своєму заступнику **Ратушняку В.І.**, який за розподілом обов'язків керував підрозділами міліції громадської безпеки, зокрема спецпідрозділами «Беркут», заступнику начальника Головного управління – начальнику міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчуку П.М., до повноважень якого входить координація та контроль спецпідрозділів, громадської безпеки міліції, організувати силами ввірених їм підрозділів силовий розгін мітингувальників з Майдану Незалежності, вулиць Інститутської, Хрещатик та Михайлівської в місті Києві, із застосуванням надмірного фізичного насильства та спецзасобів.

При цьому, заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.**, заступник начальника Головного управління – начальник міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчук П.М., які своїм основним завданням на цих посадах вважали служіння особисто Януковичу В.Ф. та Захарченку В.Ю., що полягало у використанні повноважень Міністерства

внутрішніх справ України в інтересах Януковича В.Ф. та виконанні усіх його вказівок, зокрема через керівника МВС України Захарченка В.Ю., у тому числі протиправних та злочинних, усвідомлюючи відсутність жодних законних підстав перешкоджанню проведенню в центрі міста Києва мітингів та зборів, всупереч інтересам служби, на яку покладено обов'язок забезпечення захисту прав і свобод громадян, надали Захарченку В.Ю., що діяв на виконання злочинного плану Януковича В.Ф., згоду на силовий розгін учасників мітингу силами підлеглими підрозділами органів внутрішніх справ шляхом застосування надмірного насильства та спецзасобів до мітингувальників, що знаходились у центральній частині міста Києва – на Майдані Незалежності, а також на вулицях Інститутській, Михайлівській та Хрещатик, з метою силового придушення їх протесту та недопущення протестних акцій громадян в подальшому.

Оскільки після подій 30.11.2013 та 01.12.2013 протистояння між учасниками мітингів і демонстрацій та працівниками правоохоронних органів посилювалось, розуміючи, що наявними в розпорядженні МВС України силами здійснити розгін учасників мітингів та демонстрацій неможливо, 01.12.2013 Захарченком В.Ю. до ГУМВС областей України направлено термінову телеграму про відрядження до міста Києва додаткових сил із числа підрозділів МОП «Беркут», в тому числі і ГУМВС України в Запорізькій області. На виконання вказаної телеграми територіальними управліннями МВС України до міста Києва були відряджені підрозділи «Беркут», у тому числі і РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області (на підставі наказу ГУМВС України в Запорізькій області від 02.12.2013 № 3652) в кількісному складі 20 осіб на чолі із командиром роти Калмиківим Ю.А., якого призначено старшим підрозділу.

При цьому, підготовка до можливого застосування сил і спеціальних засобів відносно учасників мітингів, що знаходились у центральній частині міста Києва – на Майдані Незалежності, а також на вулицях Інститутській, Михайлівській та Хрещатик, була безпідставно організована ще в листопаді 2013 року.

Так, 22.11.2013 до головних управлінь МВС областей України Ратушняком В.І. направлено термінові телеграми про відрядження до міста Києва для надання практичної допомоги ГУМВС України в місті Києві підрозділів «Беркут».

На виконання вказаної телеграми територіальними управліннями МВС України до міста Києва відряджено підрозділи «Беркут» з різних областей України, в тому числі і РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області в кількісному складі 50 осіб на чолі із заступником командира роти Резановим А.А., а також полк міліції особливого призначення «Беркут» ГУМВС України в АР Крим в кількісному складі 100 осіб на чолі із заступником командира полку – начальником штабу Марченком С.М.

Крім того, з метою обмеження права громадян на участь у мітингах, зборах, вуличних походах та демонстраціях Київською міською радою 09.12.2013 до Печерського районного суду міста Києва подано позов про заборону чинити перешкоди у вільному пересуванні громадянам, вчиняти дії щодо блокування

тротуарів, пішохідних переходів, автомобільних доріг на вулицях в центральній частині міста Києва, а також заяву про забезпечення даного позову.

За результатами розгляду заяви про забезпечення позову, 09.12.2013 Печерським районним судом міста Києва у справі № 757/27190/13-ц винесено ухвалу про відкриття провадження та про забезпечення позову, якою встановлено заборону Чемерису Володимиру Володимировичу, Закревській Євгенії Олександрівні, Лебедю Михайлу Олександровичу, Каменеву Михайлу Володимировичу, Всеукраїнському об'єднанню «Батьківщина» Київської міської організації політичної партії, Голові депутатської фракції Політичної партії «УДАР» (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка» Кличку Віталію Володимировичу та будь-яким іншим особам чинити перешкоди у вільному пересуванні громадянам, вчиняти дії щодо блокування тротуарів, пішохідних переходів, автомобільних доріг на вулицях в центральній частині міста Києва.

Для негайного виконання ухвали суду від 09.12.2013 передано до відділів державної виконавчої служби Печерського та Шевченківського районних управлінь юстиції в місті Києві.

У подальшому зазначена ухвала використана правоохоронними органами як підстава для силового витіснення учасників зібрання з Майдану Незалежності та прилеглих до нього вулиць, розбору барикад та наметового містечка, яке там знаходилось.

Так, не пізніше 10.12.2013 (точний час досудовим розслідуванням не встановлений) заступник начальника Головного управління – начальник міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчук П.М., з відома та згоди Міністра внутрішніх справ Захарченка В.Ю. та його заступника Рагушняка В.І., на виконання злочинних намірів Януковича В.Ф. щодо силового розгону учасників мітингів, що знаходились у центральній частині міста Києва, розробив план злочинних дій, відповідно до якого працівники міліції повинні провести силове відтиснення учасників мітингів, які перебували на Майдані Незалежності, на вулицях Інститутська, Михайлівська і Хрещатик у місті Києві у визначений час після проголошення державними виконавцями відділу державної виконавчої служби Печерського та Шевченківського районних управлінь юстиції міста Києва ухвали Печерського районного суду міста Києва від 09.12.2013 про забезпечення позову Київської міської ради у справі № 757/27190/13-ц, якою встановлено заборону адвокатам, політичним партіям та громадським об'єднанням чинити перешкоди у вільному пересуванні громадянам, вчиняти дії щодо блокування тротуарів, пішохідних переходів, автомобільних доріг на вулицях в центральній частині міста Києва, яке створювало начебто законну підставу для силового витіснення працівниками правоохоронних органів учасників мітингів, після чого довів його до відома підлеглим працівникам та керівникам відповідних підрозділів МВС України, в тому числі МОП «Беркут».

З цією метою Федчук П.М., будучи заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві, до повноважень якого входить координація та контроль спецпідрозділів

громадської безпеки міліції, зокрема спецпідрозділів «Беркут», діючи умисно, з відома та згоди Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю. та його заступника Ратушняка В.І., на виконання злочинних намірів Януковича В.Ф. щодо силового розгону учасників мітингу, явно виходячи за межі наданих йому влади та службових повноважень, затвердив розрахунок сил та засобів міліції, задіяних для забезпечення охорони громадського порядку в центральній частині міста Києва, складений та підписаний начальником УГБ ГУМВС України в місті Києві Мариненком О.І., згідно з яким для охорони громадського порядку під час проведення заходів у нічний час з 10.12.2013 на 11.12.2013 виділено наряди міліції та додаткові сили в кількості 5101 чоловік, з числа підрозділів МОП «Беркут» МВС України, військових частин внутрішніх військ МВС України, працівників міліції з районних управлінь міліції міста Києва.

При цьому, передбачалось силове звільнення вулиць Хрещатик, Михайлівської та Інститутської від громадян, які реалізовували своє конституційне право на проведення мітингів та зборів, та за будь-яких обставин, у разі здійснення їх супротиву, допускалося застосування співробітниками підрозділів МОП «Беркут» та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України надмірного фізичного насильства і спеціальних засобів стосовно них, у тому числі з метою їх залякування чи заподіяння тілесних ушкоджень.

Цього ж дня Федчуком П.М., приблизно о 20:00 годин у приміщенні ГУМВС України в місті Києві **проведено нараду**, на якій до відома підлеглих працівників УГБ ГУМВС України в місті Києві та керівників підрозділів МОП «Беркут» і військовослужбовців внутрішніх військ МВС України та за участі інших невстановлених слідством осіб **доведено розроблений ним злочинний план**.

Також, Федчуком П.М., з відома та згоди Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю. та його заступника Ратушняка В.І., на виконання злочинних намірів Януковича В.Ф. щодо силового розгону учасників мітингу, визначено представників від УГБ ГУМВС України в місті Києві, які користуючись повноваженнями старших нарядів міліції згідно п. 301 Статуту патрульно-постової служби міліції України, затвердженого наказом МВС України від 28.07.1994 № 404 повинні були здійснювати координацію дій працівників зведеного загону МОП «Беркут» та військовослужбовців ВВ під час реалізації вищевказаного злочинного плану та доводити до їх відома вказівки керівництва операції, яке здійснював особисто Федчук П.М.

Таким чином, Федчуком П.М. в усній формі закріплено старшим за нарядами міліції на вулиці Михайлівській заступника начальника управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Карандюка С.В., на вулиці Інститутській – заступника начальника відділу забезпечення масових заходів управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Спаських Ю.В., а на вулиці Хрещатик керівництво нарядами Федчук П.М. залишив за собою.

Реалізуючи вказаний злочинний план, 10.12.2013 приблизно о 23 год. на вулицю Інститутську в місті Києві почали прибувати підрозділи міліції особливого призначення «Беркут», в тому числі РМОП «Беркут»

ГУМВС України в Запорізькій області під керівництвом командира **Калмикова А.Ю.**, старшого інспектора роти № 2 РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області **Цвигуна В.В.** (стосовно яких затверджений обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000000380 від 03.02.2016 перебуває на розгляді Подільського районного суду міста Києва, судова справа № 757/44195/17-к), Харківської, Миколаївської, Дніпропетровської, Одеської областей, на вулиці Хрещатик – підрозділи МОП «Беркут» ГУМВС України у місті Києві, ГУМВС України в АР Крим під керівництвом заступника командира полку – начальника штабу Марченка С.М. та ГУМВС України у Рівненській області, на вулицю Михайлівську – підрозділи МОП «Беркут» ГУМВС України у Вінницькій, Сумській, Волинській, Херсонській, Черкаській та Тернопільській областях.

У подальшому, працівники ВДВС Печерського РУЮ, переконавшись, що працівники підрозділів МОП «Беркут» прибули на вулицю Інститутську та пересвідчившись, що вони готові до реалізації злочинного плану про силове звільнення вказаної вулиці від учасників мітингів та зборів, розуміючи, що після оголошення ухвали Печерського районного суду місті Києві від 09.12.2013 учасники мітингів та зборів не залишать вулицю Інститутську та те, що у цьому випадку працівники міліції, отримавши начебто законну підставу для свої дій, у силовий спосіб із застосуванням спеціальних засобів проведуть звільнення вказаної вулиці, у період часу з 01 години 05 хвилин по 01 годину 28 хвилин 11.12.2013 не встановлюючи перебування на цій вулиці боржників за ухвалою, не роз'яснюючи їх права і обов'язки та не надавши можливості самостійно виконати рішення суду, проголосили його текст мітингувальникам.

Після проголошення вказаної ухвали суду, Федчук П.М. надав начальнику відділу забезпечення масових заходів УГБ ГУМВС України в місті Києві Спаських Ю.В. по радіостанції явно злочинний наказ на звільнення вулиці Інститутської від мітингувальників та заступнику командира РМОП «Беркут» – начальнику штабу при ГУМВС України в АР Крим Марченку С.М. – на звільнення території вулиці Хрещатик та Майдану Незалежності у місті Києві.

Одразу після цього, Спаських Ю.В., користуючись повноваженнями старшого за нарядами міліції, передбаченими п. 301 Статуту патрульно-постової служби міліції України, затвердженого наказом МВС України від 28.07.1994 № 404, на виконання явно злочинного наказу Федчука П.М., який діяв з відома та за згодою Міністра внутрішніх справ України Захарченко В.Ю. та його заступника **Ратушняка В.І.**, та з метою виконання злочинних намірів Януковича В.Ф. щодо силового розгону учасників мітингів, діючи всупереч інтересів служби, надав явно злочинний наказ командирам підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській, Миколаївській, Дніпропетровській, Одеській області та командиру РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області **Калмикову Ю.А.** про силове відтиснення громадян, які реалізовували своє конституційне право на проведення мітингів, з метою звільнення території вулиці Інститутської у місті Києві.

Командири підрозділів, виконуючи явно злочинний наказ Федчука П.М. та Спаських Ю.В., як старшого за нарядами міліції, усвідомлюючи його злочинний

характер та суспільно небезпечні наслідки у вигляді шкоди для життя та здоров'я громадян, діючи умисно, за попередньою змовою між собою та керівництвом ГУМВС України в місті Києві, віддали наказ особовому складу підпорядкованих їм підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській, Миколаївській, Дніпропетровській, Одеській, Запорізькій областях, а заступник командира ПМОП «Беркут» – начальник штабу при ГУМВС МВС України в АР Крим Марченко С.М., підпорядкованим бійцям підрозділу ПМОП «Беркут» ГУМВС України в АР Крим про силове відтиснення шляхом застосування фізичної сили та спеціальних засобів громадян, які реалізовували своє конституційне право на проведення мітингів, з метою звільнення території вулиць Інститутська, Хрещатик та Майдану Незалежності у місті Києві.

Виконуючи явно злочинний наказ командирів підрозділів, який вони отримали від Спасських Ю.В. та Федчука П.М., працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській, Миколаївській, Дніпропетровській та Запорізькій областях, перебуваючи на вулиці Інститутській у місті Києві, у період часу з 01 год. 28 хв. по 04 год. 00 хв. 11.12.2013, рухаючись по проїжджій частині вулиці Інститутської у напрямку руху до Майдану Незалежності на рівні торговельного центру «Глобус», а працівники підрозділу ПМОП «Беркут» ГУМВС України в АР Крим, перебуваючи на вулиці Хрещатик у місті Києві, у зазначений період часу, рухаючись по проїжджій частині вулиці Хрещатик на рівні будівлі Федерації профспілок України у складі двох груп, одна з яких у напрямку Київської міської державної адміністрації, а інша – готелю «Козацький», без попередження про намір застосування фізичної сили та спеціальних засобів та не маючи законних підстав для цього визначених ст.ст. 1 та 14 Закону України «Про міліцію», у порушення Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів Української РСР від 27.02.1991 № 49, вимог п. 201 Статуту патрульно-постової служби міліції України, затвердженого наказом МВС України від 28.07.1994 № 404, явно виходячи за межі наданих їм при охороні громадського порядку прав і повноважень, разом із іншими бійцями вказаних підрозділів МОП «Беркут» здійснили силове відтиснення учасників мітингів та при цьому застосували грубу фізичну силу і спеціальні засоби, що виразилось в заподіянні руками, ногами та гумовими кийками ударів по різним частинам тіла мітингувальникам, чим заподіяли їм тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості та фізичного болю.

11.03.2014 Апеляційним судом міста Києва задоволено апеляційну скаргу Голови депутатської фракції Політичної партії «УДАР» (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка» від 27.12.2013 та скасовано ухвалу судді Печерського районного суду міста Києва від 09.12.2013 у справі №757/27190/13-ц.

Своє рішення суд апеляційної інстанції аргументував тим, що 09.12.2013 суддя Печерського районного суду міста Києва при винесенні ухвали про забезпечення позову Київської міської ради вжив заходів забезпечення, які збігаються з позовними вимогами, заявленими по суті спору чим фактично вирішив справу по суті, у зв'язку з чим ухвала є незаконною та необґрунтованою.

Таким чином, в результаті вищевказаних злочинних дій Януковича В.Ф., Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., його заступника Ратушняка В.І., заступника начальника Головного управління – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчука П.М., начальника відділу забезпечення масових заходів УГБ ГУМВС України в місті Києві Спаських Ю.В., командира роти МОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області Калмикова А.Ю., старшого інспектора роти № 2 РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області Цвигуна В.В., заступника командира ПМОП «Беркут» – начальника штабу при ГУМВС МВС України в АР Крим Марченка С.М. та інших невстановлених на даний час працівників підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в АР Крим, Харківській, Миколаївській, Дніпропетровській, Одеській та Запорізькій областях, незаконно здійснено силовий розгін громадян, які перебували 11.12.2013 на вулицях Інститутській, Хрещатик та Майдані Незалежності у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості, зокрема у вигляді спричинення середньої тяжкості тілесних ушкоджень **3 особам**, легких тілесних ушкоджень **20 особам**, а також вчинення насильницьких дій, які завдали фізичного болю та не спричинили тілесних ушкоджень **22 особам**, а саме:

- **середньої тяжкості тілесні ушкодження:**

1. **Юлдашеву Григорію Шавкатовичу**, 10.10.1993 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено забій лівого колінного суглобу з пошкодженням медіального меніску, висновок експерта № 047 від 27.05.2015.

2. **Голімку Петру Євгеновичу**, 14.03.1961 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Київської міської державної адміністрації в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді – посттравматичний стресовий розлад, висновок експерта № 202 від 05.07.2018.

3. **Курпігі Мар'яну Васильовичу**, 21.09.1983 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено тупу травму правого ока, висновок експерта № 218-2016/о від 01.12.2016.

- **легкі тілесні ушкодження:**

1. Ілленку Андрію Юрійовичу, 24.06.1987 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено забійну рану голови в проекції лівого тім'яного бугра та розлитий синець неправильно-овальної форми на зовнішній поверхні лівої гомілки у середній третині, висновок експерта № 233/е від 12.05.2015.

2. Чокирлану Ярославу Савовичу, 06.08.1969 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено закриту травму грудей у вигляді забою грудної клітки, висновок експерта № 1526 від 14.09.2015.

3. Рожкову Андрію Миколайовичу, 06.09.1977 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді садна потиличної ділянки голови, висновок експерта № 662/Е від 09.09.2015.

4. Дудченку Євгенію Петровичу, 12.04.1993 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено забійну рану лівій лобно-тім'яній ділянці, висновок експерта № 496/е від 02.04.2015.

5. Токареву Максиму Андрійовичу, 25.03.1983 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді садна в лобній ділянці справа на межі росту волосся з переходом на волосисту частину, висновок експерта № 236/е від 18.03.2015.

6. Мельнику Михайлу Григоровичу, 25.03.1965 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено тупу травму носа з переломом основи спинки носа без зміщення уламків, перелом носової переділки, висновок експерта № 354 від 21.04.2015.

7. Сенюку Ярославу Михайловичу, 18.08.1992 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено забій лівого плечового суглобу та лівої лопатки, висновок експерта № 674 від 14.05.2015.

8. Іваницькому Володимиру Васильовичу, 16.09.1990 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді та садна тулуба та ушкодження губи, висновок експерта № 660/Е від 15.05.2015.

9. Бітюку Миколі Петровичу, 02.01.1956 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді субкон'юнктивальних крововиливів повік лівого ока, висновок експерта № 2386/е від 15.01.2016.

10. Бучинському Олексію Андрійовичу, 04.03.1981 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді підшкірних крововиливів правої бокової поверхні грудної клітки в проекції 8-9 ребер, висновок експерта №664/Е від 09.09.2015.

11. Карандіну Сергію Олександровичу, 15.02.1970 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді підшкірних закритої черепно – мозкової травми: струс головного мозку, підшкірний крововилив потиличної ділянки, висновок експерта № 243\Е від 13.05.2015.

12. Климчуку Іллі Володимировичу, 28.04.1982 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді - закритої травма лицьового черепа, садна на переніссі, перелом кісток носу, висновок експерта № 1176 від 04.08.2014.

13. Павловичу Ігорю Сергійовичу, 17.06.1970 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді множинних ран у ділянках обох нижніх кінцівок, правого плеча, грудної клітини, обличчя, висновок експерта № 242/е від 12.05.2015.

14. Шевцову Олександрю Вікторовичу, 06.10.1970 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді – закритої травми правого плеча, вивиху голівки правої плечової кістки, висновок експерта № 235/е від 23.03.2015.

15. Кузнецову Юрію Анатолійовичу, 18.10.1993 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді – закритої черепно-мозкової травми зі струсом головного мозку, висновок експерта №83 від 01.04.2015.

16. Дименку Сергію Сергійовичу, 20.07.1981 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді – синця правої підочної ділянки, висновок експерта №494/е від 02.04.2015.

17. Ратушному Роман Тарасовичу, 05.07.1997 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді – садна лівої половини обличчя – щічної та нижньощелепної ділянки, висновок експерта № 492/Е від 06.05.2015.

18. Пацьорі Віктору Петровичу, 06.01.1966 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Київської міської державної адміністрації в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено ушкодження у вигляді – забійної рани тім'яної ділянки справа, правого тім'яного бугра, тім'яної ділянки зліва, висновок експерта № 493/е від 10.09.2015.

19. Казімірову Анатолію Васильовичу, 16.01.1963 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено синці та набряки м'яких тканин в тім'яній ділянці, в потиличній ділянці, навколо правого та лівого ока, на передній черевній стінці в ділянці лоба і над ним, висновок експерта № 042-389-2019 від 30.08.2019.

20. Крузу Івану Васильовичу, 28.06.1983 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на Майдані Незалежності в місті Києві в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено гематому середньої третини лівої гомілки, висновок експерта № 2153 від 14.11.2016.

Крім того, вчинено насильницькі дії, які завдали фізичного болю та не спричинили тілесних ушкоджень:

1. Овчару Володимирі Михайловичу, 03.06.1971 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари металевим щитом в грудну клітку та по рукам.

2. Дудці Олександрі Григоровичу, 11.09.1953 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удар ліктем в ліве вухо та удар кулаком по підборіддю.

3. Ковалюку Михайлу Йосифовичу, 02.03.1960 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удар гумовим кийком в голову.

4. Козюку Ярославу Іларіоновичу, 23.07.1969 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удар гумовим кийком в голову.

5. Донецькому Петру Федоровичу, 10.11.1961 року народження, в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари щитом по тілу.

6. Соріну Ігорю Євгенійовичу, 03.11.1960 року народження, ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками та ногами по тілу.

7. Яціву Юрію Ігоровичу, 28.05.1987 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовим кийком по голові та удар коліном в живіт.

8. Бабуху Андрію Андрійовичу, 23.09.1983 року народження, в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовим кийком в голову.

9. Органіщуку Миколі Михайловичу, 13.09.1977 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовим кийком по голові.

10. Вітру Андрію Андрійовичу, 12.12.1976 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовим кийком та руками по тілу.

11. Сачку Олександрю Миколайовичу, 17.08.1982 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та

спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовим кийком по голові, тулубу та руках.

12. Прокопіву Василю Михайловичу, 27.08.1965 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари металевим щитом в грудну клітку.

13. Реві Михайлу Юрійовичу, 02.01.1989 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари руками і ногами в різні ділянки тіла.

14. Ганущаку Анатолію Дмитровичу, 08.07.1965 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удар гумовим кийком по спині.

15. Містряну Миколі Івановичу, 04.11.1961 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удар гумовим кийком по голові.

16. Стасіву Михайлу Ільковичу, 18.04.1958 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 годин 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками по голові та тулубу.

17. Токару Олександр Петровичу, 29.10.1983 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками по грудній клітці та по ребрам.

18. Максимкіну Віталію Володимировичу, 17.03.1987 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та

спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками по правій нозі та спині.

19. Садовому Володимиру Володимировичу, 22.06.1976 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Хрещатик в місті Києві біля будівлі Будинку профспілок України в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками по голові.

20. Басу Сергію Івановичу, 01.07.1969 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари по голові та поясниці.

21. Бучинському Юліану Мирославовичу, 22.03.1958 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками по спині, руках та ногах.

22. Ковальчуку Павлу Івановичу, 21.03.1965 року народження, якому в ніч з 10.12.2013 на 11.12.2013 у період часу приблизно з 00 годин 00 хвилин до 04 години 00 хвилин співробітниками органів внутрішніх справ, зокрема і працівниками БМОП «Беркут» на вулиці Інститутській в місті Києві неподалік мосту «Львівська брама» в результаті застосування фізичної сили та спеціальних засобів спричинено фізичний біль – удари гумовими кийками по голові та спині.

Таким чином, унаслідок таких протиправних дій працівників правоохоронних органів – спецпідрозділів МОП «Беркут» МВС України, вчинених на виконання явно злочинного наказу Президента України Януковича В.Ф. та керівників МВС України – Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., його заступника Ратушняка В.І., заступника начальника Головного управління – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчука П.М. та інших залучених ними осіб з числа працівників правоохоронних органів, грубо порушено права громадян на проведення мітингів, походів і демонстрацій, що призвело до обурення всіх верств населення України та викликало різко негативну реакцію суспільства, у результаті чого підірвано авторитет органів державної влади.

Умисне перешкоджання учасникам ГО «Автомайдан»
у проведенні акції протесту біля резиденції «Межигір'я»
за місцем проживання Януковича В.Ф.

Після невдалої спроби «розгону» мітингувальників в ніч з 10 на 11 грудня 2013 року акції протесту на Майдані Незалежності в місті Києві стали ще більш масовими.

У тому числі, у грудні 2013 року громадяни України організували безстрокову, мирну акцію протесту на автомобілях у вигляді автопробігів за місцем проживання вищих посадових осіб держави, яка в подальшому отримала назву «Автомайдан».

Так, **29.12.2013** учасники неформального громадського руху «Автомайдан» на знак протесту проти жорстких дій влади та свавілля правоохоронних органів і спецпризначенців, які носили системний характер, використовуючи власні транспортні засоби, провели масовий мирний захід – автопробіг від Європейської площі міста Києва до резиденції «Межигір'я» на той час Президента України Януковича В.Ф., розташованої в селі Нові Петрівці, Вишгородського району Київської області, а також за місцем проживання Генерального прокурора України Пшонки В.П. та Прем'єр-міністра України Азарова М.Я. У ньому прийняло участь близько однієї тисячі автомобілів.

У відповідь на зазначену мирну акцію, Янукович В.Ф., будучи обурений діями учасників неформального громадського руху «Автомайдан», продовжуючи свої злочинні дії у перешкоджанні громадянам в проведенні мітингів, походів і демонстрацій, виконуючи роль керівника злочинної організації та організатора вчинення злочину, діючи умисно, доручив членам злочинної організації – **Міністру внутрішніх справ України Захарченку В.Ю.** та його заступнику Ратушняку В.І. розробити злочинний план, який би унеможливив у подальшому проведення аналогічних акцій протесту.

У свою чергу Міністр внутрішніх справ України **Захарченко В.Ю.** та його заступник Ратушняк В.І., який згідно розподілу обов'язків керував також й Департаментом державної автомобільної інспекції МВС України (далі – ДДАІ МВС України), діючи в інтересах Януковича В.Ф., як керівника злочинної організації та організатора незаконного перешкоджання проведення мітингів, походів і демонстрацій, з метою залякування учасників громадського руху «Автомайдан» та припинення їх законної громадської діяльності, спільно із не встановленими особами з числа керівництва ДДАІ МВС України та ДАІ ГУМВС України в місті Києві та Київській області, розробили план злочинних дій щодо переслідування осіб, які приймали участь в цих автопробігах, шляхом безпідставного притягнення їх до адміністративної відповідальності за вигадані порушення правил дорожнього руху та позбавлення права керування транспортними засобами.

Згідно з розробленим планом злочинних дій керівництво ДДАІ МВС України та УДАІ ГУМВС України в місті Києві повинні були організувати складання підпорядкованими інспекторами територіальних підрозділів ДАІ МВС України, починаючи з 29.12.2013, завідомо неправдивих офіційних документів – рапортів про нібито невиконання учасником громадського руху «Автомайдан» вимог працівника міліції щодо зупинки транспортного засобу та забезпечити спрямування цих рапортів до відповідного місцевого відділу ДАІ за місцем реєстрації транспортного засобу.

У подальшому, уповноважені службові особи територіальних відділів ДАІ на підставі цих рапортів повинні були скласти протоколи про вчинення конкретною особою адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 122-2 Кодексу України про адміністративне правопорушення (невиконання на вимогу працівника міліції зупинки автомобіля) (надалі – КУпАП), санкція якої передбачає позбавлення права керувати транспортним засобом строком від трьох до шести місяців або штраф у розмірі дев'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян, та направити їх на розгляд до місцевих судів для прийняття відповідного рішення.

Такі дії правоохоронців та суддів, на думку організаторів, повинні були залякати інших учасників мирних акцій протесту та спонукати їх відмовитись від участі в них, а також, унеможливити подальшу участь активістів «Автомайдану» у нових акціях протесту у вигляді автопробігів на власних автомобілях.

Для реалізації вказаного злочинного плану, невстановлені особи з числа керівництва ДДАІ МВС України та УДАІ ГУМВС України в місті Києві залучили начальника УДАІ ГУМВС України в місті Києві **Курінного А.В.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003672 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова справа № 761/26651/22), який надав свою згоду на участь у злочинному плані, та у період з 29.12.2013 по 31.12.2013, діючи умисно, залучив до його реалізації підлеглих йому працівників - заступника начальника УДАІ ГУМВС України в місті Києві **Опанасенка І.Б.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) і заступника командира полка ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Тищенка В.В.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к).

При цьому Курінний А.В. довів Опанасенку І.Б. та Тищенку В.В. розроблений **Захарченком В.Ю.**, Ратушняком В.І. та керівництвом ДДАІ МВС України і ДАІ ГУМВС України в місті Києві злочинний план щодо незаконного притягнення учасників громадського руху «Автомайдан» до адміністративної відповідальності за вигадані порушення правил дорожнього руху та їх роль у його реалізації. На виконання своєї частини злочинного плану Опанасенко І.Б. та Тищенко В.В. мали організувати складання підлеглими їм працівниками УДАІ в місті Києві та полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, завідомо неправдивих рапортів про начебто порушення учасниками руху «Автомайдан» правил дорожнього руху, в частині не виконання вказівки інспектора ДАІ на зупинку транспортного засобу, які вони начебто вчинили 29.12.2013 в ході автопробігу до резиденції колишнього Президента України Януковича В.Ф., складання на їх підставі протоколів про адміністративне правопорушення за ст. 122-2 КУпАП та скерування адміністративних матеріалів до суду для розгляду по суті.

У свою чергу Опанасенко І.Б. та Тищенко В.В. погодились прийняти участь у реалізації цього злочинного плану вступив таким чином у попередню змову.

Внаслідок таких злочинних дій Курінного А.В., Опанасенка І.Б., Тищенка В.В., інспекторів полку ДПС та інших невстановлених осіб, щонайменше **25 співробітників** полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, які достовірно знали, що учасники мирної акції протесту «Автомайдан» не вчиняли порушень правил дорожнього руху, та вони (співробітники ДАІ) не подавали їм (учасникам акції протесту «Автомайдан») сигналу на зупинку транспортного засобу, склали **54 рапортів**, у які внесли завідомо неправдиві відомості **відносно 53 осіб**, про те, що учасниками акції протесту «Автомайдан» допущено порушення правил дорожнього руху.

Далі, 29.12.2013 Курінний А.В., після проведення зазначеної мирної акції протесту «Автомайдан», зібрав в адміністративній будівлі УДАІ міста Києва за адресою: місто Київ вулиця Богдана Хмельницького, 54, підлеглих йому співробітників ДАІ та полку ДПС з числа начальників відділів, командирів батальйонів тощо, де зобов'язав останніх доповісти про кількість складених адміністративних протоколів стосовно учасників акції протесту «Автомайдан» та кількості складених рапортів за не зупинку транспортного засобу на вимогу працівника міліції. Отримавши від підлеглих інформацію про кількість складених адміністративних протоколів та рапортів, усвідомлюючи про їх незаконність та завідомо неправдивість, перевищуючи владу та надані йому повноваження, віддав явно злочинний наказ продовжувати складати аналогічні рапорти та адміністративні протоколи.

При цьому, невстановленими особами з числа працівників ДАІ, був складений список номерів автомобілів учасників зазначеної акції протесту, що рухались по зазначеному маршруту у вказаний час, який був переданий за вказівкою Курінного А.В. до відділу організації розшуку викраденого автотранспорту УДАІ ГУМВС України в місті Києві, де співробітниками цього відділу, через наявний у них доступ до системи «Відеоконтроль – Рубіж» отримано данні про час та місце фіксації системою «Відеоконтроль – Рубіж» автомобілів учасників акції протесту за їх номерними знаками. В подальшому, у період часу з 29.12.2013 по 06.01.2014 року співробітниками цього відділу було опрацьовано список автомобілів учасників акції протесту, та складено список, у вигляді витягів з системи «Відеоконтроль – Рубіж» номерних знаків учасників акції протесту «Автомайдан», часу та місця їх фіксації відеокамерами зазначеної системи.

За задумом організаторів цього злочину, вказаний список надасть можливість придати вигляд законності складання рапортів про не зупинку транспортного засобу з використанням даних системи «Відеоконтроль – Рубіж», а саме їх точного місця та часу перебування та унеможливлення у подальшому викриття їх злочинних дій.

02.01.2014 Опанасенко І.Б., діючи на виконання явно злочинного наказу Курінного А.В., прибув до полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві за адресою: місто Київ, вулиця Сім'ї Хохлових, 5, та передав

зазначений список заступника командира полку ДПС Тищенко В.В., який в свою чергу згідно злочинного плану повинен був забезпечити складання підлеглими йому інспекторами полку ДПС рапортів про не зупинку транспортного засобу на вимогу працівника міліції за кожним автомобілем з цього списку.

У свою чергу, Тищенко В.В., обіймаючи посаду заступника командира полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, діючи на виконання явно злочинного наказу Курінного А.В., перевищуючи свої владні повноваження, з метою перешкоджання проведенню мирних акцій протесту, в період з 29.12.2013 року по 06.01.2014, достовірно знаючи, що підлеглі йому інспектори ДПС ДАІ не перебували 29.12.2013 на вулиці Богатирській, Наддніпрянському шосе та Столичному шосе міста Києва, а ті, що перебували, не подавали сигналу на зупинку водіям автомобілів, які брали участь в акції протесту, організував за участю невстановлених осіб з числа співробітників полку ДПС (командирів батальйонів, рот, взводів та їх заступників тощо) складання підлеглими йому інспекторами полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві завідомо неправдивих офіційних документів - рапортів про не зупинку на вимогу співробітника міліції за отриманим від Опанасенка І.Б. списком номерних знаків автомобілів у вигляді витягів з системи «Відеоконтроль – Рубіж».

В свою чергу невстановлені особи з числа командирів батальйонів, рот, взводів полку ДПС та їх заступників, погодившись на виконання явно злочинного наказу Курінного А.В., довели його зміст до особового складу – інспекторів полку ДПС, які безпосередньо повинні були скласти рапорти із завідомо неправдивими відомостями про не зупинку учасниками «Автомайдан» транспортного засобу на вимогу співробітника міліції.

Так, на виконання злочинних наказів Курінного А.В., Опанасенка І.Б., Тищенка В.В. та інших невстановлених осіб, 25 інспекторів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **склали 54 завідомо неправдивих рапортів**, а саме:

1. Старшим інспектором ДПС 4 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Ахметом Олександром Миколайовичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Опель», д.н.з. АА 8076 МЕ та «Хонда», д.н.з. 79761 KE.

2. Інспектором ДПС 2 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Васютою Вадимом Івановичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водія транспортного засобу «Деу Нексія», д.н.з. АМ 8862 ВІ.

3. Інспектором ДПС 3 взводу 1-го батальйону полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Видиборецем Андрієм Вікторовичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водія транспортного засобу «Ніссан Кашкай», д.н.з. АА 4475 НА.

4. Інспектором дорожньо-патрульної служби 2 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Воликом Олегом Вікторовичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водія транспортного засобу «Міцубісі Аутлендер», д.н.з. АА 2826 НВ.

5. Інспектором ДПС 3 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Головком Олегом Ігоровичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201800000003055 від 06.12.2018 розглянуто Шевченківським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 757/31093/19-к) стосовно водія транспортного засобу «Шкода», д.н.з. АА 8097 НС.

6. Інспектором дорожньо-патрульної служби 4 взводу 1 батальйону ДПС полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Гуляренком Юрієм Миколайовичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 скеровано до Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к), стосовно водія транспортного засобу «Хонда Аккорд», д.н.з. АА 0582 СХ.

7. Старшим інспектором ДПС 3 взводу роти СП полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Даніловим Романом Володимировичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Мазда», д.н.з. АА 2895 НВ, «Ауді», д.н.з. АА 3590 ВН та «БМВ», д.н.з. АА 5576 НС.

8. Старшим інспектором ДПС ДАІ 1 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Дорошенком Михайлом Петровичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення

про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Хонда», д.н.з. АА 0314 НН, «Сітроен», д.н.з. АА 4926 ОА, «Фольксваген», д.н.з. АА 8257 КК, «Сузукі», д.н.з. АА 8230 ВМ, «ЗАЗ», д.н.з. АА 6121 ВІ, «Тойота», д.н.з. АА 1144 АО, «Хюндай», д.н.з. АА 9767 МХ та «Фольксваген», д.н.з. АА 5088 НР.

9. Інспектором ДПС 3 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Євніцьким Вадимом Вікторовичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водія транспортного засобу «КІА», д.н.з. АА 1262 МА.

10. Заступником командира 3 взводу 1-го батальйону полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Зєваєвим Андрієм Олександровичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Хюндай», д.н.з. АА 7512 НА, та «Тойота», д.н.з. АА 8456 АА.

11. Інспектором ДПС 3 взводу роти СП полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Катруком Ігорем Івановичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водія транспортного засобу «Мазда», д.н.з. АА 2895 НВ.

12. Інспектором дорожньо-патрульної служби 1 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Кошовим Олексієм Петровичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Мерседес», д.н.з. 441-48 КЕ, «Крайслер», д.н.з. АА 7772 СІ, «Тойота», д.н.з. АА 5818 КО, «Hyundai», д.н.з. АА 0959 ОВ та «BMW», д.н.з. АА 2020 МО.

13. Інспектором дорожньо-патрульної служби 1 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Марченком Яном Олександровичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водія транспортного засобу «Рено», д.н.з. АА 7446 НР.

14. Інспектором ДПС 4 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Охрімцем Віталієм Івановичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному

провадженні № 4201700000004933 від 08.12.2017 розглянуто *Голосіївським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/47135/17)* стосовно водія транспортного засобу «Шевроле», д.н.з. АА 2480 НА.

15. Інспектором дорожньо-патрульної служби 2 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Прокопенком Володимиром Віталійовичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто *Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к)* стосовно водіїв транспортних засобів «Хюндай», д.н.з. АА 8604 НО та «Мітсубісі», д.н.з. АА 5107 АЕ.

16. Інспектором ДПС 3 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Семененком Романом Олексійовичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201800000001067 від 05.05.2018 розглянуто *Оболонським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа №761/19381/18)* стосовно водія транспортного засобу «Інфініті», д.н.з. АА 2713 НО.

17. Старшим інспектором ДПС 4 взводу супроводження батальйону із забезпечення супроводження та ескортування полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Сологубом Олександром Володимировичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто *Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к)* стосовно водіїв транспортних засобів «Хонда», д.н.з. АА 9284 НХ, «ДЕУ», д.н.з. АА 2512 НВ, «Сузукі», д.н.з. АА 0449 СЕ, «Фольсваген», д.н.з. АА 3522 МН, «Мерседес», д.н.з. 120-07 КВ, «Мітсубісі» д.н.з. АА 9041 НК, «Мітсубісі» д.н.з. АА 2284 АВ, «Мазда» д.н.з. АА 7733 ЕА та «Тойота» д.н.з. АА 0760 НМ.

18. Старшим інспектором ДПС 2 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Удовенком Анатолієм Михайловичем** (щодо якого обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 розглянуто *Святошинським районним судом міста Києва і прийнято рішення про закриття кримінального провадження та його звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, судова справа № 761/45742/16-к)* стосовно водіїв транспортних засобів «Хонда», д.н.з. АА 5472 ЕН та «Фіат», д.н.з. АА 9769 МН.

19. Старшим інспектор ДПС 4 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку дорожньо-патрульної служби ДАІ, підпорядкованого ГУМВС

України в місті Києві **Щерба Олександром Володимировичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Субару», д.н.з. АА 9282 ЕН, «Мазда», д.н.з. АА 2664 КВ та «Шкода», д.н.з. АА 6995 МА.

20. Інспектором ДПС 3 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Яворським Олександром Васильовичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000003668 від 24.11.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 761/45742/16-к) стосовно водіїв транспортних засобів «Інфініті», д.н.з. АА 9992 ЕС та «Ніссан», д.н.з. АА 9188 ІХ.

21. Інспектором ДПС 5 взводу 1 батальйону ДПС полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Боднюком Олександром Віталійовичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 6202100000000215 від 19.03.2021 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова справа № 761/11829/21) стосовно водія автомобіля «Нісан Кашкай», д.н.з. АА 8746 МХ.

22. Старшим інспектором ДПС 2 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Гринем Олександром Миколайовичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 6202300000000697 від 18.08.2023 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова справа № 761/35593/23) стосовно водія автомобіля «Джилі», д.н.з. АА 4208 ВК, .

23. Інспектором ДПС 2 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Гладуном Валерієм Олександровичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 6202300000000290 від 03.04.2023 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова справа № 761/13805/23) стосовно водія автомобіля «Шевроле», д.н.з. АА 1983 СХ.

24. Інспектором ДПС 1 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Ковалівським Анатолієм Михайловичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 6202300000000889 від 16.10.2023 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова справа № 761/3785/23) стосовно водія автомобіля «Хюндай», д.н.з. АА 0220 СС.

25. Інспектором ДПС 4 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві **Михайленком Володимиром Миколайовичем** (щодо якого у кримінальному провадженні № 6202400000000069 від 18.01.2024 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Шевченківського районного суду міста Києва, судова

справа № 761/5780/24) стосовно водія автомобіля «Субару Форестер», д.н.з. АА 35033 КН.

Після складання зазначеними інспекторами вищезазначених рапортів, Тищенко В.В., діючи умисно, бажаючи настання злочинних наслідків у вигляді складання за цими рапортами протоколів про вчинення адміністративного правопорушення і подальшого направлення їх до суду з метою перешкоджання проведенню мирних акцій протесту, достовірно знаючи, що складені зазначеними інспекторами ДАІ рапорти містять в собі завідомо неправдиві відомості у період з 29.12.2013 та на протязі січня 2014 року, по мірі складання таких завідомо неправдивих рапортів, надавав їх на підпис командиру полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, Комишному В.І., який не будучи обізнаним о злочинних намірах Курінного А.В., Тищенко В.В. наклав на них резолюцію, згідно якої вони були направлені за належністю до відповідного територіального відділу ДАІ за місцем реєстрації кожного автомобіля, де інспекторами районних відділів ДАІ складено 49 протоколів про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 122-2 КУпАП, які скеровано до відповідних районних судів міста Києва для розгляду по суті.

Крім того, з метою примусу підлеглих співробітників до складання протоколів про адміністративне правопорушення стосовно учасників мирних акцій протесту «Автомайдан», та підтвердження реальності погроз звільнення з органів внутрішніх справ, Опанасенко І.Б. організував всім підлеглим співробітникам, які висловлювали незгоду з необхідністю складання протоколів про адміністративне правопорушення, наради у тимчасово виконуючого обов'язки начальника ГУМВС України в місті Києві Мазана В.Б., на яких останній діючи умисно, з метою змушення співробітників ДАІ до дій направлених на перешкоджання проведенню громадянами України мирних акцій протесту та участі в автопробігу «Автомайдан», в грубій формі погрожував співробітникам УДАІ міста Києва та районних відділів ДАІ міста Києва звільненням з органів МВС в разі не виконання вказівок Опанасенка І.Б.

У подальшому, за результатом розгляду судьями районних судів міста Києва протоколів про адміністративне правопорушення, громадян **Воробйова В.В.**, який є власником автомобіля «Опель», д.н.з. АА 8076 МЕ, **Глузовського Є.С.**, який є власником автомобіля «Деу Нексія», д.н.з. АМ 8862 ВІ, **Кононець А.Ю.**, яка є власником транспортного засобу «Ніссан Кашкай», д.н.з. АА 4475 НА, **Бондарчука С.В.**, який є власником транспортного засобу «Міцубісі Аутлендер», д.н.з. АА 2826 НВ, **Лепіхова О.В.**, який є власником транспортного засобу «Шкода», д.н.з. АА 8097 НС, **Єгорова Є.В.**, який є власником автомобіля «Хонда», д.н.з. АА 0582 СХ, **Федоренка Д.М.**, який є власником автомобіля «Мазда СХ-7», д.н.з. АА 2895 НВ, **Скрипника С.Ф.**, який є власником автомобіля «Ауді А4», д.н.з. АА 3590 ВН, **Андрєєва Ю.І.**, який є власником автомобіля «Сітроен», д.н.з. АА 4926 ОА, **Рудневу Т.І.**, яка є власником автомобіля «Тойота», д.н.з. АА 1144 АО, **Буханець О.І.**, яка є власником автомобіля «Тойота» д.н.з. АА 5818 КО, **Сесика С.О.**, який є власником автомобіля «Крайслер 300С», д.н.з. АА 7772 СІ, **Корвін-Піотровського А.О.**, який, нібито, керував належним Богдановій Н.О.

автомобілем «Рено» д.н.з. АА 7446 НР, **Зінькову Т.В.**, яка є власником автомобіля «Шевролет», д.н.з. АА 2480 НА, **Нетребчука О.В.**, який нібито керував належним Фісуну В.А. автомобілем «Міцубісі», д.н.з. АА 5107 АЕ, **Коваля Є.О.**, який є власником автомобіля «Хонда», д.н.з. АА 9284 НХ, **Давидюка Д.К.**, який є власником автомобіля «Фіат», д.н.з. АА 9769 МН, **Мазура В.Г.**, який є власником автомобіля «Субару Форестер», д.н.з. АА 9282 ЕН, **Малахівську Н.О.**, яке є власником автомобіля «SKODA FABIA 1.4», д.н.з. АА 6995 МА, **Храмову К.І.**, яка є власником автомобіля «Ніссан», д.н.з. АА 9188 ІХ, **Кузьмінського Є.В.**, який є власником автомобіля «Нісан Кашкай», д.н.з. АА 8746 НХ, **Красільнікова О.І.**, який є власником автомобіля «Джилі», д.н.з. АА 4208 ВК, **Комах О.П.**, яка є власником автомобіля «Шевроле», д.н.з. АА 1983 СХ, **Калюжного В.Г.**, який є власником автомобіля «Субару Форестер», д.н.з. АА 35033 КН визнано винними у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 122-2 КУпАП та накладено адміністративне стягнення у виді штрафу та позбавлення права керування транспортними засобами на строк від 3 до 4 місяців.

При цьому за результатами розгляду інших протоколів про адміністративне правопорушення суддями **прийняті наступні рішення:**

- про закриття провадження у зв'язку з відсутністю у діях складу адміністративного правопорушення стосовно **Кольвах Н.В.**, яка є власником автомобіля «Хонда», д.н.з. 79761 КЕ, **Свірус О.Ю.**, яка є власником автомобіля «Хюндай», д.н.з. АА 7512 НА, **Таргонія І.А.**, який є власником автомобіля «ДЕУ», д.н.з. АА 2512 НВ, **Дуднік Л.С.**, яка є власником автомобіля «Мерседес», д.н.з. 120-07 КВ, **Юзька А.В.**, який є власником автомобіля «Тойота», д.н.з. АА 0760 НМ, **Ольховської О.В.**, яка є власником автомобіля «Сузукі», д.н.з. АА 0449 СЕ, **Тарана В.В.**, який є власником автомобіля «Хонда», д.н.з. АА 5472 ЕН, **Терещенка А.М.**, який є водієм службового автомобіля «Тойота», д.н.з. АА 8456 АА, **Кухар Г.М.**, який є власником автомобіля «Мазда-323» д.н.з. АА 2664 КВ, **Прилуцького А.О.**, який нібито керував належним Прилуцькому В.Т. автомобілем «Мерседес Бенц», д.н.з. 44148 КЕ, **Хабінця А.В.**, який є власником автомобіля «Мітсубісі», д.н.з. АА 2284 АВ, **Жадана Р.І.**, який є власником автомобіля «Шкода Октавія», д.н.з. АА 4875 КІ, **Пашенка С.В.**, який є власником автомобіля «Фольксваген», д.н.з. АА 3522 МН, **Бутка Т.Ф.**, який є власником автомобіля «БМВ», д.н.з. АА 5576 НС;

- про звільнення від адміністративної відповідальності у відповідності до Закону України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність деяких законів України» стосовно **Ярмоленка А.М.**, який є власником автомобіля «Хонда», д.н.з. АА 0314 ІМ, **Руденка Б.І.**, який є власником автомобіля «Фольксваген», д.н.з. АА 8257 КК, **Черьомушкіна Ю.Г.**, який є власником автомобіля «ЗАЗ», д.н.з. АА 6121 ВІ, **Рогаль О.М.**, який є власником автомобіля «Хюндай», д.н.з. АА 9767 МХ, **Дідовця О.О.**, який є власником автомобіля «Фольксваген», д.н.з. АА 5088 НР, **Медведенка А.С.**, який є власником автомобіля «КІА», д.н.з. АА 1262 МА, **Григоренко Г.В.**, яка є власником автомобіля «Інфініті», д.н.з. АА 2713 НО,

Юхимчука А.П., який є власником автомобіля «Мазда», д.н.з. АА 7733 ЕА, **Ущанівського М.В.**, який є власником автомобіля «Інфініті», д.н.з. АА 9992 ЕС;

- про повернення протоколів про адміністративне правопорушення до відділів ДАІ ГУМВС України в місті Києві для доопрацювання стосовно Гуцаленка В.О., який є власником автомобіля «Сузукі», д.н.з. АА 8230 ВМ, **Третяк Ю.В.**, яка є власником автомобіля «Хюндай Санта Фе», д.н.з. АА 0959 ОВ, **Кузика П.М.**, який є власником автомобіля «БМВ-735і», д.н.з. АА 2020 МО, **Хіргій Д.Г.**, який, нібито керував належним Хіргій А.В. автомобілем «Хюндай Гедз», д.н.з. АА 8604 НО, **Нікітіна П.В.**, який є власником автомобіля «Мітсубісі», д.н.з. АА 9041 НК, **Десятникової І.В.**, яка є власником автомобіля «Хюндай», д.н.з. АА 0220 СС.

Внаслідок зазначених дій керівника злочинної організації Президента України Януковича В.Ф. та її членів – Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., заступника Міністра внутрішніх справ України Ратушняка В.І., тимчасово виконувача обов'язків начальника ГУМВС України в м. Києві Мазана В.Б. та залучених ними до вчинення злочину начальника УДАІ ГУМВС України в місті Києві Курінного А.В., його заступника Опанасенка І.Б., заступника командира полка ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві Тищенка В.В., інспекторів полку ДПС ДАІ, підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві Ахмета О.М. Васюти В.І., Видиборця А.В., Волика О.В., Головка О.І., Гуляренка Ю.М., Данілова Р.В., Дорошенка М.П., Євницького В.В., Зеваєва А.О., Катрука І.І., Кошового О.П., Марченка Я.О., Охрімця В.І., Прокопенка В.В., Семененка Р.О. Сологуба О.В., Удовенка А.М., Щерби О.В., Яворського О.В., Боднюка О.В. та інших невстановлених керівників ДДАІ МВС України та УДАІ ГУМВС України в місті Києві виконано всі дії спрямовані на реалізацію спільного злочинного умислу на незаконне перешкоджання проведенню мітингів, походів і демонстрацій, внаслідок чого завдано істотної шкоди охоронюваним законом правам та інтересам громадян на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань та на мирні зібрання, які закріплено статтями 34, 39 Конституції України, ст. 21 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Умисне перешкоджання проведенню акцій протесту 19-22 січня 2014 року на вулиці Грушевського в місті Києві

Продовжуючи свої злочинні дії, Янукович В.Ф., розуміючи що протиправні дії працівників правоохоронних органів у період з 30.11.2013 по 11.12.2013, спрямовані на припинення акцій протесту, призводять лише до їх посилення, осуду з боку суспільства та європейської спільноти, бажаючи залякати учасників мітингів, походів і демонстрацій, примусити відмовитися від організації масових заходів та участі в них, вирішив надати працівникам правоохоронних органів додаткові повноваження, шляхом прийняття відповідних законів, які б надали їм можливість під виглядом реалізації цих

нормативно-правових актів, припинити акції протестів, у тому числі шляхом притягнення їх учасників до адміністративної та кримінальної відповідальності.

З цією метою, Янукович В.Ф. у січні 2014 року організував розроблення підконтрольними йому службовими особами таких законопроектів та їх прийняття 16.01.2014 на засіданні Верховної Ради України, у порушення Регламенту Верховної Ради України (ухвалення шляхом підняття рук, без обговорення і без використання системи «Рада») та фальсифікацію результатів голосування. Зокрема на виконання його незаконної вказівки провладною більшістю народних депутатів України прийнято наступні Закони: «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та процесуальних законів щодо додаткових заходів захисту безпеки громадян», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень під час проведення футбольних матчів», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі», «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо заочного кримінального провадження» та інші, якими суттєво обмежувались конституційні права громадян та передбачалась кримінальна і адміністративна відповідальність за проведення без погодження з органами внутрішніх справ мітингів та демонстрацій з використанням засобів чи способів маскуванню, встановленням наметів для обігріву та відпочинку; сприяння мітингувальникам шляхом надання в користування приміщень, транспортних засобів; рух у колонах більше п'яти автомобілів без узгодження з міліцією; діяльність засобів масової інформації без проходження акредитації та інше.

Наступного дня 17.01.2014 ці закони підписані Януковичем В.Ф. як Президентом України, відразу спрямовані до офіційного друкованого видання, та після їх опублікування набрали законної сили.

(обставини організації Януковичем В.Ф. проведення 16.01.2014 у Верховній Раді України голосування за так звані диктаторські закони, та фальсифікацію їх результатів розслідуються у кримінальному провадженні № 4201500000002664 від 27.11.2015)

Прийняття цих Законів, які у суспільстві прозвали «диктаторськими», викликало обурення не тільки у громадян України, а й серед міжнародної спільноти. У зв'язку з цим 19.01.2014 приблизно о 12 год. 00 хв. на Майдані Незалежності, у місті Києві, зібралась велика кількість громадян на народне віче, щоб висловити свій протест проти прийняття напередодні так званих «диктаторських» Законів та висловити у черговий раз недовіру Президенту України Януковичу В.Ф., який бездіяв та сприяв правоохоронцям у застосуванні надмірної фізичної сили та спеціальних засобів до мітингувальників. При цьому, частина громадян перебувала біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, поблизу якого по вулиці Михайла Грушевського розміщувались військовослужбовці внутрішніх військ МВС України та працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в Дніпропетровській, Харківській та інших областей.

У свою чергу Янукович В.Ф., діючи умисно, з особистих спонукань та інтересів очолюваної ним злочинної організації, з метою перешкоджання проведенню мітингу, виступаючи як організатор перевищення влади і службових повноважень працівниками правоохоронних органів, діючи у порушення вимог ст.ст. 3, 34, 68 Конституції України, надав незаконну вказівку Міністру внутрішніх справ України Захарченку В.Ю. здійснити розгін мітингувальників, що знаходились біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського, з особливою жорстокістю шляхом заподіяння їх учасникам різного ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, у тому числі тяжких, заподіяння смерті двом та більше особам способом, небезпечним для життя багатьох осіб.

Реалізуючи отриману від Януковича В.Ф. вказівку, Міністр внутрішніх справ України Захарченко В.Ю., на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя та здоров'я мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації, не пізніше 18.01.2014 (більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена), перебуваючи у приміщенні Міністерства за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, перевищуючи свої службові повноваження, діючи в інтересах Януковича В.Ф., умисно вчиняючи дії, які явно виходять за межі наданих йому прав та повноважень, порушуючи вимоги Закону України «Про міліцію», шляхом надання усного явно злочинного наказу доручив своєму заступнику **Ратушняку В.І.**, який за розподілом обов'язків керував підрозділами міліції громадської безпеки, зокрема спецпідрозділами «Беркут», тимчасово виконувачу обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві Мазану В.Б., заступнику начальника Головного управління - начальнику міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчуку П.М., до повноважень якого входить координація та контроль спецпідрозділів, громадської безпеки міліції, а також начальнику Головного управління – командувачу внутрішніх військ МВС України Шуляку С.М. із застосуванням сили, спеціальних засобів та зброї перешкодити силами ввірених їм підрозділів проведенню громадянами мітингу, а також здійснити силовий розгін мітингувальників, які перебували біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського, із застосуванням надмірного фізичного насильства та спецзасобів.

Так, заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.**, тимчасово виконувач обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві **Мазан В.Б.**, заступник начальника Головного управління – начальник міліції громадської безпеки ГУМВС України у місті Києві Федчук П.М., які своїм основним завданням на цих посадах вважали служіння особисто Януковичу В.Ф. та Захарченку В.Ю., що полягало у використанні повноважень Міністерства внутрішніх справ України в інтересах Януковича В.Ф. та виконанні усіх його вказівок, зокрема через керівника МВС України Захарченка В.Ю., у тому числі протиправних та злочинних, усвідомлюючи відсутність жодних законних підстав перешкоджанню проведенню в центрі міста Києва мітингів та зборів, всупереч інтересам служби, на яку покладено обов'язок забезпечення захисту прав і свобод громадян, надали Захарченку В.Ю., що діяв на виконання

злочинного плану Януковича В.Ф., згоду на силовий розгін учасників мітингу силами підлеглими підрозділами органів внутрішніх справ шляхом застосування надмірного насильства та спецзасобів до мітингувальників, що знаходились на вулиці Грушевського у місті Києві, з метою силового придушення їх протесту та недопущення протестних акцій громадян в подальшому.

З метою реалізації спільного злочинного умислу щодо силового розгону учасників мітингу, походу і демонстрації, тимчасово виконувач обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва Мазан В.Б., явно виходячи за межі наданих йому влади та службових повноважень, затвердив розрахунок сил та засобів міліції, задіяних для забезпечення охорони громадського порядку в центральній частині міста Києва, згідно з яким на охорону громадського порядку в центральній частині міста Києва залучалось 6710 працівників органів внутрішніх справ та військовослужбовців внутрішніх військ, з яких 4796 – придані сили.

При цьому, керування силами та засобами з числа підрозділів органів внутрішніх справ та військовослужбовців внутрішніх військ, які перебували в районі стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського здійснювалось тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києві Мазаном В.Б., начальником Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчуком П.М. та начальником Головного управління - командувачем внутрішніх військ МВС України Шуляком С.М. засобами мобільного зв'язку через командирів підрозділів.

Заступник начальника ГУМВС України у місті Києві Федчук П.М., не маючи законних підстав для залучення працівників міліції і військовослужбовців внутрішніх військ МВС України до припинення мітингів та зборів на вулиці Михайла Грушевського та звільнення Європейської площі і прилеглих до неї територій від учасників мітингів та зборів, довів до відома командирів МОП «Беркут» МВС України та командирів окремих військових частин внутрішніх військ МВС України вказівку керівництва ГУМВС України в місті Києві на силове звільнення вулиці Михайла Грушевського від учасників мітингів та зборів, які там перебували, із залученням для цього співробітників УГБ ГУМВС України в місті Києві та підрозділів МОП «Беркут» МВС України, а також військовослужбовців окремих військових частин внутрішніх військ МВС України як приданих сил для охорони громадського порядку.

У свою чергу, Федчук П.М., реалізуючи спільний злочинний план Януковича В.Ф., Захарченка В.Ю., Мазана В.Б. та інших учасників злочинної організації, не пізніше 18.01.2014 (більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена) дав указівку не встановленим досудовим розслідуванням працівникам правоохоронних органів **завезти до центральної частини міста Києва набої 12 калібру, споряджені свинцевою картечю**, які не перебували на балансі МВС України та були закуплені за не встановлених досудовим розслідуванням обставин, з метою подальшого озброєння вказаними набоями окремих працівників спецпідрозділів МОП «Беркут» МВС України для їх використання шляхом спорядження цих набоїв до помпових рушниць «Форт

500А» та «Форт 500М1» для заподіяння мітингувальникам різного ступеня тяжкості тілесних ушкоджень.

Крім того, окремі працівники МОП «Беркут» МВС України також були забезпечені набоями 12 калібру, споряджені свинцевою кулею, які використовуються працівниками правоохоронного органу для примусової зупинки транспортних засобів шляхом пошкодження його вузлів та механізмів.

Приблизно о 14 год. 40 хв. частина громадян, що перебували на Майдані Незалежності, та приймали участь у народному віче почали групами переходити на Європейську площу. В цей час військовослужбовці внутрішніх військ МВС України, які перебували біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського, діючи на виконання явно злочинного наказу керівництва ГУМВС України місті Києві Мазана В.Б. та Федчука П.М., а також командувача внутрішніх військ МВС України Шуляка С.М., з метою перешкоджання громадянам у вільному проході до Верховної Ради України та проведення там мітингу, вишукувались у шеренгу та перекрили таким чином проїжджу частину вулиці Михайла Грушевського і не пропускали мітингувальників у напрямок Верховної Ради України. При цьому працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в Дніпропетровській, Харківській та інших областях України знаходились позаду військовослужбовців внутрішніх військ МВС України чекаючи наказ на здійснення силового розгону мітингувальників.

Так, приблизно о 15 год. 30 хв. під час спроби мітингувальників пройти крізь шеренгу військовослужбовців внутрішніх військ МВС України виникла штовханина, під час якої невстановлена група агресивно налаштованих осіб, бажаючи зашкодити проведенню виключно мирного мітингу та створити привід для застосування працівниками органів внутрішніх справ стосовно його учасників фізичної сили та спеціальних засобів, почала кидати у бік військовослужбовців внутрішніх військ та працівників підрозділів МОП «Беркут» бруківку, пляшки з запалювальною сумішшю, а також здійснила підпал службового автотранспорту, який перекривав прохід мітингувальників по проїжджій частині вулиці Михайла Грушевського.

У свою чергу невстановлені працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовці внутрішніх військ МВС України не розділяючи агресивно налаштованих осіб від громадян, які приймали участь у мітингу та громадський порядок не порушували, розуміючи те, що такі учасники акції протесту жодним чином не чинять опору працівникам правоохоронних органів та не загрожують життю і здоров'ю інших громадян та працівників міліції, не маючи законних підстав для застосування фізичної сили та спеціальних засобів, визначених статтями 1 та 14 Закону України «Про міліцію», у порушення Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів Української РСР від 27 лютого 1991 року № 49, явно виходячи за межі наданих їм при охороні громадського порядку прав і повноважень, без попередження про намір їх застосування, застосували до учасників акції громадського протесту фізичну силу та спеціальні засоби - гранати сльозоточивої та дратівливої дії Терен-6, світлошумові гранати Терен-7 і Терен-7м та еластичні кулі 12 калібру

типу 12-п та 12-к, які відстрілювали з помпових рушниць «Форт-500», у результаті чого у період часу приблизно з 16 години 00 хвилин до 23 години 50 хвилин 19.01.2014 заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень 16 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 6 особам, легких тілесних ушкоджень 52 особам, а саме:

тяжкі тілесні ушкодження:

1. **Болдиреву Валерію Валерійовичу**, 25.07.1985 року народження, якому 19.01.2014, близько 23 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу із помпової рушниць, спричинено проникаюче поранення лівого ока: розчавлення та випадіння внутрішніх оболонок, забійну рану інтрамаргінального краю нижньої повіки, висновок експерта № 665 від 11.06.2014.

2. **Бородіну Юрію Юрійовичу**, 08.12.1993 року народження, якому близько 23 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено травму правого ока – забійну рану верхньої повіки правого ока, синець верхньої повіки правого ока; контузію III ступеню, тотальний гемофтальм, підвивих кришталика, відшарування сітківки правого ока зі значними органічними офтальмологічними змінами наряду зі значним зниженням гостроти зору правого ока, які носять незворотній характер; рубці на передній та передне-внутрішній поверхні правої гомілки у середній третині, які є наслідком загоєння ран, висновок експерта №1186 від 03.05.2017.

3. **Веремію В'ячеславу Васильовичу**, 22.02.1980 року народження, якому 19.01.2014 року близько 21 години 10 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на розі вулиці Грушевського та Петровської алеї в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено проникаюче поранення лівого ока: рану рогівки з випадінням внутрішніх оболонок ока, з наявністю в передній камері ока сторонніх тіл (шматки скла) з послідувачим розвитком травматичної катаракти лівого ока та різким зниженням гостроти зору, висновок експерта № 1826/Е від 15.02.2018.

4. **Демченку Ігорю Петровичу**, 27.04.1957 року народження, якому 19.01.2014, близько 18 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено відкриту травму лівого ока: дві рани (визначені клінічними лікарями як рвано-забійні) в ділянці верхньої та нижньої повіки лівого ока; множинні (різноспрямовані) розриви рогівки лівого ока, з випадінням всіх оболонок лівого ока (кришталика, склоподібного тіла, райдужки); проникаюче поранення склери (рана на 6-8 стрілок умовного годинника), висновок експерта № 83/е від 02.04.2015.

5. **Єфадзе Таріелу Михайловичу**, 03.03.1956 року народження, якому 19.01.2014, близько 18 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рану (визначену клінічними лікарями як рвана) у ділянці кінчика носа; та підборіддя, нижньої губи, з наявністю сторонніх тіл у порожнині рани підборіддя, висновок експерта №1007/е від 10.06.2015.

6. **Коломійцю Олександрю Петровичу**, 12.08.1995 року народження, якому 19.01.2014, близько 20 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено вибухове поранення правої кисті: масивні ушкодження м'яких тканин, сухожилків, масивна ампутація та роздроблення кісток правої кисті, що обумовило проведення оперативного втручання – ампутації правої кисті з формуванням кукси на рівні нижньої третини правого передпліччя; вогнепальне поранення передньої поверхні правого колінного суглобу, висновок експерта №780 від 20.03.2015.

7. **Максиміву Василю Омеляновичу**, 06.01.1973 року народження, якому 19.01.2014, близько 21 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено закриту черепно-мозкову травму у вигляді струсу головного мозку, травми лівого ока – контузії 4 ступеня лівого ока з розривом лівого очного яблука (синець на повіках лівого ока з субкон'юнктивальним крововиливом, поширеною раною склери у внутрішньому сегменті з наявністю у ній внутрішніх оболонок та випадінням внутрішніх оболонок ока), рани в проекції тіла лівої брови, в лобній ділянці дещо справа на межа росту волосся, в потиличній ділянці зліва, висновок експерта №395/Е від 27.03.2015.

8. **Матерецькому Юрію Богдановичу**, 08.04.1990 року народження, якому 19.01.2014 року близько 21 години 40 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено відкриту травму правої гомілки: рану (визначену клінічними лікарями як рвану) у ділянці середньої третини правої гомілки, яка сполучається з ділянкою уламкового перелому середньої третини правої великогомілкової кістки, висновок експерта № 1208/е від 10.09.2015.

9. **Назаренку Євгенію Юрійовичу**, 02.08.1992 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невставленого працівника правоохоронного органу, спричинено вогнепальне поранення лівого ока у вигляді рани в нижньому сегменті кон'юнктиви склери з ушкодженням глибоких складових ока, в т.ч. у вигляді крововиливу у сітківку, що в подальшому: призвело до відшарування сітківки ока та потребувало проведенню

оперативного втручання у вигляді видалення кришталика (зі зниженням гостроти зору до ступеню сприйняття рухів руки біля обличчя), висновок експерта № 75-2015/о від 02.06.2015.

10. **Пуцько Антону Вікторовичу**, 13.02.1989 року народження, якому 19.01.2014, близько 20 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття нестановленими працівниками правоохоронних органів, спричинено відкриту черепно-мозкову травму: рану у ділянці чола, з наявністю в проекції рани втиснутого перелому передньої стінки лобної кістки; крововиливи у м'які тканини чола, висновок експерта №1008/е від 15.10.2015.

11. **Реці Віктору Вікторовичу**, 16.01.1986 року народження, якому 19.01.2014, близько 21 години 57 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття нестановленими працівниками правоохоронних органів, та внаслідок пострілу нествавленого працівника правоохоронного органу, спричинено рубець на нижній губі по центру та зліва (результат загоєння рани); сліпе вогнепальне поранення в лобній ділянці з наявністю в рані м'яких тканин гумової кулі; травму лівого ока – контузію III ступеня, гефему (крововилив в передню камеру ока), травматичну ерозію рогівки (ушкодження рогівки ока переважно як наслідок травматичної дії різних предметів на рогову оболонку), відрив райдужки у кореня, вивих кришталика, гематому повік лівого ока (з приводу якої було проведено оперативне лікування), постконтузійний рубець рогівки, часткову анріїдію (відсутність райдужної оболонки ока), артіфакію (вживлення штучного кришталика), авітрію (відсутність скловидного тіла), вторинну макулострофію лівого ока з гостротою зору – світловідчуття (рахунок пальців перед обличчям), висновок експерта №671 від 30.05.2016.

12. **Сидоренку Павлу Володимировичу**, 24.11.1979 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 20 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу нествавленого працівника правоохоронного органу, спричинено сліпе вогнепальне поранення голови: вхідна вогнепальна рана у лобній ділянці; сліпе вогнепальне поранення правої щоки: вхідна вогнепальна рана у ділянці правої щоки; сліпе вогнепальне поранення лівого ока: вхідна вогнепальна рана у ділянці лівої щоки від якої спрямований рановий канал, який сліпо закінчується стороннім тілом у лівому оці, яке супроводжувалося розривами та відшаруванням сітківки лівого ока, з крововиливами в проекції вказаних розривів, висновок експерта № 2170/е від 08.01.2015.

13. **Стьопкіну Роману Олександровичу**, 17.05.1990 року народження, якому близько 19 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття нестановленими працівниками правоохоронних органів, спричинено відкриту черепно-мозкову травму: забійну рану лівої завушної ділянки; перелом лівої скроневої кістки з переходом на основу черепа у середній черепній ямці, забій головного мозку, отогематорея, пневмоцефалія зліва; травматичний розрив барабанної перетинки

зліва, гостра посттравматична сенсорно-невральна приглухуватість ліворуч, повторну закриту черпено-мозкову травму; струс головного мозку; садна м'яких тканин голови (тім'яної ділянки справа); закритий перелом кісток носа, висновок експерта №13/2018 від 16.04.2018.

14. **Шатнюку Олексію Григоровичу**, 06.11.1985 року народження, якому 19.01.2014, близько 23 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено контузію 4 ступеня правого ока – розрив очного яблука з випадінням внутрішніх оболонок та з внутрішньоочним стороннім тілом (деревина) – із подальшою евісцерацією (видаленням) правого ока, розрив верхньої повіки з порушенням цілісності хряща правого ока; рвану рану м'яких тканин шиї справа, висновок експерта №126/Е від 06.10.2014.

15. **Шевцову Андрію Миколайовичу**, 05.06.1988 року народження, якому 19.01.2014 року близько 22 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу, заподіяно вогнепальне поранення гумовою кулею та спричинено закриту травму лівого ока: синці та садна у ділянці повік лівого ока; контузію (3 ступеня) лівого ока, яка супроводжувалась гіфемою, частковим гемофтальмом, макулопатією, амбліопією важкого ступеню, концентричним звуженням полів зору, висновок експерта № 728/е від 05.08.2016.

16. **Ярошенку Сергію Петровичу**, 07.09.1982 року народження, якому 19.01.2014 близько 22 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, та внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу заподіяно вогнепальне поранення гумовою кулею, та спричинено контузію правого ока з явищами тотального гемофтальму та відшарування сітківки з повною втратою зору на праве око; забійну рану поблизу зовнішнього кута лівого ока, висновок експерта № 854 від 27.01.2017.

середнього ступеня тяжкості тілесні ушкодження:

1. **Долуді Владлену Сергійовичу**, 26.05.1996 року народження, якому 19.01.2014 року близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів, спричинено компресійні переломи тіл 2 і 3 поперекових хребців; закриті переломи обох кісток лівого передпліччя; закриті переломи лівої та правої великогомілкових кісток, висновок експерта № 737 від 27.04.2016 та висновок експерта № 1163/е від 13.12.2016.

2. **Корнієнку Андрію Миколайовичу**, 04.12.1976 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 17 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті

Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світлошумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено множинні вогнепальні рани в ділянках обох нижніх кінцівок та сідниць з наявністю сторонніх тіл в них, синцями в ділянках ран в ділянці лівої гомілки з дефектом та некрозом м'яких тканин, висновок експерта № 604/294-Д від 31.03.2015.

3. **Мельнику Михайлу Григоровичу**, 25.03.1965 року народження, якому 19.01.2014, близько 18 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світлошумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено пошкодження медіального меніску лівого колінного суглобу, деформуючий артроз коліна 2-го ступені, а також правобічну сенсоневральну приглухуватість, висновок експерта №225/Е від 30.12.2015.

4. **Пронюку Нестору Омельяновичу**, 12.07.1968 року народження, якому 19.01.2014, близько 19 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світлошумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено забійну рану верхньої повіки правого ока з розривом хряща, проникаюче корнео-склеральне поранення з множинними сторонніми тілами правого ока, яке в своєму клінічному перебігу ускладнилось розвитком макулопатії сухої форми правого ока, висновок експерта №398 від 12.11.2015.

5. **Терещенко Віталію Володимировичу**, 30.12.1970 року народження, якому 19.01.2014 приблизно о 11 годині на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, перебуваючи на даху автобуса працівників спецпідрозділу «Беркут», був скинутий на проїжджу частину вулиці Грушевського невстановленим працівником правоохоронного органу, в результаті падіння спричинено тілесні ушкодження у вигляді закритої травми хребта: компресійний перелом 7 грудного хребця, та закриту травму правої нижньої кінцівки: уламковий перелом п'яркової кістки, висновок експерта від 16.05.2016 № 1272.

6. **Тіторову Юрію Валерійович**, 31.01.1974 року народження, якому 19.01.2014, близько 23 години 50 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу із помпової рушниці, спричинено вогнепальне поранення м'яких тканин обличчя (в лобно-тім'яній ділянці зліва від серединної лінії, в лобній ділянці справа, у правій підочній ділянці, в проекції горизонтальної гілки нижньої щелепи справа, в підборідковій ділянці справа, на шкірі верхньої губи зліва від серединної лінії, на слизовій нижньої губи зліва з переходом на червону кайму) з черезпальпебральним (на верхній повіці правого ока біля внутрішнього кута ока) проникаючим пораненням орбіти з внутрішньо-орбітальним стороннім тілом (кулею), контузисю, частковим гемофтальмом правого ока, висновок експерта №312/Е від 20.03.2015.

легкі тілесні ушкодження :

1. **Алексєєву Андрію Олександровичу**, 13.12.1963 року народження, якому 19.01.2014, близько 19 години 36 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рани (визначені клінічними лікарями як забійно-рвані) обох гомілок, стегон, лівої ступні та голівки статевого члену; множинні садна нижніх кінцівок, висновок експерта №1048/е від 28.09.2015.

2. **Андрійчуку Сергію Михайловичу**, 14.07.1984 року народження, якому близько 22 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рубці – на внутрішній поверхні лівої гомілки на межі середньої та нижньої третин, у середній третині, на передній поверхні правої гомілки у верхній третині, в середній-нижній третинах, на внутрішній поверхні правої гомілки у середній, нижній третинах, на передній поверхні правої гомілки у середній третині, у нижній третині, висновок експерта № 203 від 05.02.2018.

3. **Бараболенку Руслану Васильовичу**, 10.10.1979 року народження, якому близько 19 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок сутичок із невстановленими працівниками правоохоронних органів при падінні, спричинено - садна у ділянці нижніх кінцівок, висновок експерта №1051/е від 08.09.2015.

4. **Берегівському Ігорю Володимировичу**, 06.04.1993 року народження, якому 19.01.2014 року близько 20 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено п'ять ран на правій гомілці, висновок експерта № 345 від 11.03.2014.

5. **Дзяну Олександрю Сергійовичу**, 17.08.1954 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 19 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу із невстановленої зброї невстановленим працівником правоохоронних органів, спричинено рвану рану на латеральній стінці лівої вушної раковини, з пошкодженням хряща; синець у лівій навколівушній ділянці; рану лівої нижньо-щелепної ділянки, висновок експерта № 1503/е від 07.12.2015.

6. **Драгуну Дмитру Антоновичу**, 04.11.1995 року народження, якому близько 22 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено множинні вогнепальні поранення в ділянці обох гомілок та лівого стегна, висновок експерта №1332 від 21.12.2016.

7. **Євтухову Данилу Володимировичу**, 28.12.1984 року народження, якому 19.01.2014, близько 19 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-

шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів та кулевого поранення, спричинено контузію лівого ока І ступеня: синці обох повік, забійну рану верхньої повіки у внутрішнього куточка; забійну рану (кульове поранення) долонно-променевої поверхні правої кисті в проекції нижньої третини 1-ї п'яної кистки, висновок експерта №2032 від 10.09.2015.

8. **Жилі Юрію Арсеновичу**, 27.07.1977 року народження, якому близько 19 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено сліпе поранення лівого вуха: вхідна рана шкіри мочки лівого вуха, від якої спрямований рановий канал, який проходить ззовні всередину, з поширеним ушкодженням шарів шкіри, який сліпо закінчується стороннім тілом («гумова куля округлої форми»), висновок експерта №1052/е від 09.06.2015.

9. **Жуку Сергію Миколайовичу**, 01.09.1961 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 16 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рану (визначену клінічними лікарями як рвану) у ділянці середньої третини лівої гомілки; множинні садна у ділянці середньої третини лівої гомілки, висновок експерта № 1361/е від 17.08.2015.

10. **Зимі Юрію Дмитровичу**, 01.01.1982 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 20 години 25 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів та кулевого поранення, спричинено сліпе вогнепальне поранення обличчя: вхідна рана у лівій підочній ділянці, від якої спрямований рановий канал, який проходить у напрямку з зовні у середину, з переду назад, з поширеним ушкодженням шкіри та підлеглих м'яких тканин, який сліпо закінчується гумовою кулею, висновок експерта № 1501/е від 10.09.2015.

11. **Зінченку Володимирі Борисовичу**, 14.08.1978 року народження, 19.01.2014 близько 21 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленим працівником правоохоронного органу, спричинено тілесне ушкодження у вигляді вогнепального кульового (гумовою кулею) проникаючого поранення правого ока з випадінням внутрішніх оболонок, яке в подальшому призвело до грубих органічних післятравматичних змін правого ока з різким зниженням гостроти зору правим оком, висновок експерта. № 1735 від 04.03.2015.

12. **Іскрічу Кіму Юрійовичу**, 04.05.1984 року народження, якому 19.01.2014 року близько 23 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів,

спричинено підшкірну гематому на всьому протязі зовнішньої поверхні правої гомілки, висновок експерта № 676 від 31.03.2017 та висновок експерта № 47/е від 28.03.2016.

13. **Кравцю Петру Івановичу**, 01.07.1959 року народження, якому 19.01.2014 року близько 13 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві внаслідок вогнепального поранення гумовою кулею спричинено рани в щічній та виличній ділянці зліва, в тім'яній ділянці справа, на внутрішній поверхні правої та на передній поверхні лівої гомілки в середній третині, висновок експерта № 1256 від 25.05.2017.

14. **Кравцю Сергію Анатолійовичу**, 24.03.1967 року народження, якому 19.01.2014, близько 19 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено непроникаюче поранення правого ока: поранення склери, кон'юнктиви, крововилив в оболонки ока; непроникаюче поранення лівого ока: поранення склери, кон'юнктиви, крововилив в оболонки ока з наявністю стороннього тіла у внутрішнього кута; дві рани внутрішньої поверхні правого стегна з наявністю сторонніх тіл, висновок експерта №462/Е від 11.12.2015.

15. **Кривошея Руслану Юрійовичу**, 14.12.1984 року народження, якому 19.01.2014, близько 18 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу, спричинено післятравматичну енцефалопатію з цефалічним та легким вестибулярним синдромами, висновок експерта № 5765-Ая/17 від 18.10.2017.

16. **Кутовому Степану Анатолійовичу**, 02.10.1980 року народження, якому 19.01.2014, близько 23 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу із помпової рушниці, спричинено сліпе вогнепальне кульове поранення лівої гомілки (без зазначення морфологічного опису складових частин виявленого тілесного ушкодження) – вхідну вогнепальну кульову рану, розташовану на передній поверхні лівої гомілки у верхній третині – на 35,5 см вгору від підошовної поверхні, від якої відходить раньовий канал, що поширено ушкоджує шкіру, підшкірно-жирову клітковину та сліпо закінчується в товщі м'язів гомілки біля кістки, з наявністю в раньовому каналі стороннього тіла – гумової кулі, висновок експерта №266 від 07.03.2017.

17. **Кучеру Володимирі Івановичу**, 21.08.1950 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 19 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу, спричинено сліпе вогнепальне поранення голови: вхідна рана у скроневій ділянці зліва вище зовнішнього слухового отвору; глибоке садно – на передній поверхні протизавитка лівої вушної раковини; садна м'яких тканин потиличної ділянки, висновок експерта № 1764/е від 28.11.2014.

18. **Лозі Андрію Семеновичу**, 01.06.1983 року народження, якому 19.01.2014, близько 16 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, невстановленим предметом, спричинено синці – в середній третині правого плеча, середній третині лівого стегна; садно в середній третині лівої гомілки, висновок експерта №1314 від 28.09.2017.

19. **Лукашуку Владиславу Юрійовичу**, 19.04.1995 року народження, якому 19.01.2014 року близько 18 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді вогнепальних поранень м'яких тканин лівої гомілки, висновок експерта № 3098 від 16.12.2016.

20. **Мазію Дмитру Костянтинівичу**, 25.09.1978 року народження, якому 19.01.2014 близько 16 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено забійно-рвані рани обох гомілок, висновок експерта № 782/Е від 21.05.2015.

21. **Малковичу Дмитру Васильовичу**, 28.01.1967 року народження, якому 19.01.2014 близько 21 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді рани на правій сідниці, висновок експерта № 021 від 22.05.2017.

22. **Мартиненку Василю Михайловичу**, 08.07.1966 року народження, якому 19.01.2014, близько 17 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві та в ніч з 18.02.2014 на 19.02.2014 на барикаді біля Будинку профспілок у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, невстановленим предметом, спричинено тілесні ушкодження: в ділянці шиї по задній поверхні група рубців (слідів колишніх ран) неправильної овальної форми білуватого кольору, м'якої консистенції, висновок експерта №287 від 12.05.2018.

23. **Мірошниченко Олександрю Юрійовичу**, 07.01.1995 року народження, якому 19.01.2014, близько 16 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, спричинено тілесні ушкодження, а саме: забійну рану голови, висновок експерта № 822 від 31.05.2016.

24. **Москалюку Василю Миколайовичу**, 12.11.1986 року народження, якому 19.01.2014 року близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, спричинено закриту черепно-мозкову

травму, струс головного мозку, забійну рану м'яких тканин надбрівної ділянки зліва, параорбітальні гематоми обох очей субкон'юнктивальні крововиливи лівого ока, забій м'яких тканин лівого стегна, висновок експерта № 124/Е від 02.10.2014.

25. **Муринському Сергію Володимировичу**, 08.04.1958 року народження, якому 19.01.2014 року близько 17 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, спричинено синець в лобній ділянці зліва, висновок експерта № 212 від 19.04.2018.

26. **Мусієнку Володимиру Миколайовичу**, 19.03.1975 року народження, якому 19.01.2014 року близько 20 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світлошумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено дві рани (визначені клінічними лікарями як забійно-рвані) у ділянці верхньої третини лівої гомілки, висновок експерта № 1047/е від 08.09.2015.

27. **Нечипоруку Анатолію Даниловичу**, 24.10.1960 року народження, якому 19.01.2014 року близько 16 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невставленого працівника правоохоронного органу, спричинено вогнепальне поранення лівої щоки, висновок експерта № 216 від 13.02.2018.

28. **Орищенко Роману Михайловичу**, 28.01.1978 року народження, якому 19.01.2014 року близько 20 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світлошумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено садна гомілки, висновок експерта № 2352 від 18.10.2017.

29. **Перестюку Олександрю Антоновичу**, 14.05.1968 року народження, якому 19.01.2014 року близько 20 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) невстановленого предмету спричинено рану (визначену клінічними лікарями як «осколкову») лівої підколінної ямки та садна у ділянці правого стегна та правої гомілки, висновок експерта № 1222/е від 16.11.2015 та висновок експерта № 1100/е від 08.11.2017.

30. **Пірклу Дмитру Олександровичу**, 14.01.1968 року народження, якому 19.01.2014, близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, спричинено рубець в тім'яній ділянці зліва, висновок експерта № 3313 від 23.11.2015.

31. **Ревякіну Василю Васильовичу**, 19.05.1989 року народження, якому 19.01.2014 року близько 23 години 25 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленим працівником правоохоронного органу із помпової рушниці, що використовували співробітники спецпідрозділу «Беркут», спричинено хімічний опік I ступеню кон'юнктиви, висновок експерта № 214 від 14.08.2017.

32. **Романову Михайлу Петровичу**, 21.11.1986 року народження, якому 19.01.2014 року близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено травму обличчя: рану (визначену клінічними лікарями як забійну) верхньої повіки правого ока на фоні синця; травматичну ерозію рогівки правого ока (з гіфемою та частковим гемофтальгом); садна верхньої повіки правого ока та у ділянці носогубної складки, висновок експерта № 1006/е від 01.07.2015.

33. **Семенову Івану Олександровичу**, 30.03.1989 року народження, якому 19.01.2014, близько 18 години 35 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено тілесне ушкодження у вигляді рани по задній поверхні нижньої третини лівої гомілки, висновок експерта №738 від 13.06.2017.

34. **Соловею Юрію Ігоровичу**, 13.07.1978 року народження, якому 19.01.2014, близько 17 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рани (визначені клінічними лікарями як забійно-рвані) обох стегон, правої гомілки, нижньої губи, висновок експерта №1209/е від 07.09.2015.

35. **Стажилу Роману Сергійовичу**, 16.06.1996 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 21 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено забійно-рвану рану по внутрішній поверхні лівої гомілки, висновок експерта № 882/е від 21.05.2015.

36. **Степанову Андрію Олексійовичу**, 10.12.1995 року народження, якому 19.01.2014 року близько 20 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу здійсненого невстановленим працівником правоохоронного органу із помпової рушниці, нанесено вогнепальне поранення гумовою кулею та спричинено рану (визначену клінічними лікарями як рвано-забійну) пристінку носа справа, висновок експерта № 1211/е від 06.07.2015.

37. **Судрабу Андрію Володимировичу**, 11.08.1967 року народження, якому 19.01.2014, близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів, спричинено закриту черепно-мозкову травму: рани (визначені клінічними лікарями як забійні) в проекції тіла правої брови; на шкірі нижньої губи зліва; на шкірі верхньої губи; на слизовій верхньої губи; струс головного мозку, висновок експерта № 1652/е від 21.10.2016.

38. **Трубці Юрію Васильовичу**, 24.04.1964 року народження, якому 19.01.2014, близько 18 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, та внаслідок пострілу здійсненого невстановленим працівником правоохоронного органу із травматичної зброї, спричинено гостру лівобічну сенсоневральну приглухуватість; гострий лівобічний тубо-отит; центральну вестибулярну дисфункцію другого ступеня, тубо-отит, висновок експерта №1332/Е від 27.11.2017.

39. **Хабарову Михайлу Олександровичу**, 04.03.1942 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 17 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу здійсненого невстановленим працівником правоохоронного органу, спричинено вогнепальні поранення у вигляді двох забійних ран правої надбрівної ділянки та лівої щічної ділянки з переходом в проекцію вертикальної гілки нижньої щелепи зліва, висновок експерта №1097 від 15.04.2015.

40. **Харитоновій Лесі Володимирівні**, 08.03.1960 року народження, якій 19.01.2014, близько 17 години 00 хвилин на перехресті вулиць Грушевського та Петрівської алеї у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рани (визначені клінічними лікарями як забійно-рвані) обох гомілок у ділянці нижніх третин – справа та зліва, висновок експерта №1010/е від 05.08.2015.

41. **Хоменко Богдану Вікторовичу**, 05.05.1994 року народження, якому 19.01.2014 близько 23 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві спричинено рану в ділянці чола, внаслідок удару камінням, висновок експерта № 1504/е від 03.09.2015 року.

42. **Чабельцю Олександрю Кириловичу**, 02.06.1965 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 20 години 40 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження, а саме: рану (визначену клінічними лікарями як рвано-забійну) кінчика носа, з пошкодженням хрящів, з дефектом шкіри на вказаній ділянці, висновок експерта № 1600/е від 08.09.2014.

43. **Чернадчуку Олександрю Миколайовичу**, 20.05.1959 року народження, якому 19.01.2014, близько 20 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рубці – по передній поверхні лівого колінного суглобу, по зовнішній поверхні лівого стегна в середній третині, в ділянці правого підребер'я, долонній поверхні правого передпліччя в нижній третині, висновок експерта № 3631 від 23.12.2015.

44. **Чернюку Василю Анатолійовичу**, 06.09.1991 року народження, якому 19.01.2014 року, близько 20 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді рвано-забійної рани в проекції вертикальної гілки нижньої щелепи зліва, в проекції горизонтальної гілки нижньої щелепи зліва, в правій підочній ділянці, на тильній поверхні лівої кисті в проекції проксимального міжфлангового суглобу 2 пальця з переходом в проекцію середньої фаланги «Г» подібної форми, на передній поверхні грудної клітки зліва по середньо-ключовій лінії в проекції 5 ребра, висновок експерта № 807/Е від 30.04.2015.

45. **Чеху Руслану Вадимовичу**, 10.05.1968 року народження, якому близько 19 години 20 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено осколкові поранення: на зовнішній поверхні правої гомілки у нижній третині, на тильній поверхні правої ступні в проекції 4-ї плеснової кістки, результатом загоювання яких є рубці, виявлені при огляді, висновок експерта №512 від 23.02.2015.

46. **Шевченку Олександрю Григоровичу**, 12.11.1954 року народження, якому 19.01.2014, близько 22 годині 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено наскрізну рану правої щоки, висновок експерта №73-2015/о від 21.05.2015.

47. **Шевчуку Олегу Петровичу**, 10.01.1979 року народження, якому 19.01.2014 близько 22 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено рани правої та лівої гомілок, висновок експерта № 2057/е від 02.12.2015 року.

48. **Шивро Сергію Миколайовичу**, 01.11.1973 року народження, якому 19.01.2014 близько 21 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу, спричинено рану (визначену клінічними лікарями як

вогнепальну) правої підочної ділянки та кута рота справа, висновок експерта № 1440/Е від 18.08.2015.

49. **Шлапацькому Дмитру Сергійовичу**, 05.11.1995 року народження, якому близько 18 години 00 хвилин 19.01.2014 на вулиці Грушевського біля пам'ятника В. Лобановському у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронного органу, спричинено тілесні ушкодження у вигляді наскрізної забійної рани верхньої губи, близько 19 години 30 хвилин 19.02.2014 на перехресті між вулицями Інститутською та Хрещатик, внаслідок пострілу невстановленого працівника правоохоронного органу, спричинено тілесні ушкодження у вигляді сліпого кульового поранення м'яких тканин лівої скронево-тім'яної ділянки з наявністю стороннього тіла металевої щільності округлої форми, висновок експерта № 727/Е від 06.05.2015.

50. **Шутяку Михайлу Івановичу**, 21.11.1963 року народження, якому 19.01.2014 близько 17 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинені тілесні ушкодження у вигляді забійних ран зовнішньої поверхні лівого колінного суглобу та внутрішньої поверхні правого стегна, висновок експерта №3124 від 14.12.2017.

51. **Щасному Ігорю Геннадійовичу**, 19.05.1974 року народження, якому 19.01.2014, близько 19 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено дві рани (визначені клінічними лікарями як рвані) верхньої третини внутрішньої поверхні лівого стегна, висновок експерта №1050/е від 10.06.2015.

52. **Щепаку Андрію Сергійовичу**, 01.02.1994 року народження, якому близько 14 години 00 хвилин 19.01.2014 навпроти центрального входу до стадіону «Динамо» ім. Лобановського на перехресті вулиці Грушевського та вулиці Петрівська алея у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді рани правого передпліччя, правої кисті, правої та лівої гомілок, які утворились внаслідок вибухової травми; висновок експерта № 992 від 02.10.2015.

Оскільки такі незаконні дії працівників правоохоронних органів не призвели до бажаного результату, а саме припинення акцій громадського протесту, працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовці внутрішніх військ МВС України, діючи на виконання явно злочинного наказу керівників МВС України – Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю., його заступника Ратушняка В.І., командувача ВВ МВС України Шуляка С.М. та керівництва ГУМВС України в місті Києві – тимчасово виконувача обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві Мазана В.Б., його заступника – начальника міліції громадської

безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М. та інших невстановлених керівників підрозділів правоохоронних органів продовжили блокувати прохід вулицею Михайла Грушевського у напрямку Верховної Ради України 20.01.2014 застосовуючи при цьому стосовно учасників акції громадського надмірну фізичну силу, спеціальні засоби та боєприпаси (набої) для вогнепальної зброї, в результаті чого у період часу з 01 годин 00 хвилин до 24 годин 00 хвилин 20.01.2014 заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень 4 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 2 особам, легких тілесних ушкоджень 23 особам, а саме:

тяжкі тілесні ушкодження:

1. **Красиловцю Віктору Георгійовичу**, 10.09.1960 року народження, якому 20.01.2014 близько 18 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілів невстановлених досудовим розслідуванням працівників правоохоронних органів, та внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено вогнепальне поранення правої гомілки; чисельні поранення нижніх кінцівок внаслідок вибухової травми з ушкодженням шкіри, підлягаючих м'яких тканин та кісток (правих п'яtkової та човноподібної, зовнішньої кісточки лівої гомілки) кінцівок; травму правого ока, висновок експерта №79-2015/о від 15.10.2015.

2. **Обушенко Станіславу Івановичу**, 12.09.1966 року народження, якому 20.01.2014 близько 19 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено відкриту травму лівої гомілки у вигляді чисельних саден на лівій гомілці, забійної/забійно-рваної рани на передне-внутрішній поверхні лівої гомілки, переломи кісток лівої гомілки (в т.ч. тіла великогомілкової), висновок експерта № 30-2015/о від 06.04.2015.

3. **Раненко Ростислав Васильович**, 22.06.1998 року народження, якому близько 22 годині 40 хвилин 20.01.2014 на вулиці Грушевського, неподалік від вулиці Хрещатик, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді забійної рани м'яких тканин тім'яної ділянки справа, субдуральну гематому об'ємом 180 см³ над правою гемісферою головного мозку, забій головного мозку, висновок експерта від 23.11.2015 № 3318.

4. **Фисуну Валерію Кімовичу**, 18.09.1957 року народження, якому 20.01.2014 близько 13 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено вогнепальні поранення у вигляді: поєднаної краніо-лицевої травми: струс головного мозку, проникаюче

сліпе вогнепальне поранення лівої орбіти, травматичне розчавлення лівого очного яблука, множинні забійно-рвані рани повіки з порушенням цілісності хряща інтракраніального краю зліва, висновок експерта № 1567/Е від 01.09.2015.

середнього ступеня тяжкості тілесні ушкодження:

1. **Волощуку Максиму Вікторовичу**, 04.12.1975 року народження, якому 20.01.2014 близько 22 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено перелом тіла нижньої щелепи справа; травматичну екстракцію 3-го зуба на нижній щелепі справа; перелом альвеолярного паростку в ділянці 2, 1-го зубів на нижній щелепі справа; забійну рану та садна верхньої та нижньої губ справа; правобічний гематосинус, висновок експерта №123/Е від 12.11.2014.

2. **Морозу Віталію Андрійовичу**, 01.05.1974 року народження, якому 20.01.2014 близько 15 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено закриту травму правого ока: синці у ділянці повік, вилиці (без опису морфології); субкон'юнктивальний крововилив правого ока; рану (наслідком загоєння якої є рубець, виявлений під час проведення судово-медичного огляду) у правій підочній ділянці у зовнішнього кута нижньої повіки правого ока; яка супроводжувалась контузією важкого ступеню, гемофтальмом, розривом хоріоїдеї правого ока, преритинальним помутнінням склистого тіла та утворенням хоріо-ретинального рубця на крайній периферії зовнішньо-нижнього сегменту; рану у ділянці зовнішньої поверхні лівого плеча у середній третині (наслідком загоєння якої є рубець, виявлений під час проведення судово-медичного огляду), висновок експерта № 2411/е від 23.03.2017.

легкі тілесні ушкодження:

1. **Александрову Олександрю Івановичу**, 17.04.1981 року народження, якому 20.01.2014 близько 04 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), за адресою: м. Київ, пров. Музейний, буд. 2, кв. 6, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійні рвані рани округлої форми ділянки правого плеча, правої половини грудної клітини, правої поперекової ділянки, сідничної та стегнової ділянок, висновок експерта № 425 від 24.03.2016.

2. **Баркару Дмитру Миколайовичу**, 13.03.1977 року народження, якому 20.01.2014 в період часу з 07.00 по 08.00 год. на вулиці Грушевського, 20-22, у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено синець верхньої повіки правого ока; рану (визначену клінічними лікарями як забійну) надбрівної ділянки лівого ока, висновок експерта №1276/е від 12.08.2015.

3. **Бубену Миколі Миколайовичу**, 24.03.1980 року народження, якому 20.01.2014 приблизно о 24 годині 00 хвилин на вулиці Грушевського біля вулиці Петрівська алея у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу невстановленим працівником правоохоронного органу із помпової рушниці, спричинено тілесні ушкодження у вигляді осколкового поранення внутрішнього кута лівого ока, на підборідді по центру та зліва, висновок експерта № 520 від 13.04.2018.

4. **Войтко Ярославу Олексійовичу**, 18.03.1980 року народження, якому 20.01.2014 приблизно о 08 годині 00 хвилин на вулиці Грушевського біля стадіону ім. Лобановського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді забійної рани м'яких тканин лобно-тім'яної ділянки справа, висновок експерта №461 від 15.05.2017.

5. **Войту Олександрю Миколайовичу**, 30.10.1974 року народження, якому 20.01.2014 близько 10 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійну рвану рану лівої брови (описаний рубець є наслідком її загоєння); множинні синці в ділянці голови, обличчя, обох кистей, правого стегна та правого колінного суглобу, висновок експерта № 042-108-2019 від 20.06.2019.

6. **Волкову Андрію Григоровичу**, 02.02.1978 року народження, якому 20.01.2014, близько 02 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено садна у ділянці лівої брови, висновок експерта № 1500/е від 10.09.2015.

7. **Галану Ярославу Володимировичу**, 02.02.1959 року народження, якому 20.01.2014 близько 09 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено травму обличчя з наявністю рани верхньої губи, травматичним видаленням трьох зубів, рану перенісся, висновок експерта № 1464 від 29.08.2014.

8. **Дяченку Тимурі Миколайовичу**, 19.01.1984 року народження, якому 20.01.2014 близько 03 години 00 хвилин на Європейській площі у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено поверхневе садно м'яких тканин у ділянці лівої верхньої кінцівки, висновок експерта №1499/е від 10.09.2015.

9. **Забудському Роману Васильовичу**, 01.11.1972 року народження, якому 20.01.2014 близько 11 години 00 хвилин 19.01.2014 на Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рубці – на лівій гомілці на передне-внутрішній поверхні у середній третині, на передній поверхні у верхній третині; на правій гомілці на передній поверхні у середній

третині, на передне-внутрішній поверхні у середній третині (які є наслідком загоєння ран); пошкодження передньої схрещеної зв'язки, заднього рогу латерального меніску та міжменіскальної зв'язки, які ускладнились гіпертрофією медіопателлярної складки лівого колінного суглоба, хондромаліяція (порушення структури хряща) суглобового хряща медіального виростка лівої стегнової кістки, комбінованої згинально-розгінальною контрактурою в лівому колінному суглобі, висновок експерта №2897 від 25.01.2016.

10. **Щенко Івану Васильовичу**, 20.01.1960 року народження, якому 20.01.2014 близько 23 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено сліпе осколкове поранення лівої гомілки, висновок експерта № 1831/е від 19.12.2016.

11. **Жубрику Олександрю Васильовичу**, 14.11.1976 року народження, якому 20.01.2014, близько 06 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді гематом обличчя, висновок експерта № 1133 від 12.11.2018.

12. **Ісхакову Ігорю Шамілієвичу**, 01.10.1980 року народження, якому 20.01.2014 близько 08 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено садна в ділянці носа, чола, верхньої губи, висновок експерта №1273/е від 12.08.2015.

13. **Кудловському Олегу Петровичу**, 16.11.1986 року народження, якому 20.01.2014 близько 02 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено хімічний опік рогівки та кон'юнктиви обох очей, висновок експерта №912 від 16.07.2015.

14. **Малку Роману Андрійовичу**, 30.10.1976 року народження, якому 20.01.2014 близько 18 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які застосовували невстановлені працівники правоохоронних органів, спричинено забійно-рвану рану кон'юнктиви склери правого ока, висновок експерта № 721 від 31.07.2017.

15. **Мончаковському Руслану Валерійовичу**, 04.05.1971 року народження, якому 20.01.2014 близько 01 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, працівниками міліції

спричинено забійну рану лівої тім'яної ділянки; садна м'яких тканин обох кистей, висновок експерта № 2021 від 28.07.2015.

16. **Пінчуку Михайлу Володимировичу**, 01.12.1966 року народження, якому 20.01.2014 близько 18 години 00 хвилин біля металевої огорожі, розташованої на початку парку поруч із входом до стадіону «Динамо» ім. В.Лобановського, у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено садна м'яких тканин обличчя, висновок експерта №1009/е від 07.07.2015.

17. **Пісня-Бистряковій Наталії Сергіївні**, 30.05.1981 року народження, якій 20.01.2014 близько 11 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено синець задньо-бокової поверхні лівого стегна у середній третині, садно в центрі вищезазначеного синця, висновок експерта №1450/е від 11.11.2014.

18. **Полішуку Артему Віталійовичу**, 02.12.1980 року народження, якому 20.01.2014 близько 02 години 48 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рану (визначену клінічними лікарями як наскрізну) нижньої губи справа з крововиливами у оточуючі тканини навколо, висновок експерта № 1593/е від 08.09.2014.

19. **Токарю Дмитру Григоровичу**, 16.06.1987 року народження, якому 20.01.2014 близько 04 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), за адресою: пров. Музейний, буд. 2 кв. 6, м. Київ, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійні рвані множинні рани обох сідничних ділянок поперекового відділу верхньої третини правого стегна та медіальної поверхні правого колінного суглобу, висновок експерта № 426 від 24.03.2016.

20. **Турчину Павлу Васильовичу**, 11.01.1992 року народження, якому 20.01.2014 близько 19 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати та внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження – рану на правій гомілці, синці і прояви забою м'яких тканин обох стоп, висновок експерта № 144 від 30.09.2015.

21. **Тюку Федору Федоровичу**, 24.11.1974 року народження, якому в ніч з 19.01.2014 на 20.01.2014 близько 12 години 50 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено закриту черепно-мозкову травму та рубець волосистої частини тім'яної ділянки, закритий перелом кісток носу без зміщення уламків перелому передньої стінки

та перелом передньої стінки правої гайморової пазухи, параорбітальні гематоми з обох сторін, забій м'яких тканин тильної поверхні лівої кисті, садна екскоріації правої сідниці та садно і екскоріації шкіри в ділянці правої сідниці, висновок експерта №66 від 05.09.2014.

22. **Холоду Івану Васильовичу**, 10.02.1960 року народження, якому 20.01.2014 близько 11 години 30 хвилин та 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілів невстановлених досудовим розслідуванням працівників правоохоронних органів, спричинено 2 вогнепальні поранення в проекції «рукоятки» та мечоподібного відростка груднини, висновок експерта № 93 від 27.04.2015.

23. **Шабатіну Віктору Артемовичу**, 13.05.1957 року народження, якому 20.01.2014 близько 18 години 00 хвилин на перехресті вулиць Грушевського та Петровської у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено множинні забійні рани передньої і передньовнутрішньої поверхні правої гомілки, передньої поверхні лівої гомілки, тильної поверхні правої та лівої ступні, висновок експерта № 2141 від 02.09.2015.

При цьому, міліціонер відділення № 2 взводу № 2 оперативної роти № 2 БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Войлоков А.О.**, міліціонер-снайпер штурмового взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Мастега В.В.**, міліціонер відділення № 1 взводу № 2 оперативної роти № 2 БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Хандрикін О.О.** (якого вироком Київського апеляційного суду від 21.12.2023 у кримінальному провадженні 42016000000004103 від 28.12.2016 визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 127 КК України, та призначено покарання у вигляді 6 років позбавлення волі судова справа №755/6856/17) будучи задіяними до охорони громадського порядку на вулиці Михайла Грушевського у місті Києві біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського, **20.01.2014 приблизно о 20 годині 30 хвилин перебуваючи поблизу колони, що знаходиться на перехресті вулиць М. Грушевського та Паркової дороги, біля входу на вказаний стадіон, побачили на даху вказаної колони близько чотирьох протестувальників, щонайменше двоє з яких чинили протиправні дії щодо працівників правоохоронних органів, кидаючи у них запаленими пляшками з легкозаймистими речовинами, а інші спостерігали за подіями, які відбувались поблизу колони.**

З метою затримання цих протестувальників, співробітники БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Войлоков А.О.**, **Хандрикін А.О.**, **Мастега В.В.**, діючи за попередньою змовою між собою, через вікно проникли у приміщення колони, звідки по сходах піднялись на її дах.

Водночас, помітивши працівників міліції, особи, які знаходились на даху колони, втекли, за виключенням **Цілицького Владислава Віталійовича**, **28.06.1990 року народження та неповнолітнього Нискогуза Михайла**

Юрійовича, 02.04.1996 року народження, які незадовго до цього піднялись туди по саморобній драбині, з метою зручнішого та безпечнішого для себе спостереження за акцією протесту та ніяких протиправних дій стосовно працівників міліції не вчиняли.

Через невдалу спробу затримати осіб, які вчиняли протиправні дії відносно працівників правоохоронних органів, **Войлоков А.О., Хандрикін А.О., Мастега В.В.**, усвідомлюючи те, що не досягли своєї початкової мети, заради якою вони піднялись по сходам на дах колони, що викликало в них ще більш агресивну реакцію та бажання помститись за їх дії та за проведені мітингувальниками акції протесту в місті Києві, вирішили покарати **Цілицького В.В. і Нискогуза М.Ю.**, які в той момент залишились на даху колони та які не чинили опору, заподіяти їм сильного фізичного болю, фізичного та морального страждання шляхом нанесення побоїв та інших насильницьких дій.

Реалізуючи свій злочинний умисел, **Войлоков А.О., Хандрикін А.О. та Мастега В.В.**, усвідомлюючи, що визначені Законом України «Про міліцію», Правилами застосування спеціальних засобів по охороні громадського порядку, що затверджені постановою Ради Міністрів УРСР від 27 лютого 1991 року № 49, підстави для застосування заходів фізичного впливу та/чи спеціальних засобів відсутні, а також те, що **Нискогуз М.Ю. та Цілицький В.В.** не чинять будь-який опір, за вказаних обставин позбавлені можливості здійснити втечу або заподіяти будь-кому з працівників міліції шкоду, достовірно знаючи, що працівник правоохоронного органу має діяти в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України, реально оцінюючи обстановку, проявляючи зухвалість, хизуючись наявністю службових повноважень, усвідомлюючи характер своїх дій та їх наслідки, маючи на меті покарати **Нискогуза М.Ю. та Цілицького В.В.** за їх участь в акціях протесту, які проводились в місті Києві, а також з метою залякування та дискримінації потерпілих та інших учасників акцій протесту, грубо порушуючи вищевказані норми законодавства, діючи спільно та узгоджено за допомогою конклюдентних дій, тобто за попередньою змовою, з єдиним умислом на заподіяння сильного фізичного болю затриманим особам, близько 20 години 30 хвилин упродовж не менше однієї хвилини безперервно з особливою жорстокістю завдавали **Цілицькому В.В. і Нискогузу М.Ю.** удари взутими ногами та спеціальними засобами – гумовими кийками в різні частини тіла, в тому числі в область голови, шиї, в ділянки нирок, грудної клітини, живота, по руках, ногах, тулубу, спині.

У подальшому, після жорстокого нанесення побоїв **Нискогузу М.Ю. та Цілицькому В.В.**, придушення їх волі на реалізацію права щодо проведення мітингів, **Войлоков А.О., Хандрикін А.О. та Мастега В.В.**, незважаючи на те, що потерпілі знаходились в знерухомленому стані, продовжили жорстокі та цинічні дії відносно потерпілих. Так, працівники міліції підвели на ноги **Нискогуза М.Ю.**, та довівши до краю даху колони, демонстративно показали останнього працівникам підрозділів БМОП «Беркут» та працівникам інших правоохоронних органів, які перебували поряд з колоною, тим самим хизуючись перед ними затриманим мітингувальником, що в свою чергу

викликало бурхливу емоційну реакцію працівників правоохоронних органів, які почали схвально вигукувати та бити палицями по залізним щитам, які перебували у них на озброєнні, демонструючи колективне бажання всіх працівників міліції продовжити катування над потерпілим. Після того Войлоков А.О., Хандрикін А.О. та Мастега В.В. підійшли до лежачого обличчям вниз на даху колони Цілицького В.В., одягли на його руки кайданки, підвели на ноги та повели його до сходів колони, по яким спустили його вниз для передачі правоохоронцям, які знаходились поруч з колонадою.

Продовжуючи свої злочинні дії, направлені на заподіяння сильного фізичного болю, фізичних та моральних страждань шляхом нанесення побоїв, мучення та інших насильницьких дій з метою покарати Цілицького В.В. і Нискогуза М.Ю. за акції протесту, які проводились в місті Києві ними та іншими цивільними учасниками, а також з метою залякування та дискримінації потерпілих та інших учасників акцій протесту, усвідомлюючи, що доставляння затриманих до автомобілю призначеного для перевезення затриманих через стрій колони працівників спецпідрозділу міліції «Беркут» буде супроводжуватись зухвалими, цинічними, насильницькими діями, а також знущанням з боку працівників міліції по відношенню до затриманих Нискогуза М.Ю. та Цілицького В.В., орієнтуючись в обстановці, знаючи про необхідність проявляти обережність і пересторогу, своїми діями не викликати ускладнення обстановки, маючи реальну можливість обрати безпечний маршрут слідування, Войлоков А.О., Хандрикін А.О., Мастега В.В. проігнорували вказане, та з мотивів колективної помсти з боку працівників міліції, прийняли протиправне рішення провести затриманих через вказаний стрій працівників спецпідрозділу міліції «Беркут», таким чином продовживши знущання над останніми, та з цією метою скинули Нискогуза М.Ю. та Цілицького В.В. з парасету над входом до технічного приміщення колони на землю, з небезпечної висоти для передачі їх своїм колегам.

Такі дії Войлокова А.О., Хандрикіна А.О., Мастеги В.В. призвели до ускладнення обстановки, оскільки наближення затриманих учасників акцій протесту Нискогуза М.Ю. та Цілицького В.В. до строю правоохоронців викликало бурхливо емоційну реакцію невстановлених слідством працівників спецпідрозділу міліції «Беркут» та військовослужбовцями внутрішніх військ, злочинні дії яких розслідуються в окремому провадженні, які оточили затриманих та діючи спільно і узгоджено з Войлоковим А.О., Хандрикіним А.О. та Мастегаю В.В. щодо катування над потерпілими, почали наносити їм удари руками та ногами в різні частини тіла протягом тривалого часу, зняли з Нискогуза М.Ю. одяг, який забрали разом з мобільним телефоном, та припинили наносити удари, коли останній був повністю оголений.

При цьому, згідно архівних даних Українського гідрометеорологічного центру, 20.01.2014 у місті Києві впродовж дня утримувалася середня температура від -9,6 градусів по Цельсію до -12 градусів по Цельсію.

Тим самим, за вказаних погодних умов Нискогуз М.Ю., який був повністю оголений, протягом не менше десяти хвилин перебував у небезпечному для життя та здоров'я стані.

Крім того, враховуючи те, що оголення особи в громадському місці суперечить морально-етичним нормам суспільства, за таких обставин примусове роздягнення Нискогуза М.Ю. та залишення його в оголеному стані в присутності багатьох працівників міліції, було вчинено з метою завдати останньому додаткових моральних страждань.

Надалі, невстановлений слідством працівник спецпідрозділу міліції «Беркут», матеріали стосовно якого розслідуються в окремому провадженні, продовжуючи розпочаті Войлоковим А.О., Хандрикіним А.О., Мастегою В.В. протиправні дії, направлені на помсту за своїх колег – працівників міліції, які отримали тілесні ушкодження в результаті незаконних дій невстановлених учасників акцій протесту, матеріали стосовно яких розслідуються в окремому провадженні, підійшовши впритул до лежачого на землі Нискогуза М.Ю., дістав з кишені ніж та наніс ним удар в стегно правої ноги, завдавши останньому сильного фізичного болю, а також спричинивши колото-різану рану стегна правої ноги. В цей час інший невстановлений слідством працівник спецпідрозділу міліції «Беркут», матеріали стосовно якого також розслідуються в окремому провадженні, який стояв поруч з Нискогузом М.Ю. та спостерігав за діями свого колеги, дістав газовий балончик та розпилив перцеву рідину, яка містилась в ньому, в рану потерпілого, завдавши останньому сильних фізичних страждань шляхом мучення з метою покарати останнього за проведені мітингувальниками акції протесту в місті Києві.

При цьому, інші невстановлені органом досудового розслідування працівники міліції, матеріали щодо яких розслідуються в окремому провадженні, по черзі підходили до лежачого на землі Нискогуза М.Ю. та продовжували наносити йому удари в різні частини тіла, бажаючи помститися та покарати потерпілого за дії всіх учасників акцій протесту, які виражали свою політичну волю.

Через деякий час, підвівши на ноги Нискогуза М.Ю. та передягнувши його в чужі спортивні штани та кофту, не надавши нижньої білизни, шкарпеток, невстановлені слідством працівники міліції повели його напівоголеного та босоніж через стрій правоохоронців, чим продовжили, враховуючи погодні умови та температурний режим, завдавати останньому фізичних страждань. Крім того, під час руху до місця знаходження автомобіля спеціального призначення невстановлений слідством працівник правоохоронного органу наніс потерпілому удар по голові щитом, в той час як інші працівники під час його ходи примушували співати гімн України, висміюючи його ідеологічні переконання, таким чином продовжували вчиняти дії, розпочаті Войлоковим А.О., Хандрикіним А.О., Мастегою В.В., на заподіяння потерпілому сильного фізичного болю, фізичного та морального страждання шляхом нанесення побоїв та інших насильницьких дій з метою покарати його за дії, скоєні іншими учасниками акції протесту, а також з метою їх залякування та інших учасників акції протесту.

Крім того, встановлено, що Войлоковим А.О., Хандрикіним А.О., Мастегою В.В. разом з невстановленими слідством працівники спецпідрозділу міліції «Беркут», оточивши в кільце Цілицького В.В., продовжили наносити

протягом тривалого часу йому удари в різні частини тіла, здебільшого в область голови та ніг, а подальшому один з працівників міліції, підійшовши до Цілицького В.В., дістав газовий балончик та розпилив перцеву рідину на тіло потерпілого в області сідниць, завдавши останньому сильних фізичних страждань шляхом мучення з метою покарати останнього за проведені мітингувальниками акції протесту в місті Києві.

У результаті вказаних спільних та узгоджених злочинних дій Войлокова А.О., Хандрикіна А.О., Мастеги В.В., а також інших невідомих працівників спецпідрозділу «Беркут» та військовослужбовців внутрішніх військ МВС України, матеріали щодо яких розслідуються в окремому провадженні, які продовжувались не менше тридцяти хвилин, **Нискогузу М.Ю. завдано середнього ступеню тяжкості тілесні ушкодження** у виді закритої травми лівої кисті – садна у ділянці лівої кисті, переломів кісток лівої кисті – голівок 3, 5 п'ясної кістки; основи 4 п'ясної кістки з невеликим зміщенням, проксимальної фаланги 5 пальця у дистальній половині без зміщення уламків, закритої травми лівого плеча – перелому латерального виростка лівої плечової кістки, а також легкі тілесні ушкодження у вигляді рани на тильній поверхні лівої кисті в проекції дистальної третини 3-ої п'ясної кістки, рани на тильній поверхні правої кисті в проекції 2-го п'яно-фалангового суглобу, чотирьох саден у лобній ділянці, синця у ділянці правого плеча, синця в ділянці правого ліктявого суглобу, синця у ділянці правого передпліччя, садна в ділянці правого стегна, садна в ділянці правої гомілки, садна в ділянці правої стопи, синця та садна в ділянці лівого ліктявого суглобу, синця у ділянці лівої гомілки, садна в ділянці лівої гомілки, а **Цілицькому В.В. спричинено легкі тілесні ушкодження з короткочасним розладом здоров'я**, а саме закрита черепно-мозкова травма, струс головного мозку з забитою раною обличчя та закритий перелом носових кісток без зміщення кісних уламків.

У подальшому, 21.01.2014 працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в Дніпропетровській, Харківській та інших областей України, а також військовослужбовці внутрішніх військ МВС України, діючи на виконання явно злочинного наказу керівників МВС України – **Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю.**, його заступника Ратушняка В.І., командувача ВВ МВС України Шуляка С.М. та керівництва ГУМВС України в місті Києві – тимчасово виконувача обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві Мазана В.Б., його заступника – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М. та інших невідомих керівників підрозділів правоохоронних органів, діючи з метою перешкоджання громадянам в організації та проведенні зборів, мітингів, походів і демонстрацій, продовжили блокувати прохід вулицею Михайла Грушевського у напрямку Верховної Ради України застосовуючи при цьому стосовно учасників акції громадського надмірну фізичну силу, спеціальні засоби та боєприпаси (набої) для вогнепальної зброї, в результаті чого у період часу з 00 годин 30 хвилин до 23 годин 30 хвилин 21.01.2014 заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень 2 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 2 особам, легких тілесних ушкоджень 12 особам, а саме:

тяжкі тілесні ушкодження:

1. Молявку Михайлу Олексійовичу, 09.03.1989 року народження, якому 21.01.2014 близько 00 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійну рану нижньої повіки з розривом хряща, контузію III ступеня, тотальний гемофтальм, відшарування сітківки лівого ока, які в своєму клінічному перебігу призвели до повної втрати зору на ліве око, висновок експерта № 958 від 20.11.2015.

2. Рибачуку Вадиму Анатолійовичу, 08.04.1988 року народження, якому 21.01.2014 приблизно о 23 годині 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді закритої черепно-мозкової травми: струсу головного мозку, забійної рани задне-тім'яної ділянки справа, потиличної ділянки в проекції лівого тім'яного бугра, гематома на повіках правого ока, а також закритого перелому IV п'ясної кістки лівої кисті, висновок експерта від 13.03.2018 № 480/Е.

середнього ступеня тяжкості тілесні ушкодження:

1. Ахрамеєву Віталію Олександровичу, 25.12.1955 року народження, якому 21.01.2014 близько 03 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено закриту травму лівого передпліччя: перелом верхівки вінцевого відростку лівої ліктьової кістки (зі зміщенням уламків); синець та садно у ділянці лівої сідниці, висновок експерта № 1402/е від 03.09.2014.

2. Чумаку Андрію Андрійовичу, 08.06.1958 року народження, якому 21.01.2014 близько 01 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу проведеного невстановленим органом досудового розслідування працівником правоохоронного органу, спричинено вогнепальне (гумовою кулею) поранення м'яких тканин передньої поверхні правого плечового суглобу, яке в своєму клінічному перебігу ускладнилось правобічним брахео-плекситом з дистальною плегією правої кисті; закритий уламковий перелом правої маломілкової кістки зі зміщенням уламків, висновок експерта № 794 від 13.08.2015.

легкі тілесні ушкодження:

1. Апалькову Віктору Борисовичу, 28.01.1959 року народження, якому 21.01.2014 у період з 01.00 по 02.00 год. на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено садна –

у ділянці чола і лівої щоки; синець у ділянці правого ока, висновок експерта № 1353/е від 02.02.2016.

2. Гурмаку Любомиру Ярославовичу, 06.11.1981 року народження, якому 21.01.2014 близько 21 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забій м'яких тканин голови та передпліччя, висновок експерта № 616 від 03.10.2015.

3. Дудник Юрій Павлович, 14.06.1967 року народження, якому у денну пору доби 21.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді зламу 2 верхніх правих зубів, до яких фіксувався незмінний зубний місток, висновок експерта від 21.08.2018 № 1015.

4. Єлісіченку Антону Ігоровичу, 15.06.1994 року народження, якому 21.01.2014 близько 02 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рвані (середньої третини лівої гомілки) та забійного характеру рани – на внутрішній та на задній поверхнях лівої гомілки в середній третині, на задній поверхні правої гомілки у середній третині, на задньо-боковій її поверхні справа у верхній третині, на внутрішній її поверхні в нижній третині, висновок експерта № 445 від 02.03.2017.

5. Кейдалюку Макару Петровичу, 07.06.1950 року народження, якому 21.01.2014 на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рубець смугоподібної форми на голові зверху, шість дрібних рубців на передній поверхні лівої гомілки в середній третині та три дрібні рубці на передній поверхні правої гомілки в середній третині, висновок експерта № 62 від 18.06.2014.

6. Радченку Костянтину Михайловичу, 12.12.1966 року народження, якому 21.01.2014 близько 21 години 00 хвилин, поблизу стадіону «Динамо», на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу проведеного невстановленим органом досудового розслідування працівником правоохоронного органу, спричинено одне сліпе непроникаюче вогнепальне поранення тулуба, висновок експерта №173-2014-о від 14.09.2015.

7. Семенюку Миколі Володимировичу, 26.02.1991 року народження, якому 21.01.2014 близько 14 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рубець на передній поверхні грудної клітки, який виник внаслідок загоєння рани, висновок експерта № 87 від 27.03.2014.

8. Сидоренку Олександрю Олеговичу, 26.01.1994 року народження, якому 21.01.2014 близько 03 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних

органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді рани в лівій надбрівній ділянці; рани слизової оболонки верхньої губи справа; трьох саден та синців на задній поверхні грудної клітки, висновок експерта №226/е від 16.02.2016.

9. Скрипнику Івану Григоровичу, 19.11.1944 року народження, якому 21.01.2014 близько 16 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено травму голови у вигляді струсу головного мозку, висновок експерта № 102 від 20.04.2018.

10. Танаєву Євгену Піусовичу, 04.01.1980 року народження, якому 21.01.2014 близько 03 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено синці на волосистій частині голови та садна; навколоочні синці з обох сторін; садно м'яких тканин середньої третини правого стегна; вогнепальне поранення правого стегна: вхідна рана у середній третині правого стегна по латеральній поверхні; рану (визначену клінічними лікарями як забійна) тім'яно-потиличної ділянки голови, висновок експерта №1210/е від 17.08.2015.

11. Шевченку Юрію Миколайовичу, 21.11.1962 року народження, якому 21.01.2014 близько 02-03 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено садна (наслідками загоєння яких були виявлені під час проведення судово-медичного огляду ділянки епітелізації від округлих до повздовжніх) по задній поверхні правого стегна та правої гомілки, висновок експерта №1140/е від 30.10.2017.

12. Юрченку Юрію Борисовичу, 26.05.1982 року народження, якому 21.01.2014 близько 22 години 00 хвилин, більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено, на Контрактовій Площі в місті Києві спричинено рубець – на передній поверхні лівого стегна у верхній третині, висновок експерта № 3642 від 24.12.2015.

Крім того, **22.01.2014** працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовці внутрішніх військ МВС України, діючи на виконання явно злочинного наказу керівників МВС України – **Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю.**, його заступника Ратушняка В.І., командувача ВВ МВС України Шуляка С.М. та керівництва ГУМВС України в місті Києві – тимчасово виконувача обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві Мазана В.Б., його заступника – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М. та інших невстановлених керівників підрозділів правоохоронних органів, діючи з метою перешкоджання громадянам в організації та проведенні зборів, мітингів, походів і демонстрацій, продовжили блокувати прохід вулицею Михайла Грушевського у напрямку Верховної Ради України застосовуючи при цьому стосовно учасників акції громадського надмірну фізичну силу, спеціальні

засоби та боеприпаси (набої) для вогнепальної зброї, в результаті чого у період часу з 01 години 00 хвилин до 23 години 00 хвилин 22.01.2014 заподіяно тяжкі наслідки, зокрема у вигляді спричинення тяжких тілесних ушкоджень 3 особам, середньої тяжкості тілесних ушкоджень 11 особам, легких тілесних ушкоджень 20 особам, а саме:

тяжкі тілесні ушкодження:

1. **Закалюку Зіновію Івановичу**, 15.12.1950 року народження, якому 22.01.2014 близько 12 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено наступні тілесні ушкодження: одна «забійна» рана в правій тім'яній ділянці голови з нерівними, частково розміченими краями; гематоми навколо очей; закрита черепно-мозкова травма у виді лінійного та лінійно-осколкового переломів лусок відповідно лівої та правої скроневих (вискових) кісток, ліворуч з переходом тріщини на кістки основи черепа, а також перелом зовнішньої стінки правої очниці, які супроводжувались забиттям головного мозку, підоболонковими внутрішньочерепними крововиливами, висновок експерта № 110 від 30.06.2015.

2. **Куприку Володимиру Степановичу**, 13.10.1946 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які використовувались працівниками правоохоронних органів, спричинено проникаюче поранення рогівки та склери лівого ока з випадінням внутрішніх оболонок, гіфема, гемофтальм, колобома райдужки, травматична катаракта, авітрія (відсутність скловидного тіла), травматичний мідріаз, атрофія зорового нерву. Поранення обумовило проведення оперативного втручання – встановлення штучного кришталика – артифакія, висновок експерта № 552 від 20.04.2015.

3. **Шумейку Володимиру Володимировичу**, 18.12.1979 року народження, якому 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок проведених пострілів невстановленими органом досудового розслідування працівниками правоохоронних органів, заподіяно вогнепальне поранення гумовою кулею, та спричинено відкрите проникаюче корнеосклеральне поранення правого ока: забійну рану в ділянці нижньої повіки, хемоз, субкон'юнктивальний крововилив, тотальну гіфему, випадіння внутрішніх оболонок, що обумовило проведення оперативних втручань, висновок експерта № 933 від 28.04.2015.

середнього ступеня тяжкості тілесні ушкодження:

1. **Бортюку Василю Івановичу**, 28.06.1969 року народження, якому 22.01.2014, близько 05 години 30 хвилин поблизу пам'ятника Лобановському В.В. на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів

гумовими кийками, та здійсненого пострілу, спричинено відкриту травму правої ступні – наскрізне вогнепальне поранення правої ступні, перелом середньої третини проксимальної фаланги 1-го пальця правої стопи, висновок експерта №1185 від 07.07.2014.

2. **Бучку Дмитру Остаповичу**, 09.04.1972 року народження, якому 22.01.2014 близько 12 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійну рану в лобній ділянці зліва; консолідований перелом 11 ребра зліва; мале садно в ділянці перенісся, висновок експерта № 519 від 13.05.2016.

3. **Вовчуку Олегу Анатолійовичу**, 13.08.1991 року народження, якому 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок проведених пострілів невстановленими органом досудового розслідування працівниками правоохоронних органів, спричинено наскрізне вогнепальне поранення правої верхньої кінцівки, висновок експерта № 38 від 09.04.2018.

4. **Гавриліву Мар'яну Михайловичу**, 08.01.1979 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 15 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено черепно-мозкову травму у вигляді струсу головного мозку, множинних переломів кісток лицевого черепа, кісток носа, забоїв м'яких тканин, «гематом», саден обличчя, «гематом» і саден тулуба, верхніх та нижніх кінцівок, висновок експерта № 448 від 03.05.2018.

5. **Гилюку Олександр Володимировичу**, 21.10.1982 року народження, якому 22.01.2014 близько 01 години 00 хвилин на вулиці Парковій у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено закриту черепно-мозкову травму у вигляді струсу головного мозку, переломи передньої стінки правої верхне-щелепної пазухи з горизонтальним рівнем рідини в пазусі, стінок решітчастої кістки, обох кісток носа зі зміщенням уламків, гематоми в ділянці лівого ока, садна м'яких тканин голови, висновок експерта №726/Е від 01.07.2015.

6. **Малеку Назару Альбертовичу**, 18.10.1992 року народження, якому 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які використовувались працівниками правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді рани правої гомілки, яка ускладнилась крововиливом в м'які тканини правої гомілки, висновок експерта № 12/15 від 23.01.2015 року.

7. **Морошану Леоніду Миколайовичу**, 19.10.1984 року народження, якому 22.01.2014 (більш точний час у ході досудового розслідування не

встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати. Які використовувались працівниками правоохоронних органів, спричинені рвані рани обличчя, осколкові рани лівої ноги та контузія, 18.02.2014 року, близько 11 години 00 хвилин на вулиці Інститутській в місті Києві заподіяно поранення шиї, висновок експерта № 012 від 16.04.2018.

8. **Пасічнику Миколі Даниловичу**, 17.06.1942 року народження, якому 22.01.2014 близько 11 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено закриту черепно-мозкову травму – забій головного мозку правої лобної долі, забій м'яких тканин верхньої губи, садна м'яких тканин голови, садна кінцівок, висновок експерта №1434 від 14.11.2014.

9. **Скорику Олександрю Васильовичу**, 28.03.1952 року народження, якому 22.01.2014 близько 11 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які використовувались працівниками правоохоронних органів, спричинено гостру двобічну туговухість, висновок експерта № 1488-Е від 23.12.2016.

10. **Циганку Олександрю Івановичу**, 09.02.1957 року народження, якому 22.01.2014 близько 23 години 00 хвилин біля будинку по вулиці Хрещатик, 13 у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді закритого уламкового перелому дистального кінця діафізу правої плечової кістки, висновок експерта від 05.02.2019 № 042-221-2019.

11. **Шаркаді Юрію Івановичу**, 03.05.1994 року народження, якому 22.01.2014 близько 22 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді струсу головного мозку у вигляді посттравматичного арахноїдиту з порушенням ліквородинаміки у вигляді компенсивної зовнішньої гідроцефалії з стійким цефалгічним, органічним астено-невротичним синдромом, неврологічною симптоматикою; різану рану передньої черевної стінки та рубець лівої бокової ділянки черева, висновок експерта № 65 від 05.09.2014.

легкі тілесні ушкодження:

1. **Андрійчуку Степану Володимировичу**, 17.08.1949 року народження, якому 22.01.2014 вранці (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Хрещатик, неподалік від перехрестя із вулицею Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено травму голови у вигляді забою головного мозку і крововилив під м'яку мозкову оболонку, висновок експерта № 459 від 15.04.2014.

2. **Велприку Ігорю Ігоровичу**, 02.11.1974 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинили забійні рани в ділянках носа, лобній ділянці та справа, лобно-скроневих ділянках зліва та справа, у виличній ділянці зліва з поширенням на зовнішній кут ока, та в тім'яній ділянці посередині, висновок експерта № 033 від 23.08.2018.

3. **Гаману Микиті Іллічу**, 18.02.1956 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді закритої черепно-мозкової травми зі струсом головного мозку, забійної рани м'яких тканин лобної ділянки праворуч, забою грудної клітки, садна, висновок експерта № 1828 від 17.10.2014.

4. **Грузінову Юрію Георгійовичу**, 04.06.1981 року народження, якому 22.01.2014 близько 06 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рубці на шкірі задньо-внутрішньої поверхні правої кисті в середній її третині, на передньо-внутрішній поверхні верхньої третини правого плеча, на передній поверхні правого плечового суглобу, на грудній клітці справа по середній пахвовій лінії, на правій задньо-бічній поверхні грудної клітки, які є наслідком загоєння ран, висновок експерта №262/17 від 29.11.2017.

5. **Кавчуку Сергію Васильовичу**, 09.04.1968 року народження, якому 22.01.2014 близько 11 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді закритого багатоосколькового перелому кісток носа зі зміщенням уламків, дві ушиблені рани обличчя, висновок експерта №1405 від 19.07.2015 року.

6. **Кальмуцькому Андрію Вікторовичу**, 13.02.1974 року народження, якому 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено синець у ділянці лівої щоки, садна обличчя, тіла, висновок експерта № 1497/е від 10.09.2015.

7. **Кулікову Геннадію Борисовичу**, 30.08.1963 року народження, якому 22.01.2014 близько 12 години 50 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок проведених пострілів невстановленими органом досудового розслідування працівниками правоохоронних органів, спричинено гематому та сліпі поранення правого

стегна, сліпі поранення гомілок та правої стопи, висновок експерта № 206 від 29.10.2018.

8. **Лазебнику Олексію Васильовичу**, 30.07.1941 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено рубець в тім'яній ділянці справа (наслідок загоєння рани), висновок експерта №517 від 12.04.2018.

9. **Маковійчуку Василю Степановичу**, 26.03.1949 року народження, якому 22.01.2014 близько 21 години 30 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійну рану тім'яної ділянки та рану першого пальця лівої кисті, синці в ділянках голови, тулуба, грудної клітки, рук та ніг, висновок експерта №786 від 12.04.2017.

10. **Нагайовському Петру Павловичу**, 20.01.1959 року народження, якому 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати спричинено тілесні ушкодження у вигляді множинних рубців в ділянці правої гомілки (в кількості 7), рубець в ділянці правої сідниці, рани в середній третині правої гомілки по зовнішній поверхні, висновок експерта № 64 від 11.03.2014.

11. **Омельяньському Миколі Миколайовичу**, 23.10.1970 року народження, якому 22.01.2014 близько 08 години 10 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху світло-шумової гранати та дії «додаткового» вражаючого елемента (кульки підшипника), застосованої невстановленими органом досудового розслідування працівниками правоохоронних органів, спричинено рвано-забійну рану слизової верхньої губи, травму 21 зубу (вивиху-зміщення), висновок експерта № 855/е від 20.08.2014.

12. **Пастушенку Андрію Івановичу**, 02.12.1961 року народження, якому 22.01.2014 в період часу з 10 години 00 хвилин по 12 годину 00 хвилин на вулиці Грушевського поруч з Європейською площею у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді струсу головного мозку, пошкодження шкіри та апоневрозу тім'яної ділянки голови, висновок експерта від 17.08.2018 № 670.

13. **Радевичу Ярославу Федоровичу**, 22.05.1962 року народження, якому 22.01.2014 близько 12 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок проведених пострілів невстановленими органом досудового розслідування працівниками правоохоронних органів, заподіяно вогнепальне дотичне поранення м'яких тканин нижньої третини лівого плеча, висновок експерта № 3030 від 27.11.2015.

14. **Ревку Володимирі Миколайовичу**, 18.10.1948 року народження, якому 22.01.2014 близько 14 години 00 хвилин (більш точний час у ході

досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які використовувались працівниками правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді ран (осколкових поранень) на передне-внутрішній поверхні правої гомілки в середній третині, на задньо-внутрішній її поверхні в середній третині, на передньо-внутрішній поверхні правого колінного суглобу, висновок експерта № 1089 від 07.09.2016.

15. **Русину Зіновію Васильовичу**, 02.09.1980 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок пострілу, здійсненого невстановленими органом досудового розслідування працівниками правоохоронних органів патроном травматичної дії «Терен-К» 12 калібру, заподіяно поранення та спричинено дві рани на тильній поверхні лівої кисті, висновок експерта № 54 від 28.02.2014.

16. **Слив'яку Володимиру Васильовичу**, 12.05.1962 року народження, якому 22.01.2014 близько 07 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено забійну рану м'яких тканин в лівій лобно-скроневій ділянці; перелом кісток носа; струс головного мозку – закриту черепно-мозкову травму, висновок експерта № 1132 від 11.08.2015.

17. **Тимківу Георгію Володимировичу**, 03.01.1969 року народження, якому 22.01.2014 близько 12 години 30 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, працівниками правоохоронних органів спричинено рану в тім'яній ділянці зліва, висновок експерта № 371/е від 13.06.2016.

18. **Тугову Олексію Юрійовичу**, 20.01.1987 року народження, якому 22.01.2014 близько 01 години 00 хвилин на вулиці Грушевського у місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено синці – у ділянці правого стегна; у ділянці правого плечового суглобу, висновок експерта № 225/е від 11.02.2016.

19. **Хмілю Мар'яну Романовичу**, 20.05.1986 року народження, якому 22.01.2014 близько 16 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового розслідування не встановлено) на вулиці Грушевського в місті Києві, під час масових акцій протесту, внаслідок побиття невстановленими працівниками правоохоронних органів гумовими кийками, спричинено тілесні ушкодження у вигляді забійної рани м'яких тканин потиличної ділянки голови, висновок експерта № 1556/е від 07.09.2015.

20. **Ющенко Світлані Анатоліївні**, 20.12.1963 року народження, якій 22.01.2014 близько 12 години 00 хвилин (більш точний час у ході досудового

розслідування не встановлено), на вулиці Грушевського в місті Києві, внаслідок вибуху (розриву) світло-шумової гранати, які використовувались працівниками правоохоронних органів, спричинено тілесні ушкодження у вигляді ран на задній поверхні лівого стегна у верхній третині, на задне-зовнішній поверхні лівої гомілки у середній, на задній поверхні правої гомілки у верхній третині, на задне-внутрішній поверхні правої гомілки у середній третині, висновок експерта № 895 від 12.07.2016.

Крім того, **22.01.2014** працівники підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовці внутрішніх військ МВС України діючи на виконання явно злочинного наказу керівників МВС України – **Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю.**, його заступника Ратушняка В.І., командувача ВВ МВС України Шуляка С.М. та керівництва ГУМВС України в місті Києві – тимчасово виконувача обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві Мазана В.Б., його заступника – начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчука П.М. та інших невстановлених керівників підрозділів правоохоронних органів, діючи з метою перешкоджання громадянам в організації та проведенні зборів, мітингів, походів і демонстрацій, продовжили блокувати прохід вулицею Михайла Грушевського у напрямку Верховної Ради України застосовуючи при цьому стосовно учасників акції громадського протесту надмірну фізичну силу та спеціальні засоби, у тому числі рушниці «Форт 500А» та «Форт 500М1», які споряджені боєприпасами (набоями) до них 12 калібру із свинцевою картечкою та боєприпасами (набоями) 12 калібру, споряджені свинцевою кулею, які використовуються працівниками правоохоронного органу для примусової зупинки транспортних засобів шляхом пошкодження його вузлів та механізмів, в результаті чого у період часу з **05 години 40 хвилин до 13 години 20 хвилин 22.01.2014** заподіяно тяжкі наслідки у вигляді смерті **3 осіб:**

1. Нігояна Сергія Гагіковича, 02.08.1993 року народження, якому 22.01.2014 близько 05 години 40 хвилин на вулиці Михайла Грушевського у місті Києві невстановленим працівником правоохоронного органу заподіяно множинні вогнепальні поранення голови та грудей з ушкодженням внутрішніх органів та крововтрати, внаслідок чого настала його смерть, висновок експерта від 20.02.2014 № 252.

2. Жизнєвського Михайла Михайловича, 26.01.1988 року народження, якому 22.01.2014 у період з 08 години 50 хвилин до 09 години 00 хвилин на вулиці Михайла Грушевського у місті Києві невстановленим працівником правоохоронного органу заподіяно наскрізне вогнепальне поранення грудної клітини ліворуч з ушкодженням лівої легені й дуги аорти в області серця, що призвело до розвитку крововтрати, внаслідок чого настала його смерть, висновок експерта від 21.02.2014 № 253.

3. Сеника Романа Федоровича, 26.07.1968 року народження, якому 22.01.2014 близько 13 години 20 хвилин на вулиці Михайла Грушевського у місті Києві невстановленим працівником правоохоронного органу особами заподіяно поєднане вогнепальне кульове поранення правого плеча (з ушкодженням

правої плечової артерії та вени) та грудної клітки (з ушкодженням правої легені), яке ускладнилось розвитком крововтрати та шоку, внаслідок чого 25.01.2014 о 10 годині 08 хвилин настала його смерть, висновок експерта від 21.05.2014 № 289.

Організація незаконного прийняття Кабінетом Міністрів України постанов №№ 12, 13, 14 від 22.01.2014 та №18(дск) від 27.01.2014

Продовжуючи свої злочинні дії, Янукович В.Ф. у період з 21.11.2013 по 18.02.2014 бажаючи залякати учасників мітингів, походів і демонстрацій, примусити відмовитися від організації масових заходів та участі в них, вирішив надати працівникам правоохоронних органів додаткові повноваження при охороні громадського порядку, зокрема застосовувати водомети за **будь-якої температури атмосферного повітря, в тому числі нижче 0 град. С**, та спеціальні засоби посиленої дії (виробництва російської федерації), які не були прийняті на озброєння правоохоронних органів України, а також приймати рішення відповідним керівникам органів внутрішніх справ про тимчасове обмеження руху транспорту, доступу громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти.

Для цього Янукович В.Ф. у січні 2014 року з метою перешкоджання проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій **доручив** Прем'єр-міністру України **Азарову М.Я.** та Міністру внутрішніх справ України **Захарченку В.Ю.** (щодо якого у кримінальному провадженні № 4201600000002929 від 19.10.2016 затверджений обвинувальний акт, який перебуває на розгляді Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 757/19903/22-к), забезпечити постачання спеціальних засобів із території російської федерації та **прийняття органами виконавчої влади нормативно-правових актів**, які нададуть додаткові владні повноваження та засоби працівникам органів внутрішніх справ при охороні громадського порядку.

У свою чергу у вказаний період часу Міністр внутрішніх справ України **Захарченко В.Ю.** та Прем'єр-міністр України **Азаров М.Я.**, діючи на виконання вказівок Януковича В.Ф., вирішили організувати постачання спеціальних засобів із території російської федерації, їх прийняття на озброєння органами внутрішніх справ і використання стосовно мітингувальників, а також надати можливість застосовувати водомети за будь-якої температури атмосферного повітря, у тому числі нижче 0 градусів С, та приймати рішення на власний розсуд відповідним керівникам органів внутрішніх справ про тимчасове обмеження руху транспорту, доступ громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти.

Діючи на виконання незаконних вказівок Януковича В.Ф., у січні 2014 року, більш точна дата органом досудового розслідування не встановлена, Міністр внутрішніх справ України **Захарченко В.Ю.**, перебуваючи в приміщенні Міністерства за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, діючи умисно, в особистих інтересах та інтересах керівника злочинної організації Януковича В.Ф., а також інших її учасників, перевищуючи свої службові

повноваження, вчиняючи дії, які явно виходять за межі наданих йому прав та повноважень, порушуючи Закон України «Про міліцію» та інші нормативні акти, з метою перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, вирішив у незаконний спосіб озброїти підлеглі підрозділи органів внутрішніх справ спеціальними засобами посиленої дії, які не були прийняті на озброєння правоохоронних органів України.

З цією метою Захарченко В.Ю., продовжуючи реалізовувати вищевказаний злочинний умисел, перевищуючи службові повноваження, за не встановлених слідством обставин, всупереч ст. 5 Угоди про співробітництво між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством внутрішніх справ російської федерації від 04.06.2009 (далі – Угода), без укладення угоди домовився із МВС російської федерації про постачання на користь МВС України низки спеціальних засобів посиленої дії для подальшого їх використання під час незаконного перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій.

Тоді ж, у січні 2014 року, з метою реалізації злочинного наміру Януковича В.Ф. щодо перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій Захарченко В.Ю., перевищуючи свої службові повноваження, доручив заступникам Міністра внутрішніх справ України **Лекарю С.І.** (щодо якого обвинувальні акти у кримінальних провадженнях № 4201400000001256 від 12.11.2014 та №6202200000000858 від 24.10.2022 розглядаються *Голосіївським районним судом міста Києва, судова справа № 757/1580/15-к*), Ратушняку В.І. (щодо якого у кримінальному провадженні № 42016000000002929 від 19.10.2016 затверджений обвинувальний акт перебуває на розгляді *Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 757/19903/22-к*), а також директору Департаменту матеріального забезпечення МВС України Зінову П.І. (щодо якого у кримінальному провадженні № 42016000000002929 від 19.10.2016 затверджений обвинувальний акт перебуває на розгляді *Святошинського районного суду міста Києва, судова справа № 757/19903/22-к*) всупереч зазначеній Угоді організувати постачання спеціальних засобів посиленої дії виробництва російської федерації для використання під час силового розгону мітингувальників у місті Києві та внесення Кабінетом Міністрів України змін до Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку в частині, що стосується можливості застосування поставлених із російської Федерації спеціальних засобів.

У свою чергу Зінов П.І., діючи за вказівкою Захарченка В.Ю., за попередньою змовою з ним та іншими вищевказаними співучасниками, перебуваючи 21.01.2014 на території російської федерації, перевищуючи свої службові повноваження, достовірно знаючи, що Угода між МВС України та МВС російської федерації на поставку спеціальних засобів не укладалась, вказані спеціальні засоби не прийняті на озброєння МВС України і їх використання в Україні заборонено, забезпечив поставку, під особистим супроводом літаком цивільної авіації Ан-12, реєстраційний номер повітряного судна UR-САН, рейс номер UKL 4034, за маршрутом аеропорт «Чкаловський»

російська федерація до аеропорту «Київ» (Жуляни), спеціальних засобів посиленої дії МВС російської федерації у кількості 6020 штук, а саме: виробу «Факел-С» (2013 р.в.) 1050 штук, виробу «Заря-2» (2013 р.в.) 480 штук, виробу «Пламя-М» (2013 р.в.) 480 штук, ручних димових гранат білого диму РДГ-2 (2009 р.в.) 2520 штук, ручних дратівливих гранат РГР (2009 р.в.) 495 штук, ручних дратівливих гранат підвищеної потужності та безпеки (2011 р.в.) 495 штук, ручних аерозольних гранат «Дрейф-2» (2013 р.в.) 500 штук.

На виконання незаконної вказівки Захарченка В.Ю., який діяв за згодою та з відома Януковича В.Ф., Лекарь С.І., будучи працівником правоохоронного органу, перевищуючи надані йому службові повноваження, діючи за попередньою змовою групою осіб з іншими співучасниками, з метою незаконного перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, 21.01.2014 у не встановлений слідством час та у невстановленому місці підписав заяву № 1077 на адресу Київської міжрегіональної митниці Міністерства доходів та зборів України про можливість розміщення на відповідальне зберігання для митного оформлення на складах МВС України поставлених з території російської федерації спеціальних засобів, чим забезпечив укладення між Київською міжрегіональною митницею та Центральною базою ресурсного забезпечення МВС України договору № 298 відповідального зберігання від 21 січня 2014 року.

На підставі вказаного договору спеціальні засоби виробництва російської федерації поміщено до складів на території Центральної бази ресурсного забезпечення МВС України за адресою: місто Київ, вулиця Святошинська, 27.

При цьому, Захарченко Ю.В. протягом січня 2014 року, але не пізніше 21.01.2014 та 22.01.2014, з метою незаконного перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій, діючи на виконання спільного злочинного плану та вказівок Януковича В.Ф., доручив члену організованої групи Ратушняку В.І. організувати розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проєктів змін до чинних нормативних актів, які б давали можливість працівникам міліції застосовувати світлошумові, газові та димові гранати, отримані від МВС російської федерації; застосування водометів за будь-якої температури атмосферного повітря, в тому числі нижче 0 град. С, за рішенням відповідного керівника органу внутрішніх справ тимчасово обмежувати рух транспорту, доступу громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти.

У свою чергу, Ратушняк В.І., перебуваючи у приміщенні Міністерства внутрішніх справ України за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, діючи умисно та на виконання незаконних вказівок Януковича В.Ф. і Захарченка В.Ю., виконуючи відведену йому роль у злочинному плані, будучи працівником правоохоронного органу, протягом січня 2014 року, але не пізніше 21 січня 2014 року, перевищуючи свої службові повноваження, достовірно знаючи, що повний перелік спеціальних засобів та правила їх застосування встановлюються Кабінетом Міністрів України, доручив у порушення ст. 14 Закону про міліцію підготовку проєктів внесення змін до Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів

Української РСР № 49 від 27.02.1991, за відсутності висновків Міністерства охорони здоров'я України (органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я) та Генеральної прокуратури України, підлеглим працівникам Департаменту громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України – начальнику Департаменту Крикуну О.О., начальнику відділу організації служби управління організації служби, роботи конвойних підрозділів, спеціальних установ і судової міліції **Серединському А.П.**, головному інспектору відділу організації служби управління організації служби, роботи конвойних підрозділів, спеціальних установ і судової міліції **Бабичу І.С.** (щодо яких у кримінальному провадженні № 6202100000000302 від 20.04.2021 обвинувальний акт перебуває на розгляді Печерського районного суду міста Києва, судова справа № 757/54196/23-к) та іншим невстановленим працівникам МВС України.

В подальшому, впродовж січня 2014 року, але не пізніше 21 січня 2014 року, перебуваючи у приміщенні Міністерства внутрішніх справ України за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, Серединський А.П. і Бабич І.С., будучи службовими особами, діючи умисно, у складі організованої групи, продовжуючи реалізовувати спільні злочинні наміри та перевищуючи службові повноваження, достовірно знаючи перелік спеціальних засобів, які перебувають на озброєнні правоохоронних органів України, за вказівкою заступника **Міністра внутрішніх справ України Ратушняка В.І.** розробили проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту **12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку**», згідно з якою передбачалося внести до пункту 12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів Української РСР від 27 лютого 1991 р. № 49 (ЗП УРСР, 1991 р., № 3, ст. 18; Офіційний вісник України, 1997 р, число 32, с. 4; 2001 р., № 47, ст. 2089), такі зміни: 1) абзац сьомий підпункту «б» після слова і цифри «Сирень-3» доповнити словом і цифрою «Дрейф-2»; 2) у підпункті «в»: абзац третій після слова «Заря» доповнити словами і цифрою «Заря-2», «Факел-С», «Пламя-М»; доповнити підпункт абзацом такого змісту: «ручна димова граната»; 2. Міністерству внутрішніх справ привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою, а також проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження **Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян**» та «Про внесення змін до **пункту 16 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку**».

Вказаними змінами надавалась можливість працівникам МВС України застосовувати світлошумові, газові та димові гранати, незаконно отримані від МВС російської федерації та які не пройшли встановлену законом процедуру випробувань, не отримали висновків центрального органу у сфері охорони здоров'я України щодо можливості їх використання та не були прийняті на оснащення та озброєння органів МВС України, а також використовувати водомети без обмежень за температурою їх застосування та за рішенням

відповідного керівника органу внутрішніх справ тимчасово обмежувати руху транспорту, доступу громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти.

Надалі Бабич І.С., перебуваючи у вказаному місці 21.01.2014, продовжуючи реалізовувати спільні злочинні наміри, підготував листи за підписом Ратушняка І.В. № 977/Рт, № 978/Рт, № 979/Рт, якими цього ж дня проекти постанов Кабінету Міністрів України скерував до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України, Міністерства доходів і зборів України листами, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Управління державної охорони України; до Державної пенітенціарної служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України для проведення правових експертиз та відповідного погодження.

При цьому висновки Міністерства охорони здоров'я України та Генеральної прокуратури України за результатами розгляду цих листів отримані не були.

Далі, упродовж січня 2014 року, але не пізніше 21 січня 2014 року, перебуваючи у приміщенні Міністерства внутрішніх справ України за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, Серединський А.П. і Бабич І.С., будучи службовими особами, діючи умисно, у складі організованої групи продовжуючи реалізовувати спільні злочинні наміри організованої групи, та перевищуючи свої службові повноваження, передали заступнику Міністра внутрішніх справ України Ратушняку В.І. раніше підготовлений проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку», згідно з якою передбачалося внести до пункту 12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів Української РСР від 27 лютого 1991 р. № 49 (ЗП УРСР, 1991 р., № 3, ст. 18; Офіційний вісник України, 1997 р, число 32, с. 4; 2001 р., № 47, ст. 2089), такі зміни: 1) абзац сьомий підпункту «б» після слова і цифри «Сирень-3» доповнити словом і цифрою «Дрейф-2»; 2) у підпункті «в»: абзац третій після слова «Заря» доповнити словами і цифрою «Заря-2», «Факел-С», «Пламя-М»; доповнити підпункт абзацом такого змісту: «ручна димова граната»; 2. Міністерству внутрішніх справ привести власні нормативні-правові акти у відповідність з цією постановою, а також проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження **Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян**» та «Про внесення змін до пункту 16 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку».

Упродовж січня 2014 року, але не пізніше 21 січня 2014 року, перебуваючи у приміщенні Міністерства внутрішніх справ України за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, заступник Міністра внутрішніх справ України Ратушняк В.І., діючи умисно, у складі злочинної організації, продовжуючи спільні злочинні дії спрямовані на незаконне перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів та демонстрацій шляхом застосування до мітингувальників спеціальних засобів виробництва російської

федерації, передав Міністру внутрішніх справ України **Захарченку В.Ю.** розроблені його підлеглими працівниками Серединським А.П. і Бабичем І.С. проекти постанов Кабінету Міністрів України, які б надавали можливість працівникам міліції застосовувати світлошумові, газові та димові гранати, отримані з МВС російської федерації, використовувати водомети за будь-якої температури повітря, а також обмежувати рух транспорту, доступу громадян на окремих ділянках місцевості та об'єктах.

У свою чергу **Захарченко В.Ю.**, протягом січня 2014 року, але не пізніше 21 січня 2014 року, перебуваючи у службовому кабінеті Міністерства внутрішніх справ України за адресою: місто Київ, вулиця Богомольця, 10, діючи умисно, у складі злочинної організації, продовжуючи спільні злочинні дії, достовірно знаючи, що Угода між МВС України та МВС російської федерації на поставку спеціальних засобів не укладалась, а такі спеціальні засоби не прийняті на озброєння МВС України, перевищуючи свої службові повноваження, передав заступнику Міністра внутрішніх справ України **Лекарю С.І.** проекти постанов Кабінету Міністрів України щодо змін до чинних нормативних актів, розроблені Серединським А.П. і Бабичем І.С., які давали можливість працівникам МВС України застосовувати світлошумові, газові та димові гранати, отримані з МВС російської федерації, а також використовувати водомети без обмежень за температурою їх застосування та за рішенням відповідного керівника органу внутрішніх справ тимчасово обмежувати рух транспорту, доступу громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти, та дав **Лекарю С.І.** вказівку взяти участь у засіданні Кабінету Міністрів України, запланованому на 22 січня 2014 року, для внесення змін до нормативно-правових актів у сфері охорони громадського порядку.

Разом із цим **Лекарь С.І.**, будучи працівником правоохоронного органу, усвідомлюючи протиправність підготовленого проекту змін до нормативно-правових актів у сфері охорони громадського порядку (перелік спеціальних засобів не був погоджений висновками Міністерства охорони здоров'я України та Генеральної прокуратури України), за вказівкою **Захарченка В.Ю.** 22.01.2014 особисто вніс проекти постанови Уряду на розгляд Кабінету Міністрів України безпосередньо під час засідання цього органу, умисно не повідомивши членів Уряду про його завідому незаконність.

Після цього, 22.01.2014, **Прем'єр-міністр України Азаров М.Я.**, перевищуючи владу та свої службові повноваження, діючи з порушенням статей 18-20 **Загальної декларації прав людини**, статей 10, 11 **Конвенції**, статті 21 **Міжнародного пакту про громадянські і політичні права**, статей 19, 28, 34, 39, 60, 64, 113, 116, 117 Конституції України, статей 1-4, 19, 20, 50, 51, 53 **Закону України «Про Кабінет Міністрів України»**, а також процедури, встановленої ч. ч. 1-3, 6 ст. 51 **Закону України «Про Кабінет Міністрів України»** (у редакції **Закону від 07.10.2010 № 2591-VI**), Регламентом, доручив посадовим особам Секретаріату Кабінету Міністрів України забезпечити присутніх на засіданні членів Уряду матеріалами щодо розробки проектів постанов Кабінету Міністрів України про внесення змін до пунктів 12 та 16 **Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку**, затверджених постановою Ради

Міністрів УРСР від 27.02.1991 № 49, а також проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення додаткових заходів безпеки громадян» та **вніс їх на розгляд Уряду.**

Цього ж дня Азаров М.Я., діючи на виконання керівника злочинної організації Януковича В.Ф. забезпечив прийняття Кабінетом Міністрів України цих постанов.

У подальшому Прем'єр-міністр України **Азаров М.Я.**, перебуваючи у службовому приміщенні Кабінету Міністрів України по вулиці Грушевського, 12/2 у місті Києві, продовжуючи спільні злочинні наміри, перевищуючи владу та свої службові повноваження, порушуючи вимоги статей 19, 28, 34, 39, 60, 64, 113, 116, 117 Конституції України, статей 1–4, 19, 20, 50, 51 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», статті 14 Закону України «Про міліцію», пункту 22 розділу III Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР від 27.02.1991 № 49, пункту 5 параграфу 33 глави 2 розділу 4; параграфу 36 глави 2 розділу 4; параграфу 37 глави 3 розділу 4; пункту 1 параграфу 42 глави 3 розділу 4; пункту 1 параграфу 44 глави 4 розділу 4; параграфу 45 глави 4 розділу 4; параграфу 46 глави 4 розділу 4; пункту 1 параграфу 49 глави 4 розділу 4; пунктів 1–4 параграфу 52 глави 6; пункту 1, 2 параграфу 55 розділу 7 Регламенту Кабінету Міністрів України, усвідомлюючи, що постанови обмежують основоположні, конституційні права та свободи людини і громадянина, **не підписуючи вказані постанови, надав вказівку співробітникам Секретаріату Кабінету Міністрів України негайно їх опублікувати.**

Надалі співробітники Секретаріату Кабінету Міністрів України передали посвідчені копії паперових примірників вказаних постанов до редакції газети «Урядовий кур'єр» для публікації, які у свою чергу 23.01.2014 **були опубліковані** в № 13 цієї газети, у зв'язку з чим вони набрали чинності та стали підставою для подальшого застосування співробітниками правоохоронних органів заходів щодо перешкоджання у період з 23.01.2014 по 20.02.2014 у центральній частині міста Києва зібрань громадян та обмеження їх конституційних прав і свобод.

Так, постановою Уряду від 22.01.2014 № 13 до пункту 12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку внесено зміни про можливість застосування спецзасобів ручної газової гранати «Дрейф-2» та світлошумових гранат «Заря-2», «Факел-С», «Пламя-М» та ручних димових гранат, які в порушення чинного законодавства не пройшли експертизи на предмет можливості та порядку їх застосування до людей, тобто за відсутності погодження Міністерства охорони здоров'я України – центрального органу виконавчої влади у сфері охорони здоров'я.

Постановами Уряду від 22.01.2014 № 14 дозволялося застосовувати водомети **за будь-якої температури атмосферного повітря, в тому числі нижче 0 град. С**, а постанова від 22.01.2021 № 12 дозволяла за рішенням відповідного керівника органу внутрішніх справ тимчасово обмежувати рух транспорту, доступ громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти.

При цьому за ініціативою Міністра внутрішніх справ України Захарченка В.Ю. та його заступника Ратушняка В.І. Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 27.01.2014 № 18, якою внесено зміни до пункту 2 Порядку проведення додаткових заходів безпеки громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.2014 № 12, якими визначено, що додаткові заходи захисту безпеки громадян можуть проводитися на територіях та вулицях, де проходять вуличні збори і демонстрації громадян, зокрема: вулиці Грушевського від повороту на Маріїнський парк до провулку Кріпосного, провулки Кріпосний і Виноградний до перехрестя з вулицею П. Орлика, вулиця П. Орлика від провулку Виноградного до провулку К. Гордієнка, вулиця Академіка Богомольця до перехрестя з вулицею Шовковичною, вулиця Ольгинська від вулиці Городецького до вулиці Інститутської, проїзд від вулиці Інститутської до провулку Музейного, вулиця Грушевського від провулку Музейного до Петрівської алеї та інші.

Тобто такі зміни залишали питання наявності інформації про можливі порушення громадського порядку та загрози екстремістських дій на розсуд органів внутрішніх справ, що дає їм необмежені дискреційні повноваження на власний розсуд обмежувати рух транспортних засобів на вулицях, дорогах, об'єктах (територіях), а також доступ громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти. Ураховуючи викладене, такі зміни не відповідали Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини, оскільки після прийняття Урядом постанов від 22.01.2014 № № 12, 13, 14 вони без підпису Азарова М.Я. та на виконання його усної вказівки були опубліковані у газеті «Урядовий кур'єр», у зв'язку із чим набрали чинності.

Крім цього, на виконання вказівок Януковича В.Ф., продовжуючи спільні злочинні дії щодо перешкоджання проведенню зібрань громадян у центральній частині міста Києва, **27.01.2014** Прем'єр-міністр України Азаров М.Я. порушуючи вимоги статей 18-20 **Загальної декларації прав людини**, статей 10, 11 **Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року**, статті 21 **Міжнародного пакту про громадянські і політичні права**, статей 19, 28, 34, 39, 60, 64, 113, 116, 117 Конституції України, статей 1-4, 19, 20, 50, 51, 53 **Закону України «Про Кабінет Міністрів України»**; пункту 5 параграфу 33 глави 2 розділу 4; параграфу 36 глави 2 розділу 4; параграфу 37 глави 3 розділу 4; пункту 1 параграфу 42 глави 3 розділу 4; пункту 1 параграфу 44 глави 4 розділу 4; параграфу 45 глави 4 розділу 4; параграфу 46 глави 4 розділу 4; пункту 1 параграфу 49 глави 4 розділу 4; пунктів 1-4 параграфу 52 глави 6; пунктів 1, 2 та 4 параграфу 55 розділу 7 **Регламенту, організував прийняття Кабінетом Міністрів України постанови № 18 (Для службового користування) від 27.01.2014 «Про внесення змін до Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян», якою до Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.2014 № 12, внесено зміни, що додаються.**

Відповідно до змін, що вносяться до Порядку проведення додаткових заходів захисту безпеки громадян, його доповнено додатком такого змісту: «Перелік територій та вулиць у місті Києві, на яких проводяться додаткові

заходи захисту безпеки громадян, **а саме:** Петрівська алея від перехрестя з вулицею Грушевського до паркової дороги, Паркова дорога від Петрівської алеї до повороту на Маріїнський парк, вертолітний майданчик Центру адміністративно-ділової авіації «Дніпро-1»; Проїзд біля Маріїнського парку від Паркової дороги, повороту на МОЗ; Проїзд біля Маріїнського парку від повороту на МОЗ до вулиці Грушевського; Вулиця Грушевського від повороту на Маріїнський парк до провулку Кріпосного; Провулки Кріпосний і Виноградний до перехрестя з вулицею П.Орлика; Вулиця П.Орлика від провулку Виноградного до провулку К.Гордієнка; Перехрестя вулиці П.Орлика вздовж провулку К.Гордієнка; Провулок К.Гордієнка до вулиці Академіка Богомольця; Вулиця Академіка Богомольця до перехрестя з вулицею Шовковичною; Провулок І. Козловського до перехрестя з вулицею Круглоуніверситетською; Крутий узвіз від провулку І.Козловського до бессарабської площі; Територія від Бессарабської площі по вулиці Круглоуніверситетській до перехрестя Лютеранської та Заньковецької; Вулиця Заньковецької від вулиці Лютеранської до вулиці Городецького; Вулиця Городецького від вулиці Заньковецької до вулиці Ольгинської; Вулиця Ольгинська від вулиці Городецького до вулиці Інститутської; Проїзд від вулиці Інститутської до провулку Музейного; Вулиця Грушевського від провулку Музейного до Петрівської алеї.»

Цього ж дня співробітники Секретаріату Кабінету Міністрів України здійснили скерування цієї постанови виконавцям, у зв'язку з чим вона, відповідно до абзацу 2 частини 1 статті 53 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», набрала чинності.

Постановами Окружного адміністративного суду міста Києва від 02.04.2014 у справі №826/910/14, від 07.04.2014 у справі №826/2812/14 та від 14.05.2014 у справі №826/4300/14 постанови Уряду від 22.01.2014 №№ 12, 13, 14 **визнані незаконними, нечинними та скасовані.** Постанова Уряду від 27.01.2014 № 18 скасована постановою Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 191.

У подальшому, у період з 23.01.2014 по 20.02.2014, керівники МВС України, зокрема Міністр внутрішніх справ України Захарченко В.Ю., його заступник **Ратушняк В.І.**, керівництво ГУМС України в місті Києві – тимчасово виконувач обов'язків начальника **Мазан В.Б.**, його заступник **Федчук П.М.**, використовуючи опубліковані в № 13 газети «Урядовий кур'єр» постанови Кабінету Міністрів України від 22.01.2014 № 12 «Про затвердження Порядку проведення додаткових заходів безпеки громадян», № 13 «Про внесення змін до пункту 12 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку», № 14 «Про внесення змін до пункту 16 Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку», **які набрали чинності та надавали право працівникам правоохоронних органів застосовувати при охороні громадського порядку водомети за будь-якої температури атмосферного повітря, у тому числі нижче 0 градусів С, спеціальні засоби (виробництва Російської Федерації), які не були прийняті на озброєння органів внутрішніх справ, а також приймати рішення відповідним керівникам органів внутрішніх справ про тимчасове обмеження руху транспорту, доступ громадян на окремі**

ділянки місцевості та об'єкти, продовжуючи реалізацію спільних злочинних намірів, діючи умисно, перевищуючи владу та службові повноваження, достовірно знаючи, що отримані спеціальні засоби російського виробництва не прийняті на озброєння МВС України, у зв'язку з чим не можуть застосовуватися працівниками правоохоронних органів, **організували обмеження руху транспорту та громадян у центральній частині міста Києва (у межах Урядового кварталу, зокрема на вулицях Грушевського, Інститутській, Шовковичній та прилеглих до них вулицях, а також у провулку Музейному), застосування водометів без будь-яких температурних обмежень, а також видачу зі складів МВС України поставлених спеціальних засобів виробництва російської федерації працівникам підрозділів органів внутрішніх справ та їх подальше застосування у період 18-20.02.2014 у центральній частині міста Києва до учасників зібрань громадян.**

Так, одразу після постачання спеціальних засобів, але не пізніше 24.01.2014, перший заступник начальника Департаменту громадської безпеки МВС України **Поготов С.М.**, діючи умисно, перевищуючи владу та свої службові повноваження достовірно знаючи, що отримані спеціальні засоби російського виробництва не прийняті на озброєння МВС України, у зв'язку з чим не можуть застосовуватися працівниками правоохоронних органів, **особисто підписав такі документи: рапорт від імені начальника ДГБ МВС України Крикуна О.О. від 24.01.2014 за вхідним від 25.01.2014 № 1877, адресований заступнику Міністра внутрішніх справ України Ратушняку В.І., щодо необхідності придбання для потреб підрозділів міліції громадської безпеки спеціальних засобів: виробу «Заря-2» – 3000 одиниць, виробу «Пламя-М» – 3000 одиниць, виробу «Дрейф-2» – 3000 одиниць, виробу АСЗ-40 «Свирель» – 3000 одиниць, виробу «Факел-С» – 3000 одиниць, виробу РДГ-26 – 3000 одиниць, виробу «Дрофа» – 3000 одиниць; рапорт від імені начальника ДГБ МВС України Крикуна О.О. від 24.01.2014 за вхідним від 25.01.2014 № 1875, адресований заступнику Міністра внутрішніх справ України Ратушняку В.І., щодо виділення МОП «Беркут» ГУМВС України в місті Києві спеціальних засобів: «Дрейф-2» – 200 одиниць, «Факел-С» – 550 одиниць, та «Заря-2» – 180 одиниць.**

Надалі, не пізніше 24.01.2014, до вказаного рапорту заступником Міністра внутрішніх справ України **Ратушняком В.І.** вчинено резолюцію: **«Зінову П.І. Забезпечити виконання».**

У подальшому **Зіновим П.І.** на виконання вищевказаної резолюції **Ратушняка В.І.** відповідно до рапортів **Поготова С.М.** забезпечено підготовку розподілу вищевказаних спеціальних засобів від 24.01.2014 № 25/1/7-343 про їх видачу до ГУМВС України в місті Києві, який затвердив заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.**

На виконання вказаного розподілу за **видатковою накладною від 24.01.2014 № 2/39** з Центральної бази ресурсного забезпечення МВС України до ГУМВС в місті Києві відпущено спеціальні засоби виробництва російської федерації, а саме: «Заря-2» - 300 одиниць, «Факел-С» - 500 одиниць.

Крім того, 18.02.2014 начальник ДГБ МВС України Крикун О.О. особисто підписав підготовлений Серединським А.П. **рапорт № 10/2-1318 від 18.02.2014**, адресований заступнику Міністра внутрішніх справ України Ратушняку В.І., щодо виділення для потреб ГУМВС в місті Києві **спеціальних засобів**: «Заря-2» – 735 одиниць; «Пламя-М» – 1515 одиниць; «Факел-С» – 995 одиниць; «Дрейф-2» – 998 одиниць; ручна димова граната – 1000 одиниць.

У подальшому **Зіновим П.І.** на підставі рапорту Серединського А.П. підготовлено розподіл вищевказаних спеціальних засобів від **18.02.2014 № 25/1/7-918** про їх видачу до ГУМВС України в місті Києві.

Надалі, 18.02.2014, заступником Міністра внутрішніх справ України Ратушняком В.І. затверджено розподіл № 25/1/7-918, згідно з яким для забезпечення ГУМВС України в місті Києві виділено спеціальні засоби: «Заря-2» – 735 одиниць, «Пламя-М» – 1515 одиниць, «Факел-С» – 995 одиниць, «Дрейф-2» – 998 одиниць, ручна димова граната – 1000 одиниць, на виконання якого за **видатковою накладною від 18.02.2014 № 2/72** з Центральної бази ресурсного забезпечення МВС України до ГУМВС в місті Києві відпущено спеціальні засоби згідно з переліком загальною кількістю **5243** одиниці.

Зазначеними діями Ратушняк В.І. спільно із Крикуном О.О., Зіновим П.І., Серединським А.П., Поготовим С.М. та іншими співробітниками МВС України забезпечили видачу вищевказаних спеціальних засобів підрозділам органів внутрішніх справ та створили умови для подальшого їх застосування працівниками правоохоронних органів до мітингувальників у період із 18.02.2014 по 20.02.2014 у центральній частині міста Києва для перешкодження мирним акціям протесту громадян.

У період з 10 години **18.02.2014** по 17 годину **20.02.2014** співробітники ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, та підрозділів МОП «Беркут» з інших регіонів України, військовослужбовцями окремих військових частин управління Північного територіального командування та приданих сил військових частин управлінь Західного, Південного, Центрального, Східного та Кримського територіальних командувань на виконання наказів Міністра внутрішніх справ України **Захарченка В.Ю.**, його заступника Ратушняка В.І., командувача внутрішніх військ МВС України **Шуляка С.М.**, тимчасово виконувача обов'язків начальника ГУМВС України в місті Києві **Мазана В.Б.**, начальника міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчука П.М.**, командира ПМОП «Беркут», підпорядкованого ГУМВС України в місті Києві, **Кусюка С.М.** (щодо яких у кримінальному провадженні № 42014000000002014 від 23.06.2017 затверджений обвинувальний акт перебуває на розгляді Броварського міськрайонного суду Київської області, судова справа № 757/44453/23-к) порушуючи вимоги статей 10, 11 Конвенції, статті 21 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статей 15, 19, 22, 28, 34, 39, 60, Конституції України, статті 14 Закону України «Про міліцію», Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР від 27.02.1991 № 49, пункту 201 Статуту патрульно-постової служби міліції України, затвердженого наказом МВС

Україні від 28.07.1994 № 404, явно виходячи за межі наданих їм при охороні громадського порядку прав і повноважень, з перевищенням міри, необхідної для виконання покладених на працівників міліції обов'язків, не виправдано та без попередження застосували до учасників зібрань громадян у центральній частині міста Києва (зокрема, на вулицях Шовковичній, Садовій, Інститутській, Михайла Грушевського, Липській, Ольгинській, Банковій, Європейській площі, у Маріїнському парку, Кріпосному провулку в місті Києві, а також на майдані Незалежності, вулиці Хрещатик та прилеглих вулицях) фізичну силу та спеціальні засоби, а саме: гумові палиці «ПР-73», помпові рушниці «Форт-500А», «Форт 500М1», споряджені патронами (набоями) травматичної дії 12 калібру та свинцевої картечі, а також світлошумові гранати «Факел-С», «Заря-2», «Пламя-М», ручні гранати подразнювальної та світлошумової дії «Дрофа», ручні аерозольні гранати «Дрейф-2», ручні гранати подразнювальної дії РГР, ручні гранати подразнювальної дії підвищеної потужності та безпеки, ручні димові гранати виробництва російської федерації, що включені до переліку спеціальних засобів постановою Кабінету Міністрів України № 13 від 22.01.2014, а також водомети «Торнадо» на підставі постанови Кабінету Міністрів України № 14 від 22.01.2014.

Крім цього, використовуючи постанови Кабінету Міністрів України від 22.01.2014 № 12 та від 27.01.2014 № 18 (ДСК), вищевказані співробітники ПМОП «Беркут» та військовослужбовці окремих військових частин в період з 23.01.2014 по 20.02.2014 обмежували рух транспорту та доступ громадян на окремі ділянки місцевості та об'єкти у центральній частині міста Києва (зокрема на вулицях Грушевського, Інститутській, Шовковичній, у провулку Музейному та на прилеглих до них вулицях) важкою спеціальною технікою Збройних Сил України, ДСНС, органів внутрішніх справ.

Внаслідок вказаних спільних узгоджених дій Януковича В.Ф., Захарченка В.Ю., Ратушняк В.І., Шуляка С.М., Мазана В.Б., Федчука П.М., Кусюка С.М., Крикуна О.О., спрямованих на перешкоджання організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій шляхом організації перевищення влади та службових повноважень працівниками правоохоронних органів, що супроводжувались насильством та застосуванням спеціальних засобів, за пособництва Азарова М.Я., Лекаря С.І., Зінова П.І., Серединського А.П., Поготова С.М., у період із 10 години 18.02.2014 по 17 годину 20.02.2014 у центральній частині міста Києва пошкоджена та знищена спеціальна техніка органів внутрішніх справ, а саме: два автомобілі-водомети та один БТР-80, чим завдано МВС України матеріальну шкоду на загальну суму 2 мільйони 824 тисячі 192 гривні, а учасники зібрань громадян отримали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості, зокрема завдано тяжкі тілесні ушкодження 18 особам, середньої тяжкості тілесні ушкодження 54 особам, легкі тілесні ушкодження 91 особі.

У зв'язку із вчиненням зазначених дій Ратушняк В.І. обгрунтовано підозрюється у незаконному перешкоджанні організації та проведенню зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, яке було вчинено

службовою особою із застосуванням фізичного насильства та у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), статтею 340 Кримінального кодексу України.

Крім того, продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **01.12.2013**, у період приблизно з 16 год. 00 хв. по 18 год. 00 хв., заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, заступником начальника ГУМВС України в місті Києві – начальником міліції громадської безпеки **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.** та залученими до вчинення злочину начальником управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Мариненком О.І.**, командиром БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Лукашем В.С.**, молодшим інспектором автослужби відділення № 1 автотранспортного взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Садовниченком І.О.**, виконувачем обов'язків заступника командира роти спеціального призначення полку міліції особливого призначення «Беркут» ГУМВС України в Київській області **Пустовим Д.Л.** та іншими невстановленими на даний час працівниками БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській та Кіровоградській областях, ПІМОМ «Беркут» ГУМВС України в Київській області, військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, а саме: військової частини 3028 – спецпідрозділ «ЯГУАР» Вінницької області, а також з іншими невстановленими слідством працівниками підрозділів МВС України за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України на вулицях Банківій та Інститутській у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, які спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, у вигляді:

заподіяння тяжких тілесних ушкоджень **Рабченюк Ірині Василівні**, 10.09.1959 року народження, **Сушку Олександровичу**, 07.12.1989 року народження,

заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень **Аветисяну Карену Артуровичу**, 29.10.1991 року народження, **Андрєву Олексію Павловичу**, 04.11.1989 року народження, **Аніскову Валерію Євгеновичу**, 25.11.1965 року народження, **Бутусову Юрію Євгеновичу**, 17.07.1976 року народження, **Гарагуцу Валерію Володимировичу**, 20.05.1968 року народження, **Гонзуру Олександровичу**, 24.07.1952 року народження, **Загоровку Владиславу Миколайовичу**, 04.03.1975 року народження, **Мадичу Миколі Анатолійовичу**,

22.05.1973 року народження, **Муренку Сергію Олександровичу**, 09.08.1976 року народження, **Остащенку Олександрю Анатолійовичу**, 02.07.1981 року народження, **Перваку Олександрю Вікторовичу**, 27.03.1990 року народження, **Степанову Анатолію Миколайовичу**, 09.11.1969 року народження, **Черевку Геннадію Анатолійовичу**, 10.03.1972 року народження,

заподіяння легких тілесних ушкоджень **Березенку Володимиру Володимировичу**, 27.04.1978 року народження, **Бабину Андрію Петровичу**, 31.08.1991 року народження, **Бурлаковій Валерії Ігорівні**, 19.12.1985 року народження, **Болькіну Олександрю Григоровичу**, 05.07.1958 року народження, **Болотову Юрію Петровичу**, 26.04.1974 року народження, **Возбранному Сергію Володимировичу**, 27.11.1970 року народження, **Григоренку Анатолію Яковичу**, 06.03.1937 року народження, **Даньку Денису Миколайовичу**, 08.08.1983 року народження, **Добушовському Богдану Петровичу**, 08.10.1983 року народження, **Жогалку Олександрю Миколайовичу**, 03.01.1955 року народження, **Жулкевичу Віктору Ігоровичу**, 09.05.1982 року народження, **Загорському Михайлу Сергійовичу**, 25.07.1989 року народження, **Заклецькому Олександрю Анатолійовичу**, 19.12.1978 року народження, **Зайченку Анатолію Степановичу**, 14.07.1977 року народження, **Кривцуну Дмитру Андрійовичу**, 20.10.1991 року народження, **Кудимцю Максиму Володимировичу**, 26.07.1990 року народження, **Коваль Олесі Романівні**, 10.07.1986 року народження, **Колосюку Валерію Васильовичу**, 04.05.1966 року народження, **Купріянову Роману Олександровичу**, 05.12.1978 року народження, **Кислощуку Віталію Олександровичу**, 13.05.1984 року народження, **Листопаду Володимиру Ігоровичу**, 14.09.1994 року народження, **Лазаревському Миколі Сергійовичу**, 21.12.1989 року народження, **Логвиненку Геннадію Борисовичу**, 24.10.1954 року народження, **Лисенко Тетяні Михайлівні**, 30.01.1989 року народження, **Мусієнку Павлу Миколайовичу**, 12.10.1989 року народження, **Міщенку Андрію Миколайовичу**, 01.01.1973 року народження, **Нечипоруку Віктору Васильовичу**, 05.06.1964 року народження, **Нужненку Сергію Миколайовичу**, 20.11.1982 року народження, **Прихню Дмитру Віталійовичу**, 21.05.1984 року народження, **Перевознику Олександрю Миколайовичу**, 18.09.1981 року народження, **Пивоварову Олександрю Юрійовичу**, 11.09.1981 року народження, **Прокопенку Олегу Леонідовичу**, 15.09.1967 року народження, **Притуленку Ярославу Сергійовичу**, 25.09.1992 року народження, **Превіру Єгору Олександровичу**, 10.01.1986 року народження, **Пеножеку Павлу Олещковичу**, 28.07.1989 року народження, **Рабченюку Петру Віталійовичу**, 02.09.1955 року народження, **Сенько Олександрю Ігоровичу**, 28.06.1959 року народження, **Суржику Андрію Васильовичу**, 23.05.1969 року народження, **Суслікову Сергію Вадимовичу**, 21.11.1970 року народження, **Томашуку Володимиру Юрійовичу**, 02.05.1996 року народження, **Хавруку Олегу Васильовичу**, 28.07.1979 року народження, **Шевченку Вячеславу Анатолійовичу**, 08.07.1991 року народження, **Шибалкову Анатолію Яковичу**, 07.05.1939 року народження, **Яневичу Олександрю Валентиновичу**, 10.10.1974 року народження,

насильницьких дій, які завдали фізичного болю, або таких, що ображають особисту гідність потерпілого, діями: **Брилінському Петру Борисовичу**, 01.04.1974 року народження, **Волкову Дмитру Володимировичу**, 12.03.1977 року народження, **Волосянкіну Ігорю Анатолійовичу**, 21.07.1969 року народження, **Головатюку Євгенію Андрійовичу**, 17.07.1983 року народження, **Демчук Ользі Романівні**, 11.04.1960 року народження, **Супинському Сергію Федоровичу**, 10.01.1956 року народження, **Чузавкову Сергію Олександровичу**, 26.08.1971 року народження, **Бартащуку Володимиру Сергійовичу**, 29.04.1957 року народження, **Тараненку Євгену Віталійовичу**, 19.05.1985 року народження, **Чернишу Антону Анатолійовичу**, 14.03.1978 року народження, **Чернову Мстиславу Андрійовичу**, 03.07.1985 року народження, **Харсіці Олексію Леонідовичу**, 07.01.1984 року народження, **Макаревичу Володимиру Володимировичу**, 09.01.1990 року народження,

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **11.12.2013** у період часу з 01 год. 28 хв. по 04 год. 00 хв., заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, заступником начальника ГУМВС України в місті Києві – начальником міліції громадської безпеки **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.** та залученими до вчинення злочину начальником відділу забезпечення масових заходів УГБ ГУМВС України в місті Києві **Спаських Ю.В.**, командиром роти МОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області **Калмиковим А.Ю.**, старшим інспектором роти № 2 РМОП «Беркут» ГУМВС України в Запорізькій області **Цвигуном В.В.**, заступником командира ПМОП «Беркут» – начальником штабу при ГУМВС МВС України в АР Крим **Марченком С.М.** та іншими нествановленими на даний час працівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України в АР Крим, Харківській, Миколаївській, Дніпропетровській, Одеській та Запорізькій областях, за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів на вулицях Інститутській, Хрещатик та Майдані Незалежності у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, у вигляді:

заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень **Юлдашеву Григорію Шавкатовичу**, 10.10.1993 року народження, **Голімку Петру Євгеновичу**, 14.03.1961 року народження, **Курпіті Мар'яну Васильовичу**, 21.09.1983 року народження,

заподіяння легких тілесних ушкоджень **Іллєнку Андрію Юрійовичу**, 24.06.1987 року народження, **Чокирлану Ярославу Савовичу**, 06.08.1969 року народження, **Рожкову Андрію Миколайовичу**, 06.09.1977 року народження, **Дудченку Євгенію Петровичу**, 12.04.1993 року народження, **Токареву**

Максиму Андрійовичу, 25.03.1983 року народження, Мельнику Михайлу Григоровичу, 25.03.1965 року народження, Сенюку Ярославу Михайловичу, 18.08.1992 року народження, Іваницькому Володимиру Васильовичу, 16.09.1990 року народження, Бітюку Миколі Петровичу, 02.01.1956 року народження, Бучинському Олексію Андрійовичу, 04.03.1981 року народження, Карандіну Сергію Олександровичу, 15.02.1970 року народження, Климчуку Іллі Володимировичу, 28.04.1982 року народження, Павловичу Ігорю Сергійовичу, 17.06.1970 року народження, Шевцову Олександрю Вікторовичу, 06.10.1970 року народження, Кузнецову Юрію Анатолійовичу, 18.10.1993 року народження, Дименку Сергію Сергійовичу, 20.07.1981 року народження, Ратушному Роману Тарасовичу, 05.07.1997 року народження, Пацьорі Віктору Петровичу, 06.01.1966 року народження, Казімірову Анатолію Васильовичу, 16.01.1963 року народження, Круцу Івану Васильовичу, 28.06.1983 року народження,

насильницьких дій, які завдали фізичного болю, або таких, що ображають особисту гідність потерпілого, діями: Овчару Володимиру Михайловичу, 03.06.1971 року народження, Дудці Олександрю Григоровичу, 11.09.1953 року народження, Ковалюку Михайлу Йосифовичу, 02.03.1960 року народження, Козюку Ярославу Іларіоновичу, 23.07.1969 року народження, Донецькому Петру Федоровичу, 10.11.1961 року народження, Соріну Ігорю Євгенійовичу, 03.11.1960 року народження, Яціву Юрію Ігоровичу, 28.05.1987 року народження, Бабуху Андрію Андрійовичу, 23.09.1983 року народження, Органіщуку Миколі Михайловичу, 13.09.1977 року народження, Вітру Андрію Андрійовичу, 12.12.1976 року народження, Сачку Олександрю Миколайовичу, 17.08.1982 року народження, Прокопіву Василю Михайловичу, 27.08.1965 року народження, Реві Михайлу Юрійовичу, 02.01.1989 року народження, Ганущаку Анатолію Дмитровичу, 08.07.1965 року народження, Містряну Миколі Івановичу, 04.11.1961 року народження, Стасіву Михайлу Ільковичу, 18.04.1958 року народження, Токару Олександрю Петровичу, 29.10.1983 року народження, Максимкіну Віталію Володимировичу, Садовому Володимиру Володимировичу, 22.06.1976 року народження, Басу Сергію Івановичу, 01.07.1969 року народження, Бучинському Юліану Мирославовичу, 22.03.1958 року народження, Ковальчуку Павлу Івановичу, 21.03.1965 року народження,

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **19.01.2014 у період часу з 16 години 00 хвилин до 23 години 50 хвилин, заступник Міністра внутрішніх справ України Ратушняк В.І. на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України Захарченком В.Ю., тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва Мазаном В.Б., заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві Федчуком П.М., командиром полку МОП «Беркут» Кусюком С.М.,**

начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими ними до вчинення злочину невідомими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, які спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, у вигляді:

заподіяння тяжких тілесних ушкоджень Болдиреву Валерію Валерійовичу, 25.07.1985 року народження, Бородіну Юрію Юрійовичу, 08.12.1993 року народження, Веремію В'ячеславу Васильовичу, 22.02.1980 року народження, Демченку Ігорю Петровичу, 27.04.1957 року народження, Єфадзе Таріелу Михайловичу, 03.03.1956 року народження, Коломійцю Олександрю Петровичу, 12.08.1995 року народження, Максиміву Василю Омеляновичу, 06.01.1973 року народження, Матерецькому Юрію Богдановичу, 08.04.1990 року народження, Назаренку Євгенію Юрійовичу, 02.08.1992 року народження, Пунько Антону Вікторовичу, 13.02.1989 року народження, Реці Віктору Вікторовичу, 16.01.1986 року народження, Сидоренку Павлу Володимировичу, 24.11.1979 року народження, Стьопкіну Роману Олександровичу, 17.05.1990 року народження, Шатнюку Олексію Григоровичу, 06.11.1985 року народження, Шевцову Андрію Миколайовичу, 05.06.1988 року народження, Ярошенку Сергію Петровичу, 07.09.1982 року народження,

заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень Долуді Владлену Сергійовичу, 26.05.1996 року народження, Корнієнку Андрію Миколайовичу, 04.12.1976 року народження, Мельнику Михайлу Григоровичу, 25.03.1965 року народження, Пронюку Нестору Омеляновичу, 12.07.1968 року народження, Терещенку Віталію Володимировичу, 30.12.1970 року народження, Тігорову Юрію Валерійович, 31.01.1974 року народження,

заподіяння легких тілесних ушкоджень Алексеєву Андрію Олександровичу, 13.12.1963 року народження, Андрійчуку Сергію Михайловичу, 14.07.1984 року народження, Бараболенку Руслану Васильовичу, 10.10.1979 року народження, Берегівському Ігорю Володимировичу, 06.04.1993 року народження, Дзяну Олександрю Сергійовичу, 17.08.1954 року народження, Драгуну Дмитру Антоновичу, 04.11.1995 року народження, Євтухову Данилу Володимировичу, 28.12.1984 року народження, Жилі Юрію Арсеновичу, 27.07.1977 року народження, Жуку Сергію Миколайовичу, 01.09.1961 року народження, Зимі Юрію Дмитровичу, 01.01.1982 року народження, Зінченку Володиміру Борисовичу, 14.08.1978 року народження, Іскрічу Кіму Юрійовичу, 04.05.1984 року народження,

Кравцю Петру Івановичу, 01.07.1959 року народження, Кравцю Сергію Анатолійовичу, 24.03.1967 року народження, Кривошея Руслану Юрійовичу, 14.12.1984 року народження, Кутовому Степану Анатолійовичу, 02.10.1980 року народження, Кучеру Володимиру Івановичу, 21.08.1950 року народження, Лозі Андрію Семеновичу, 01.06.1983 року народження, Лукащуку Владиславу Юрійовичу, 19.04.1995 року народження, Мазію Дмитру Костянтинівичу, 25.09.1978 року народження, Малковичу Дмитру Васильовичу, 28.01.1967 року народження, Мартиненку Василю Михайловичу, 08.07.1966 року народження, Мірошниченку Олександрю Юрійовичу, 07.01.1995 року народження, Москалюку Василю Миколайовичу, 12.11.1986 року народження, Муринському Сергію Володимировичу, 08.04.1958 року народження, Мусієнку Володимиру Миколайовичу, 19.03.1975 року народження, Нечипоруку Анатолію Даниловичу, 24.10.1960 року народження, Орищенко Роману Михайловичу, 28.01.1978 року народження, Перестюку Олександрю Антоновичу, 14.05.1968 року народження, Пірклу Дмитру Олександровичу, 14.01.1968 року народження, Ревякіну Василю Васильовичу, 19.05.1989 року народження, Романову Михайлу Петровичу, 21.11.1986 року народження, Семенову Івану Олександровичу, 30.03.1989 року народження, Соловею Юрію Ігоровичу, 13.07.1978 року народження, Стажилу Роману Сергійовичу, 16.06.1996 року народження, Степанову Андрію Олексійовичу, 10.12.1995 року народження, Судрабу Андрію Володимировичу, 11.08.1967 року народження, Трубці Юрію Васильовичу, 24.04.1964 року народження, Хабарову Михайлу Олександровичу, 04.03.1942 року народження, Харитоновій Лесі Володимирівні, 08.03.1960 року народження, Хоменко Богдану Вікторовичу, 05.05.1994 року народження, Чабельцю Олександрю Кириловичу, 02.06.1965 року народження, Чернадчуку Олександрю Миколайовичу, 20.05.1959 року народження, Чернюку Василю Анатолійовичу, 06.09.1991 року народження, Чеху Руслану Вадимовичу, 10.05.1968 року народження, Шевченку Олександрю Григоровичу, 12.11.1954 року народження, Шевчуку Олегу Петровичу, 10.01.1979 року народження, Шивро Сергію Миколайовичу, 01.11.1973 року народження, Шлапацькому Дмитру Сергійовичу, 05.11.1995 року народження, Шутяку Михайлу Івановичу, 21.11.1963 року народження, Щасному Ігорю Геннадійовичу, 19.05.1974 року народження, Щепаку Андрію Сергійовичу, 01.02.1994 року народження,

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **20.01.2014 у період часу з 01 годин 00 хвилин до 24 годин 00 хвилин** заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті

Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими ними до вчинення злочину невстановленими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, які спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, у вигляді:

заподіяння тяжких тілесних ушкоджень **Красиловцю Віктору Георгійовичу**, 10.09.1960 року народження, **Обушенку Станіславу Івановичу**, 12.09.1966 року народження, **Раненку Ростислав Васильович**, 22.06.1998 року народження, **Фисуну Валерію Кімовичу**, 18.09.1957 року народження,

заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень **Волощуку Максиму Вікторовичу**, 04.12.1975 року народження, **Морозу Віталію Андрійовичу**, 01.05.1974 року народження, **Нискогузу Михайлу Юрійовичу**, 02.04.1996 року народження,

заподіяння легких тілесних ушкоджень **Александрову Олександрову Івановичу**, 17.04.1981 року народження, **Баркару Дмитру Миколайовичу**, 13.03.1977 року народження, **Бубену Миколі Миколайовичу**, 24.03.1980 року народження, **Войтко Ярославу Олексійовичу**, 18.03.1980 року народження, **Войту Олександрову Миколайовичу**, 30.10.1974 року народження, **Волкову Андрію Григоровичу**, 02.02.1978 року народження, **Галану Ярославу Володимировичу**, 02.02.1959 року народження, **Дяченку Тимурову Миколайовичу**, 19.01.1984 року народження, **Забудському Роману Васильовичу**, 01.11.1972 року народження, **Єщенко Івану Васильовичу**, 20.01.1960 року народження, **Жубрику Олександрову Васильовичу**, 14.11.1976 року народження, **Ісхакову Ігорю Шамілієвичу**, 01.10.1980 року народження, **Кудловському Олегу Петровичу**, 16.11.1986 року народження, **Малку Роману Андрійовичу**, 30.10.1976 року народження, **Мончаковському Руслану Валерійовичу**, 04.05.1971 року народження, **Пінчуку Михайлу Володимировичу**, 01.12.1966 року народження, **Пісня-Бистряковій Наталії Сергіївні**, 30.05.1981 року народження, **Поліщуку Артему Віталійовичу**, 02.12.1980 року народження, **Токарю Дмитру Григоровичу**, 16.06.1987 року народження, **Турчину Павлу Васильовичу**, 11.01.1992 року народження, **Тюку Федору Федоровичу**, 24.11.1974 року народження, **Холоду Івану Васильовичу**, 10.02.1960 року народження, **Шабатіну Віктору Артемовичу**, 13.05.1957 року народження, **Цілицькому Владиславу Віталійовичу**, 28.06.1990 року народження,

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **21.01.2014** у період часу з **00 годин 30 хвилин до 23 годин 30 хвилин** заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими до вчинення злочину невідомими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, які спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, у вигляді:

заподіяння тяжких тілесних ушкоджень **Молявко Михайлу Олексійовичу**, 09.03.1989 року народження, **Рибачуку Вадиму Анатолійовичу**, 08.04.1988 року народження,

заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень **Ахрамеєву Віталію Олександровичу**, 25.12.1955 року народження, **Чумаку Андрію Андрійовичу**, 08.06.1958 року народження,

заподіяння легких тілесних ушкоджень **Апалькову Віктору Борисовичу**, 28.01.1959 року народження, **Гурмаку Любомиру Ярославовичу**, 06.11.1981 року народження, **Дудник Юрій Павлович**, 14.06.1967 року народження, **Слісиченку Антону Ігоровичу**, 15.06.1994 року народження, **Кейдалюку Макару Петровичу**, 07.06.1950 року народження, **Радченку Костянтину Михайловичу**, 12.12.1966 року народження, **Семенюку Миколі Володимировичу**, 26.02.1991 року народження, **Сидоренку Олександровичу**, 26.01.1994 року народження, **Скрипнику Івану Григоровичу**, 19.11.1944 року народження, **Танаєву Євгену Піусовичу**, 04.01.1980 року народження, **Шевченку Юрію Миколайовичу**, 21.11.1962 року народження, **Юрченку Юрію Борисовичу**, 26.05.1982 року народження,

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **22.01.2014** у період часу з **01 години 00 хвилин до 23 години 00 хвилин** заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф.

злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими ними до вчинення злочину невідомими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, які спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, у вигляді:

заподіяння тяжких тілесних ушкоджень Закалюку Зіновію Івановичу, 15.12.1950 року народження, Куприку Володимиру Степановичу, 13.10.1946 року народження, Шумейку Володимиру Володимировичу, 18.12.1979 року народження,

заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень Бортиюку Василю Івановичу, 28.06.1969 року народження, Бучко Дмитру Остаповичу, 09.04.1972 року народження, Вовчуку Олегу Анатолійовичу, 13.08.1991 року народження, Гавриліву Мар'яну Михайловичу, 08.01.1979 року народження, Гилюку Олександровичу Володимировичу, 21.10.1982 року народження, Малеку Назару Альбертовичу, 18.10.1992 року народження, Морошану Леоніду Миколайовичу, 19.10.1984 року народження, Пасічнику Миколі Даниловичу, 17.06.1942 року народження, Скорику Олександровичу Васильовичу, 28.03.1952 року народження, Циганок Олександр Іванович, 09.02.1957 року народження, Шаркаді Юрію Івановичу, 03.05.1994 року народження,

заподіяння легких тілесних ушкоджень Андрійчуку Степану Володимировичу, 17.08.1949 року народження, Веприку Ігорю Ігоровичу, 02.11.1974 року народження, Гаману Микиті Іллічу, 18.02.1956 року народження, Грузінову Юрію Георгійовичу, 04.06.1981 року народження, Кавчуку Сергію Васильовичу, 09.04.1968 року народження, Кальмуцькому Андрію Вікторовичу, 13.02.1974 року народження, року народження, Кулікову Геннадію Борисовичу, 30.08.1963 року народження, Лазебнику Олексію Васильовичу, 30.07.1941 року народження, Маковічу Василю Степановичу, 26.03.1949 року народження, Нагайовському Петру Павловичу, 20.01.1959 року народження, Омельянському Миколі Миколайовичу, 23.10.1970 року народження, Пастушенко Андрію Івановичу, 02.12.1961 року

народження, **Радевичу Ярославу Федоровичу**, 22.05.1962 року народження, **Ревку Володимиру Миколайовичу**, 18.10.1948 року народження, **Русину Зіновію Васильовичу**, 02.09.1980 року народження, **Слив'яку Володимиру Васильовичу**, 12.05.1962 року народження, **Тимківу Георгію Володимировичу**, 03.01.1969 року народження, **Тутову Олексію Юрійовичу**, 20.01.1987 року народження, **Хмілю Мар'яну Романовичу**, 20.05.1986 року народження, **Ющенко Світлані Анатоліївні**, 20.12.1963 року народження,

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **22.01.2014 у період часу з 05 години 40 хвилин до 13 години 20 хвилин**, заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими ними до вчинення злочину невідомими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України за вищевказаних обставин організував умисне вчинення працівниками правоохоронних органів та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, дій, які явно виходять за межі наданих їм прав та повноважень, що супроводжувалося застосуванням зброї, спорядженої набоями 12 калібру зі свинцевою картечкою та свинцевими кулями для зупинки транспортного засобу, що спричинило тяжкі у вигляді заподіяння смерті: **Нігояну Сергію Гагіковичу**, 02.08.1993 року народження, **Сенику Роману Федоровичу**, 26.07.1968 року народження та **Жизневському Михайлу Михайловичу**, 26.01.1988 року народження.

У зв'язку із вчиненням вказаних дій **Ратушняк В.І.** обґрунтовано підозрюється в організації перевищення влади та службових повноважень, тобто умисного вчинення службовою особою – працівником правоохоронного органу дій, які явно виходять за межі наданих їй прав та повноважень, що супроводжувалося насильством, застосуванням зброї та спеціальних засобів, болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілих, діями, за відсутності ознак катування, що спричинили тяжкі наслідки охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян, державним та громадським інтересам, вчинених у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із

змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), частиною 3 статті 365 Кримінального кодексу України (стаття 365 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3207-VI від 07.04.2011).

Крім того, 01.12.2013 у період приблизно з 16 год. 00 хв. по 18 год. 00 хв. заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, заступником начальника ГУМВС України в місті Києві – начальником міліції громадської безпеки **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, та залученими до вчинення злочину начальником управління громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Мариненком О.І.**, командиром БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Лукашем В.С.**, молодшим інспектором автослужби відділення № 1 автотранспортного взводу БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській області **Садовниченком І.О.**, виконувачем обов'язків заступника командира роти спеціального призначення полку міліції особливого призначення «Беркут» ГУМВС України в Київській області **Пустовим Д.Л.** та іншими невстановленими на даний час працівниками БМОП «Беркут» ГУМВС України в Харківській та Кіровоградській областях, ПМОМ «Беркут» ГУМВС України в Київській області, військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, а саме: військової частини 3028 – спецпідрозділ «ЯГУАР» Вінницької області, спільно з іншими невстановленими слідством працівниками підрозділів МВС України за вищевказаних обставин організував спричинення працівниками правоохоронних органів умисних тяжких тілесних ушкоджень мітингувальникам способом, що має характер особливого мучення, а також з метою залякування потерпілого та інших осіб на вулицях Банковій та Інститутській у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного застосування фізичної сили, спеціальних засобів, кидання бруківки заподіяно тяжких тілесних ушкоджень **Рабченюк Ірині Василівні**, 10.09.1959 року народження, **Сушку Олександрю Вікторовичу**, 07.12.1989 року народження.

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, 19.01.2014 у період часу з 16 години 00 хвилин до 23 години 50 хвилин, заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС

України **Шуляком С.М.** та іншими невідомими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України за вищевказаних обставин організував спричинення працівниками правоохоронних органів умисних тяжких тілесних ушкоджень мітингувальникам способом, що має характер особливого мучення, а також з метою залякування потерпілого та інших осіб біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного застосування фізичної сили, спеціальних засобів заподіяно тяжких тілесних ушкоджень **Болдиреву Валерію Валерійовичу**, 25.07.1985 року народження, **Бородіну Юрію Юрійовичу**, 08.12.1993 року народження, **Веремію В'ячеславу Васильовичу**, 22.02.1980 року народження, **Демченку Ігорю Петровичу**, 27.04.1957 року народження, **Єфадзе Таріелу Михайловичу**, 03.03.1956 року народження, **Коломійцю Олександровичу**, 12.08.1995 року народження, **Максиміву Василю Омеляновичу**, 06.01.1973 року народження, **Матерцькому Юрію Богдановичу**, 08.04.1990 року народження, **Назаренку Євгенію Юрійовичу**, 02.08.1992 року народження, **Пуньку Антону Вікторовичу**, 13.02.1989 року народження, **Реці Віктору Вікторовичу**, 16.01.1986 року народження, **Сидоренку Павлу Володимировичу**, 24.11.1979 року народження, **Стьопкіну Роману Олександровичу**, 17.05.1990 року народження, **Шатнюку Олексію Григоровичу**, 06.11.1985 року народження, **Шевцову Андрію Миколайовичу**, 05.06.1988 року народження, **Ярошенку Сергію Петровичу**, 07.09.1982 року народження.

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **20.01.2014 у період часу з 01 годин 00 хвилин до 24 годин 00 хвилин** заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими до вчинення злочину невідомими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, за вищевказаних обставин, організував спричинення працівниками правоохоронних органів умисного тяжкого тілесного ушкодження, способом, що має характер особливого мучення, а також з метою залякування потерпілого та інших осіб біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного

застосування фізичної сили, спеціальних засобів, заподіяно тяжких тілесних ушкоджень **Красиловцю Віктору Георгійовичу**, 10.09.1960 року народження, **Обушенко Станіславу Івановичу**, 12.09.1966 року народження, **Раненко Ростислав Васильович**, 22.06.1998 року народження, **Фисуну Валерію Кімовичу**, 18.09.1957 року народження.

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **21.01.2014 у період часу з 00 годин 30 хвилин до 23 годин 30 хвилин** заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими до вчинення злочину невстановленими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, за вищевказаних обставин, організував спричинення працівниками правоохоронних органів умисного тяжкого тілесного ушкодження, способом, що має характер особливого мучення, а також з метою залякування потерпілого та інших осіб біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного застосування фізичної сили, спеціальних засобів, заподіяно тяжких тілесних ушкоджень **Молявку Михайлу Олексійовичу**, 09.03.1989 року народження та **Рибачуку Вадиму Анатолійовичу**, 08.04.1988 року народження.

Продовжуючи реалізовувати свої злочинні наміри, **22.01.2014 у період часу з 01 години 00 хвилин до 23 години 00 хвилин** заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з Януковичем В.Ф. злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної Януковичем В.Ф. злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими до вчинення злочину невстановленими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, за вищевказаних обставин, організував

спричинення працівниками правоохоронних органів умисного тяжкого тілесного ушкодження, способом, що має характер особливого мучення, а також з метою залякування потерпілого та інших осіб біля стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського зі сторони Європейської площі, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного та надмірного застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної гладкоствольної зброї, заподіяно тяжких тілесних ушкоджень **Закалюку Зіновію Івановичу**, 15.12.1950 року народження, **Куприку Володимиру Степановичу**, 13.10.1946 року народження, **Шумейку Володимиру Володимировичу**, 18.12.1979 року народження.

У зв'язку із вчиненням зазначених дій **Ратушняк В.І.** обґрунтовано підозрюється в організації спричинення умисного тяжкого тілесного ушкодження, тобто умисного тілесного ушкодження, небезпечного для життя в момент заподіяння, і такого, що спричинило втрату будь-якого органу, його функцій, інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, вчиненого способом, що має характер особливого мучення, а також з метою залякування потерпілого та інших осіб, у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), частиною 2 статті 121 Кримінального кодексу України (стаття 121 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1707-VI від 05.11.2009).

Крім того, **22.01.2014** у період часу з **05 години 40 хвилин до 13 години 20 хвилин**, заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з **Януковичем В.Ф.** злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної **Януковичем В.Ф.** злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, заступником начальника Головного управління – начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, командиром полку МОП «Беркут» **Кусюком С.М.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими до вчинення злочину невстановленими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, за вищевказаних обставин, організував вчинення працівниками правоохоронних органів умисного вбивства двох і більше осіб способом, небезпечним для життя багатьох осіб, за попередньою змовою групою осіб, на вулиці Михайла Грушевського, у місті Києві, у результаті чого внаслідок протиправного застосування гладкоствольної вогнепальної зброї, спорядженої набоями 12 калібру з свинцевою картечкою та свинцевою кулею для зупинки транспортного засобу заподіяно смерть двом та більше особам у вигляді

умисних вбивств **Нігояна Сергія Гагіковича**, 02.08.1993 року народження, **Сеника Романа Федоровича**, 26.07.1968 року народження, **Жизнєвського Михайла Михайловича**, 26.01.1988 року народження.

У зв'язку із вчиненням зазначених дій **Ратушняк В.І.** обґрунтовано підозрюється в організації умисного вбивства, тобто умисного протиправного заподіяння смерті іншій людині, двох і більше осіб, вчиненого способом, небезпечним для життя багатьох осіб, за попередньою змовою групою осіб, у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), пунктами 1, 5, 12 частини 2 статті 115 Кримінального кодексу України (стаття 115 із змінами, внесеними згідно із Законами № 270-VI від 15.04.2008 та № 1707-VI від 05.11.2009).

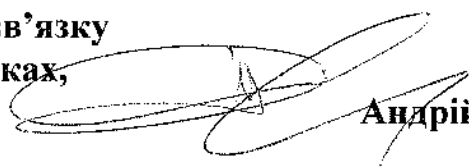
Крім того, 22.01.2014 у період часу з 05 години 30 хвилин до 14 години 00 хвилин заступник Міністра внутрішніх справ України **Ратушняк В.І.** на виконання спільного з **Януковичем В.Ф.** злочинного плану, реалізуючи свої злочинні наміри на вчинення злочинів проти життя мітингувальників, діючи у складі очолюваної **Януковичем В.Ф.** злочинної організації спільно з її членами – Міністром внутрішніх справ України **Захарченком В.Ю.**, начальником міліції громадської безпеки ГУМВС України в місті Києві **Федчуком П.М.**, тимчасово виконувачем обов'язків начальника ГУМВС України у місті Києва **Мазаном В.Б.**, начальником Головного управління – командувачем внутрішніх військ МВС України **Шуляком С.М.** та іншими залученими до вчинення злочину нествановленими на цей час працівниками та керівниками підрозділів МОП «Беркут» ГУМВС України з різних областей України та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України, за вищевказаних обставин, організував вчинення працівниками правоохоронних органів на вулиці **Михайла Грушевського** у місті Києві, з застосуванням вогнепальної зброї, замаху на умисне вбивство двох і більше осіб способом, небезпечним для життя багатьох осіб, за попередньою змовою групою осіб, а саме: **Бортюка Василя Івановича**, 28.06.1969 року народження, **Вовчука Олега Анатолійовича**, 13.08.1991 року народження, **Радевича Ярослава Федоровича**, 22.05.1962 року народження, але злочин не було закінчено з причин, які не залежали від його волі.

У зв'язку із вчиненням зазначених дій **Ратушняк В.І.** обґрунтовано підозрюється в організації вчинення закінченого замаху на умисне вбивство, тобто умисного протиправного заподіяння смерті іншій людині, двох і більше осіб способом, небезпечним для життя багатьох осіб, за попередньою змовою групою осіб, у складі злочинної організації, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), частиною 2 статті 15, пунктами 1, 5, 12 частини 2

статті 115 Кримінального кодексу України (стаття 115 із змінами, внесеними згідно із Законами №270-VI від 15.04.2008 та № 1707-VI від 05.11.2009).

Загалом Ратушняк Віктор Іванович обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених: частиною 4 статті 28 (стаття 28 зі змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), статтею 340 Кримінального кодексу України; частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), частиною 3 статті 365 Кримінального кодексу України (стаття 365 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3207-VI від 07.04.2011); частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), пунктами 1, 5, 12 частини 2 статті 115 Кримінального кодексу України (стаття 115 із змінами, внесеними згідно із Законами № 270-VI від 15.04.2008 та № 1707-VI від 05.11.2009); частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), частиною 2 статті 15, пунктами 1, 5, 12 частини 2 статті 115 Кримінального кодексу України (стаття 115 із змінами, внесеними згідно із Законами № 270-VI від 15.04.2008 та № 1707-VI від 05.11.2009); частиною 3 статті 27, частиною 4 статті 28 (стаття 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008), частиною 2 статті 121 Кримінального кодексу України (стаття 121 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1707-VI від 05.11.2009); частиною 1 статті 255 Кримінального кодексу України (в редакції Закону № 2341-III від 05.04.2001).

**Старший слідчий в особливо важливих
справах першого відділу Управління
з розслідування злочинів, вчинених у зв'язку
із масовими протестами у 2013-2014 роках,
Державного бюро розслідувань**

Андрій РУБАН

ПОГОДЖУЮ

**Старший прокурор у кримінальному провадженні -
прокурор першого відділу процесуального керівництва
Департаменту організації, процесуального
керівництва досудовим розслідуванням
та підтримання публічного обвинувачення
у кримінальних провадженнях
про злочини, вчинені у зв'язку із масовими
протестами у 2013-2014 роках,
Офісу Генерального прокурора
«24» червня 2024 року**

Олександр ДЕРКАЧ

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний: _____ / _____ /
 (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

« _____ » год. « _____ » хвилин « _____ » _____ 2024 року

Підозрюваному Ратушняку В.І. у відповідності до вимог статей 20, 42, 276, 277 Кримінального процесуального кодексу України повідомлено та роз'яснено права підозрюваного, передбачені наступними нормами чинного законодавства України.

КОНВЕНЦІЯ

про захист прав людини і основоположних свобод

Стаття 6

Право на справедливий суд

1. Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Судове рішення проголошується публічно, але преса і публіка можуть бути не допущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або - тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, - коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя.

2. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.

3. Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права:

- а) бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього;
- б) мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;
- в) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд, або - за браком достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника - одержувати таку допомогу безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя;

d) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;

e) якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, - одержувати безоплатну допомогу перекладача.

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правничою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом.

Кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;

– вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;

- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Затриманим роз'яснюються їх права та обов'язки.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про попереднє ув'язнення

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника;

знайомитися з правилами тримання під вартою;

на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;

одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;

купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;

користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;

користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;

на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);

відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;

на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;

звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримання психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеного їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;

дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;

бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;

бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

3. Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

5. Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

6. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та цим Кодексом випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження, - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення;

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Відмова від захисника або його заміна повинна відбуватися виключно в присутності захисника після надання можливості для конфіденційного спілкування. Така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24⁻¹

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297⁻¹. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (*in absentia*) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110⁻², 111, 112, 113, 114, 114⁻¹, 115, 116, 118, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258, 258⁻¹, 258⁻², 258⁻³, 258⁻⁴, 258⁻⁵, 348, 364, 364⁻¹, 365, 365⁻², 368, 368⁻², 368⁻³, 368⁻⁴, 369, 369⁻², 370, 379, 400, 436, 436⁻¹, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошений у міждержавний та/або міжнародний розшук. Здійснення

спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності або оголошені у міждержавний та/або міжнародний розшук, та вони розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297². Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297³. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самотійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-² цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-⁴. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-¹ цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційних веб-сайтах органів, що здійснюють досудове розслідування. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Друкований орган, у якому публікуються протягом наступного року повістки про виклик підозрюваного, визначається не пізніше 1 грудня поточного року в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Стаття 567. Допит за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео - або телефонної конференції

1. Допит за запитом компетентного органу іноземної держави проводиться у присутності слідчого судді за місцезнаходженням особи за допомогою відео- або телефонної конференції у таких випадках:

1) неможливості прибуття певних осіб до компетентного органу іноземної держави;

2) для забезпечення безпеки осіб;

3) з інших підстав, визначених слідчим суддею (судом).

2. Допит шляхом відео - або телефонної конференції виконується у порядку, передбаченому процесуальним законом запитуючої сторони у тій мірі, в якій такий порядок не суперечить засадам кримінального процесуального законодавства України та загальноновизнаним стандартам забезпечення прав людини і основоположних свобод.

3. Компетентний орган запитуючої сторони повинен забезпечити участь перекладача під час проведення відео - або телефонної конференції.

4. Якщо під час допиту слідчий суддя виявив порушення порядку, передбаченого частиною другою цієї статті, особою, яка здійснює допит, він повідомляє про це учасників процесуальної дії та зупиняє допит з метою вжиття заходів для його усунення. Допит продовжується тільки після узгодження з компетентним органом запитуючої сторони необхідних змін у процедурі.

5. Протокол допиту та носії відео- або аудіоінформації надсилаються до компетентного органу запитуючої сторони.

6. За правилами, передбаченими цією статтею, проводяться допити за допомогою відео- або телефонної конференції за запитом компетентного органу України.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру, пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

«__» _____ 202__ року _____ / _____ /
(підпис)

Повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри здійснив, письмове повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри вручив, права повідомив і роз'яснив та вручив пам'ятку про процесуальні права підозрюваного:

Старший слідчий в особливо важливих справах першого відділу Управління з розслідування злочинів, вчинених у зв'язку із масовими протестами у 2013-2014 роках, Державного бюро розслідувань

Андрій РУБАН